

**Základní škola a Mateřská škola Kožušany-Tážaly,
okres Olomouc, příspěvková organizace**

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZV

Předkladatel:	Mgr. Zdeňka Vašíčková, ředitelka školy
Spoluautor a realizátor:	Mgr. Nakládalová, Mgr. Lukášová, Mgr. Kubíková
Pedagogická rada projednala dne	31.8.2023
Poslední úprava dne:	31.8.2023
Číslo jednací:	52/2014

1. Identifikační údaje

1.1

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ
zpracovaný podle RVP ZV

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA KOŽUŠANY – TÁŽALY

1.2 Předkladatel

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Kožušany – Tážaly,
okres Olomouc, příspěvková organizace

Adresa: Základní škola a Mateřská škola Kožušany – Tážaly,
okres Olomouc, příspěvková organizace
Kožušany 79, Kožušany – Tážaly, 783 75

Právní forma: příspěvková organizace
identifikátor právnické osoby: 650 060 741
IČO: 70 990 166

Zařazení do sítě škol: 1. ledna 2003

Ředitel: Mgr. Zdeňka Vašíčková

Telefon: 585 961 044

Inter. adresa: skolakozusanytazaly@seznam.cz

Inter. stránky: www.skolakozusany.cz

1.3 Zřizovatel

Název obce: Obec Kožušany – Tážaly

Právní forma: Obec
IČO: 00 299 065

Adresa: Tážaly 1, Kožušany – Tážaly, 783 75

Starosta: Petr Mazal

Kontakty: Telefon: 585961308
Email: ou@kozusanytazaly.cz
www.kozusanytazaly.cz

Platnost dokumentu: od 1. září 2007

4. verze od 1. 9. 2016 s přílohou a změnami k 1. 9. 2021

ČJ 52/2014 ZŠ

Mgr. Zdeňka Vašíčková
ředitelka školy

ŠVP pro ZV ZŠ a MŠ Kožušany-Tážaly je otevřený dokument, který bude v určitých časových etapách inovován podle měnících se potřeb společnosti, zkušeností učitelů se ŠVP i podle měnících se potřeb a zájmů žáků.

2. Charakteristika školy

Škola sdružuje:

- 1. Mateřská škola Kozušany – Tážaly
odloučené pracoviště**
adresa: Tážaly 1 IZO: 107 626
typ: dvě oddělení s celodenní péčí
kapacita: 48 dětí
- 2. Základní škola Kozušany – Tážaly** IZO: 102 308 357
telefon: 586 961 044
typ školy: základní – 1. stupeň, málotřídní
kapacita: 50 žáků
- 3. Školní družina** IZO: 119 900 769
kapacita: 30 žáků
- 4. Školní jídelna – výdejna** IZO: 150 075 006
kapacita 88

2.1 Úplnost a velikost

Základní škola je málotřídní se 4. ročníky 1. stupně. Žáci se slučují do dvou tříd podle počtu žáků v jednotlivých ročnících. Nedílnou součástí školy je školní družina, která má jedno oddělení pracující v samostatné třídě společně se školní jídelnou.

Školní výdejna zabezpečuje pro žáky obědy dovozem ze školní jídelny v Olomouci.

Po ukončení 4. postupného ročníku odcházejí žáci podle přání rodičů do Základní a Mateřské školy v Nemilanech, do různých škol v Olomouci a do spádové školy v Dubu nad Moravou. Podle počtu žáků v jednotlivých ročnících může být z organizačních důvodů otevřen 5. ročník. Škola velmi úzce spolupracuje s mateřskou školou – odloučené pracoviště, která je umístěna v budově obecního úřadu v části obce Tážaly.

2.2 Vybavení školy

Školní budova byla postavena před více než sto lety v klidné části obce Kozušany. Je průběžně opravována a modernizována tak, aby byly vytvořeny co nejlepší podmínky pro výuku.

Rekonstrukce přízemí byla provedena v roce 2001. Byla vybudována šatna pro žáky, výdejna stravy, hygienické zázemí pro zaměstnance a spojovací koridor do sousední sportovní haly.

Z bývalých prostor mateřské školy byla zřízena učebna informatiky. Opravená třída v přízemí slouží jako jídelna a prostor pro školní družinu. V prvním patře budovy se nachází dvě třídy, hygienické zařízení pro žáky a ředitelna. V roce 2013 proběhla rekonstrukce 1. patra.

V současné době se připravuje park před školou k úpravě. Zabudují se herní prvky.

Třídy:

Vyučování probíhá ve dvou prostorných třídách v prvním poschodí budovy. Kmenové třídy slouží jako multifunkční místnosti a učitelé podle potřeby vytvářejí centra a zóny aktivit pro různé činnosti a práci žáků ve skupinách. Výuka probíhá při dělených hodinách také v ostatních prostorách školy: školní družina, počítačová učebna a dvorek. Učitelé mají možnost využít je podle momentální potřeby. Obě třídy jsou zmodernizovány interaktivní tabulí.

Počítačová učebna a knihovna:

V samostatné místnosti v přízemí budovy jsou umístěny čtyři počítače sloužící k výuce informatiky, jeden počítač je určen pro potřeby učitelů a účetnictví. Počítačová síť je postupně rozšiřována. V místnosti se nachází také televizní přijímač, video, přehrávač DVD a kopírovací zařízení. Pro potřeby žáků slouží žákovská knihovna, kterou pravidelně doplňujeme knihami, encyklopediemi a dětskými časopisy. Na škole není klasická sborovna, a proto je zde pro potřeby učitelů umístěna učitelská knihovna s neustále doplňovaným fondem aktuálních metodických příruček a knih.

Školní družina a jídelna:

Prostorná třída v přízemí budovy je vybavena jídelními stoly a odpočinkovým centrem s kobercem. Po obědě a úklidu stolů mohou žáci využít místnost ke společné práci, různým hrám a odpočinku.

Pohybové aktivity:

V hodinách tělesné výchovy, v kroužku pohybových her a pro pořádání různých soutěží, závodů a jiných sportovních aktivit využívá škola bezplatně objekty patřící obci.

- sportovní halu propojenou se školou spojovací chodbou
- travnaté fotbalové hřiště u haly
- betonové hřiště za tratí
- dvorek u zadní části školy

Odpočinkové kouty:

Ve všech třídách jsou odpočinkové kouty vybavené kobercem, relaxačním míčem a hračkami. Žáci je mohou využívat o přestávkách i v době vyučování, rozhodne-li učitelka o potřebě odpočinku žáků.

Hygienické zázemí:

Škola má kvalitní hygienické zázemí. Pro potřeby žáků slouží nově opravené WC v prvním patře, zaměstnanci používají WC a sprchy v přízemí budovy. Šatna pro žáky v přízemí budovy je průchozí se skříňkami pro uložení sportovního oblečení. Školní výdejna i ostatní prostory jsou vybaveny podle platných hygienických norem. Obě třídy jsou vybaveny výškově stavitelným nábytkem.

Pomůcky:

Tradiční pomůcky do vyučování a učebnice jsou umístěny ve skříních na chodbě v prvním patře a ve třídách. V každé třídě je CD přehrávač s rádiem. V každé třídě je instalován počítač s přístupem na internet. Materiál a pomůcky do výtvarné a pracovní výchovy jsou uloženy ve skladu v 1. patře. Materiální vybavení školy je dostatečné.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický tým školy tvoří tři pedagogové - ředitelka, učitelka a vychovatelka školní družiny. Učitelky i vychovatelka jsou kvalifikované. Vychovatelka pracuje na částečný úvazek ve školní družině a v souběžném pracovním poměru jako učitelka. Vyučuje předměty podle organizačních potřeb školy s výchovným zaměřením.

Všichni učitelé pravidelně absolvují školení v rámci DVPP a ostatní kurzy a akce orientované na inovační procesy ve školství a zvyšování kvalifikace.

Ve škole je pedagog pověřený výchovným poradenstvím a prevencí sociálně patologických jevů, je kvalifikován na výuku dětí se speciálně vzdělávacími potřebami – reedukace.

Všichni učitelé jsou proškoleni v oblasti bezpečnosti a zdraví a v problematice ochrany při mimořádných událostech a mají základní kurz první pomoci.

Podrobné informace o funkcích a práci učitelů v konkrétním školním roce jsou uvedeny v dokumentech „Organizační zabezpečení školního roku“ a „Zpráva o činnosti školy.“

Žáci

Téměř všichni naši žáci bydlí v obci Kožušany-Tážaly. Školu navštěvuje v průměru 40 žáků. Za poslední 4 roky došlo k navýšení dětí o 80%, proto byla navýšena kapacita školy. V současné době, abychom zajistili kvalitní výuku, zapisujeme děti pouze místní.

Obyvatelé vesnice využívají všech výhod města vzhledem k malé vzdálenosti, ale současně žijí v relativně klidném, čistém a pěkném prostředí. Většina rodičů pracuje v Olomouci, jsou vzdělaní a mají kulturní a společenský přehled. Počítají s tím, že škola splní veškeré požadavky kladené na výchovu a vzdělávání žáků. Jsme si vědomi konkurence olomouckých škol. Nemůžeme nabídnout jejich specializace, ale jsme schopni nabídnout rodičům vyučování žáků v klidném až rodinném prostředí, kde se všichni znají. Kládeme důraz na zachování tradičních norem soužití, ochranu dětí před nebezpečnými jevy prostředí, jako jsou v současné době šikana a drogy. Máme možnost diferencovaného a individuálního přístupu ke všem žákům.

Připravujeme žáky pro přechod do vyšších ročníků na plně organizované školy do Nemilan, Dubu nad Moravou nebo Olomouce. Při přechodu dosahují naši žáci tradičně dobrých výsledků a nemají žádné problémy.

Nabídka školy

V koncepci školy bereme v úvahu zájem rodičů o výuku cizích jazyků již od prvního ročníku, zájem o výuku informatiky a také zvýšený zájem o to, aby škola nabídla dětem možnost prožití volného času v zájmových kroužcích. Z tohoto důvodu žáci mají možnost využít k prvotnímu seznámení s jazykem zájmového kroužku.

Žáci mají možnost výběru z několika kroužků, které vedou bezplatně učitelé i rodiče. Nabídka kroužků se mění podle zájmu žáků v konkrétním školním roce a podle možností školy.

Nedílnou součástí školy je školní družina, která je otevřena všem žákům.

Její hlavní náplní je:

- dát dětem možnost aktivního odpočinku při hrách a sportování,
- spolupracovat s učiteli při plnění projektů daných ŠVP,
- zabezpečovat některé zájmové kroužky,
- postarat se o bezpečnost žáků během oběda a při čekání na kroužky, případně jiné aktivity školy.

2.4 Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce

Škola se již několik let zapojuje do tradičních projektů a pořádá samostatně nebo ve spolupráci s rodiči, obcí či jinými organizacemi akce různého charakteru. Jejich výběr je dán prostředím, ve kterém žijeme, vesnicí a typem školy, málotřídí. Do většiny projektů je zapojena celá škola a žáci si pomáhají a spolupracují. Projekty, akce a činnosti, které jsou nedílnou součástí školního vzdělávacího programu a jsou tedy pro školu závazné, jsme rozdělili do tří oblastí.

Environmentální výchova

- **staráme se o životní prostředí:** třídění odpadů, sběr papíru, úklid okolí školy
- **vzděláváme se, abychom mohli co nejlépe chránit životní prostředí:** vzdělávací akce v ekologickém středisku Sluňákov, Škola v přírodě
- **pečujeme o zvířata:** návštěva ZOO, Den zvířátek - starost o své domácí mazlíčky
- Den Země-projektový den
- Den vody- projektový den

Společnost, kultura, tradice

- **jsme hrdí na obec, ve které žijeme:** poznávání obce a okolí, zájem o významné rodáky a občany žijící v obci
- **udržíme kulturní tradice:** slavení tradičních svátků a významných dnů
- **zvyšujeme svůj kulturní rozhled:** návštěva divadelních představení, koncertů a muzeí
- **zapojujeme se do života v obci:** příprava kulturních programů, besídky a divadla k významným událostem v obci
- **chceme se lépe poznat:** Projekty - Škola v přírodě, Zápis předškoláků do 1. třídy - pomoc žáků vyšších ročníků při organizaci, Den učitelů - učíme se navzájem

Péče o zdraví a bezpečnost

- **pečujeme o své zdraví:** Zdravé zuby, Den zdraví, besedy, praktické činnosti a ukázky PP
- **dodržujeme bezpečnost:** besedy s dopravními policisty, návštěvy hasičů, soutěže v jízdě na kole,
- **sportujeme:** účast na sportovních soutěžích pořádaných mikroregionem „Království“, pořádání sportovních soutěží v rámci školy, lyžařský zájezd
- **učíme se plavat:** pravidelná účast celé školy na plaveckém výcviku

Projekty, které spadají do těchto oblastí, zpracovávají učitelé tak, aby byly v souladu s cíli a výstupy vzdělávacích oborů a tím se podílely na utváření a rozvíjení klíčových kompetencí. Účastní se jich podle možností všichni žáci školy a mění se podle konkrétní situace v daném školním roce. Jejich seznam je zpracováván na každý školní rok a je součástí organizačního zabezpečení školního roku.

Dlouhodobé projekty, které škola pravidelně uskutečňuje:

1. Jsem školák – první týden na začátku školního roku je věnován seznámení žáků se školním řádem, bezpečnou cestou do školy, dopravou v obci, ochranou zdraví, poskytováním první pomoci a chováním při mimořádných událostech.
2. Den Země – ochrana životního prostředí, sběr papíru, úklid okolí školy
3. Den zdraví – ochrana zdraví, zdravé zuby, strava a stravovací návyky
4. Škola v přírodě, školní výlet – tvorba kolektivu a týmu, respektování druhých

Pedagogové při zpracování a organizování projektů spolupracují.

Učitelé pravidelně sledují možnosti a nabídky spolupráce na dlouhodobých projektech v rámci ekologické výchovy, v rámci škol podporujících zdraví a v rámci podpory aktivit v oblasti prevence sociálně patologických jevů.

Sledujeme také projekty UNESCO s mezinárodní účastí a připravujeme zúčastnit se v dalších letech těchto aktivit a spolupracovat se školami v zahraničí podle vzoru naší spádové školy, která má v této oblasti bohaté zkušenosti.

Všechny tyto naše aktivity jsou vedeny snahou ke zkvalitňování výuky a získání finančních prostředků na zlepšování prostředí školy.

Byl ukončen projekt z EU : Prvopočáteční vzdělávání OP VK 1.4.,z tohoto programu využíváme šablony pro vzdělávání.

Od 1. 2. 2017 probíhal projekt se spolufinancováním z EU: Modernizace výuky. Projekt je zaměřen na osobnostně profesní rozvoj pedagogů, Spolupráci rodičů a školy, zkvalitnění výuky.Nyní probíhá projekt JAK, zaměřený na další vzdělávání pedagogických pracovníků, spolupráci s jinými školami a inovativní prvky ve vzdělávání.

2.5 Spolupráce s rodiči a spolupráce s jinými subjekty

Rodiče

Spolupráce s rodiči žáků se neustále rozvíjí. Škola je všem rodičům otevřená a ti mají možnost po dohodě s vyučujícím navštívit vyučování.

Připravujeme pravidelná kulturní vystoupení při příležitosti oslav Dne matek, rozsvícení vánočního stromu a vánočním setkání občanů.

Před oslavami tradičních svátků (Vánoce, Velikonoce) pořádáme dílny pro rodiče a děti a udržujeme zvyky a tradice.

Setkáváme se pravidelně na akcích pořádaných pro děti: Den dětí, sportovní soutěže, maškarní ples, zahradní slavnost při pasování předškoláků, rozsvícení vánočního stromu.

Při škole pracuje KPSŠ, rodiče pravidelně schází, plánují a organizují akce.

Komunikace s rodiči probíhá formou:

- třídních schůzek při schůzích SRPŠ,
- v době konzultačních hodin.

Informace mohou získat:

- na internetových stránkách: www.skolakozusany.cz,
- na nástěnce na chodbě školy nebo na vývěsce před školou i v obci,
- pomocí informačního dopisu, který doručují žáci,
- zápisem do ŽK a školního deníčku, e-mailem zákonnému zástupci.

Školská rada

K 1. lednu 2006 byla na škole ustanovena Školská rada, ve které je zastoupen člen školské komise pracující při radě obce. Je tak zajištěna spolupráce s členy obecního zastupitelstva a pravidelná výměna informací. Školská rada se pravidelně schází a schvaluje dokumenty.

Obec

Škola je v obci centrem vzdělávacím, společenským a kulturním. Její činnost, aktivita a život jsou důležité pro místní komunitu. Ve spolupráci s obcí pořádáme kulturní vystoupení, divadelní představení a další aktivity určené všem občanům. Místní spolky Sokol, Myslivecké a rybářské sdružení, Červený kříž nám pomáhají při organizování akcí pro děti. Další organizace přispívají na naši činnost sponzorskými dary. Podnikatelé pracující v obci sponzorují hlavně maškarní ples pro děti a ples rodičů. Obecní zastupitelstvo v čele se starostou má velký zájem o rozvoj školy a úzce s vedením školy spolupracuje.

Mateřská škola

Je nedílnou součástí školy, všichni pracovníci tvoří jeden kolektiv. Zúčastňují se společných porad a vytváří plány aktivit a činností.

- Děti ZŠ a MŠ se zúčastňují společných akcí a projektů, hrají si spolu, starší děti pomáhají mladším,
- Předškoláci několikrát za rok navštíví první třídu, seznamují se s prostředím a učiteli,
- Žáci základní školy pomáhají při organizování zápisu do 1. třídy.

Okolní školy

Spolupracujeme se školami stejného typu v rámci mikroregionu „Království“, zúčastňujeme se společných sportovních a kulturních akcí.

Metodicky spolupracujeme se spádovou školou v Dubě nad Moravou a školou v Nemilanech, na které převážně přechází naši žáci k dokončení povinné školní docházky. Sportovní soutěže- atletika, vybíjená, pořádáme turnaje se ZŠ Věrovany.

Spolupráce s PPP v Olomouci a dalšími odbornými pracovišti

V rámci zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracujeme s pedagogicko-psychologickou poradnou v Olomouci. Na základě jejich vyšetření a doporučení pak s žáky pracujeme. Také budeme spolupracovat s dalšími odbornými pracovišti a speciálními centry, SPC Mohelnice, psychologická pracoviště, dětské lékaři, bude-li to vyžadovat momentální situace.

Spolupráce s Církevním gymnáziem Německého řádu:

Formou exkurzí využíváme jejich nabídky.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

ŠVP vychází z cílů základního vzdělávání a klíčových kompetencí RVP ZV. Při jeho tvorbě jsme kladli důraz na tradiční postavení školy v obci a využili jsme výhod, které přináší typ naší školy. Škola je otevřená všem dětem, rodičům a veřejnosti. Respektuje žákovu osobnost a podporuje jeho všestranný rozvoj.

Máme-li poskytnout žákům kvalitní výuku, musíme je nejdříve pozitivně motivovat, vytvořit pohodové prostředí a rovné partnerské vztahy. Vycházíme ze zásad programu **„Škola podporující zdraví“ - pohoda prostředí, zdravé učení, otevřené partnerství**. V budoucnu se chceme zařadit do sítě škol podporujících zdraví.

Velikost školy a množství žáků ve třídách nám umožňuje **pedagogický přístup orientovaný na dítě**. Při práci s dětmi využíváme prvky ze vzdělávacího programu **„Začít spolu“**. Přistupujeme k dětem individuálně, tak jak to zdůrazňuje tento program, pracujeme ve dvojicích a skupinách, žáci mají možnost pomáhat si a spolupracovat.

Velkou péči věnujeme prevenci. Vedeme žáky k tomu, aby úcta ke zdraví a schopnost chovat se odpovědně ke zdraví svému i druhých patřily mezi jejich celoživotní priority. / Prevence patologických jevů-přednášky, správné čištění zubů atd./

Vedeme žáky k dodržování etických pravidel. Pozdrav, poděkování, omluva, rozlišení dobra a zla, pozitivní hodnocení sebe, pozitivní hodnocení druhých, pochvala, úcta k druhým, postoj k nemocným a starým lidem, vyjadřování vlastních citů a jejich usměrňování, zvládnutí agresivity a soutěživosti, sebeovládání, řešení konfliktů, pomoc, darování, dělení se, spolupráce, přátelství jsou důležitá témata pravidelných ranních komunitních kruhů.

Mezi naše priority patří také výchova environmentální. Žáci vytváří projekty zaměřené na poznávání přírody, učí se přírodu chránit a rozumět ji, zúčastňujeme se vzdělávacích akcí v ekologickém centru Sluňákov, připravujeme projektové dny věnované ekologii. Začali jsme využívat i nabídky ekologického střediska IRIS apod.

Pravidelně připravujeme pro rodiče i ostatní veřejnost kulturní vystoupení nebo divadla. **Klademe proto důraz na kultivovaný jazyk, správnou výslovnost, přednes a dramatizaci textu**.

Znalost cizího jazyka a informačních technologií bude nutným základem pro získání rovných pracovních příležitostí v dospělosti. Do učebního plánu jako **volitelný předmět** jsme zařadili informatiku ve 4. ročníku. / Anglický jazyk v rámci zájmového kroužku/.

Učitelé využívají počítačové programy k výuce a žáci vyhledávají informace na internetu.

3.2 Výchovně vzdělávací strategie školy

3.2.1 Kompetence k učení

Cíl:

- **Umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení.**

Jak ji naplňujeme na naší škole:

- na začátku vyučovací jednotky vždy společně s žáky vyvodíme cíl, na konci vyučovací jednotky společně zhodnotíme jeho dosažení
- využíváme sebekontrolu a sebehodnocení žáků
- vyžadujeme od žáků vhodné rozvržení vlastní práce
- umožňujeme žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady a náměty
- na praktických příkladech ukazujeme smysl a cíl učení, osobním příkladem motivujeme k celoživotnímu učení (stále se vzděláváme)
- podporujeme vyhledávání a třídění informací z různých dostupných zdrojů (knihovna, internet,..) a získané poznatky uvádět do souvislostí
- umožňujeme žákům pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry
- pomáháme žákům sledovat strukturu a návaznost učiva (osnova tématu, grafická schémata popisující vztahy, pracovní listy).
- uplatňujeme individuální přístup (osobní tempo, různá obtížnost cvičení)
- pracujeme s chybou, umožňujeme žákům chybu najít, opravit a zdůvodnit
- pokud je to možné, předkládáme žákům konkrétní názor tak, aby bylo učivo žákům předkládáno s využitím co nejvíce smyslů, zejména zraku, hmatu a sluchu (manipulace, pozorování, třídění, rozlišování)
- podporujeme čtení s porozuměním, žáci se vyjadřují k přečtenému textu a stručně převypráví jeho obsah
- domácí úkoly směřujeme k procvičování učiva, které žáci ve škole zvládli
- vytváříme návyky k pozdějšímu samostatnému učení.

V čem jsme příkladem? Sami se stále vzděláváme.

3.2.2 Kompetence k řešení problému

Cíl:

- **Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů**

Jak ji naplňujeme na naší škole:

- vytváříme praktické problémové úlohy a situace, při nichž je nutné řešit praktické problémy
- postupujeme od jednoduchých problémů ke složitějším
- nabízíme žákům k řešení úkoly, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů i využití praktických dovedností z různých oblastí lidské činnosti, a tudíž i více přístupů k vyřešení
- vytváříme podmínky pro týmovou spolupráci při řešení problému
- žáky vedeme k tomu, aby se nedali odradit případným nezdarem, došli ve své činnosti k závěru, našli řešení
- podle jejich schopností podporujeme účast žáků v různých soutěžích

- vedeme žáky ke sledování vlastního pokroku při zdolávání problému, poučit se z vlastních chyb
- umožňujeme žákům vyhledávání nových informací, jejich třídění i propojování s učivem.

V čem jsme příkladem? S rozumem a nadhledem řešíme různé problémové situace ve třídě a ve škole.

3.2.3 Kompetence komunikativní

Cíl:

- **Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci.**
- **Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.**
- **Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný.**

Jak ji naplňujeme na naší škole:

- vytváříme dostatečný prostor pro vyjadřování žáků v komunitních kruzích
- (Umožňujeme žákům hovořit o poznaných souvislostech a zkušenostech z jejich života, o pozorování v přírodě, o zajímavých poznacích z četby nebo ze sledování naučných pořadů. Dáváme žákům prostor k vyjádření vlastního názoru. Učíme je naslouchat názorům spolužáků, respektovat se navzájem, využíváme možnosti o názorech diskutovat. Do výuky českého jazyka zařazujeme jednoduchá mluvní cvičení na zvolené téma. V matematice žáci vymýšlí slovní úlohy, otázky, vyvolávají se mezi sebou navzájem, hovoří o postupu ve složitější početní úloze, zkouší druhým poradit s řešením, ptají se mezi sebou na problémy v učivu. Ve výtvarné a hudební výchově necháme žáky vyjadřovat své dojmy z uměleckého díla.)
- žáci mají maximální možnost samostatné ústní i písemné prezentace (samostatná práce, projekty, referáty, řízené diskuse, komunitní kruh)
- vyžadujeme od žáků využívání informačních technologií pro získávání informací i tvorbu výstupů (webová stránka, prezentace,...)
- vedeme žáky k otevřené komunikaci založené na dodržování pravidel slušnosti
- dáváme najevo zájem a kladný vztah k žákovi, v jednání s ním se vyjadřujeme výstižně, souvisle a kultivovaně
- jsme pozorní k potřebám, zájmům a emocím žáků, vedeme žáky k tomu, aby totéž projevovali pro jednání mezi sebou
- organizujeme různé projekty, při nichž žáci používají získané dovednosti ke spolupráci a komunikaci s lidmi
- jednání s rodiči vedeme tradičně na třídních schůzkách a v konzultačních dnech
- zveme rodiče na akce školy
- realizujeme vystoupení žáků na školních besídkách, pro seniory, děti z MŠ, různé soutěže pro rodiče i spolužáky
- rozvíjíme u žáků schopnosti vedoucí k plnohodnotné verbální i nonverbální komunikaci (slovní zásoba, mimika, práce s hlasem, dramatizace)
- vedeme žáky k vyjadřování svých myšlenek a názorů v ústním i písemném projevu
- uplatňujeme ve výuce simulace situací, hraní rolí
- formou her seznamujeme žáky s různými druhy textů a záznamů (piktogramy, znaky, značky, šifry, rébusy,...)
- v každodenním životě vedeme žáky k vytváření kladných vztahů mezi lidmi a navazování

kontaktu (pozdrav, poděkování, žádost o pomoc, rozloučení,...)

V čem jsme příkladem? Nasloucháním a respektováním druhého vytváříme pozitivní klima školy.

3.2.4 Kompetence sociální a personální

Cíl:

- **Rozvíjet u žáků schopnost a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.**
- **Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě.**
- **Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.**

Jak ji naplňujeme na naší škole:

- učíme žáky spoluvytvářet a dodržovat pravidla práce v týmu a vzájemného soužití dle pravidel slušného chování
- využíváme metod dramatické výchovy k sociálnímu učení (respektovat druhé, ovládat své chování a jednání)
- zařazujeme do výuky skupinovou práci, simulaci modelových situací, sociální hry. Proměňováním skupiny vedeme žáky k přijímání různých rolí, uznávat práci druhých a přijímat neúspěch.
- vedeme žáky k otevřené diskusi v malé skupině i celé třídě, umět požádat o pomoc a také ji poskytnout
- pozitivním hodnocením podporujeme žákovu sebedůvěru i samostatný rozvoj
- umožňujeme žákům vyjádřit se k vlastním úspěchům i neúspěchům (sebehodnocení), pěstovat pozitivní vztah k sobě samým
- dbáme, aby vzájemná komunikace byla vedena v příjemné atmosféře, k tomu napomáhá i vhodné oslovení žáků mezi sebou
- využíváme komunitního a diskusního kruhu
- v rámci spolupráce s různými věkovými skupinami organizujeme společné akce a projekty mezi staršími a mladšími žáky, akce pro rodiče a veřejnost

V čem jsme příkladem? Na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými přispíváme k upevnování dobrých mezilidských vztahů a příjemné atmosféry.

3.2.5 Kompetence občanské

Cíl:

- **Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti.**
- **Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě.**
- **Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.**

Jak ji naplňujeme na naší škole:

- vedeme žáky ke vzájemnému slušnému chování bez hrubostí a násilí, vzájemně si pomáhat, uznávat se a oceňovat nápady druhých
- snažíme se o co nejlepší plnění povinností i uvědomování si vlastních práv
- ve výuce vedeme žáky k poskytování účinné pomoci
- v projektech dopravní a zdravotní výchovy a v soutěžích umožňujeme žákům hledat řešení v problémových situacích
- směřujeme žáky k poznávání soužití s lidmi jiných kultur a handicapovaných lidí (generační rozdíly, se speciálními potřebami), k pěstování pozitivního vztahu k okolnímu světu
- dlouhodobým pozorováním změn v životním prostředí vedeme žáky k uvědomování si základních ekologických souvislostí
- tříděním odpadu, sběrem PET lahví, starého papíru a spoluprací s ekologickými aktivitami vedeme k respektování požadavků na kvalitní životní prostředí
- vytvářením relaxačních zón, dodržováním pravidel psychohygieny nabízíme žákům možnost rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany svého zdraví
- návštěvami historických památek (UNESCO), společenských, kulturních a sportovních akcí pěstujeme u žáků úctu k dědictví českého národa, k národním tradicím
- umožňujeme žákům spolupodílet se na vytváření vlastních „pravidel třídy“
- vedeme žáky k vytváření vlastních školních tradic tím, že se podílejí na realizaci prezenčních tabulí školy
- sportovní i kulturní reprezentací školy (vánoční besídka, olympijský den,...) žákům poskytujeme možnost aktivně se zapojovat do sportovního a kulturního dění obce, regionu
- nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, relaxační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům

V čem jsme příkladem? Poskytujeme podle svých možností účinnou pomoc druhým a jsme hrdí na dědictví českého národa.

3.2.6 Kompetence pracovní

Cíl:

- **Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.**
- **Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.**
- **Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný.**
- **Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.**

Jak ji naplňujeme na naší škole:

- vedeme žáky k poznávání různých oborů lidské činnosti, jejich výsledků a významu pro ostatní (příklad rodičů, exkurze)
- vyžadujeme od žáků zhodnocení vlastní práce a návrhy na její zlepšení
- pomocí mimoškolních aktivit umožňujeme žákům rozvíjet své zájmy, uvědomovat si oblast činností, ve kterých jsou úspěšní

- výsledky různých činností hodnotíme nejen z hlediska kvality a významu, ale také z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých (bezpečnost práce, životospráva, režim dne, zvládání zátěžových situací) i z hlediska ochrany životního prostředí
- vedeme žáky k ověřování získaných dovedností v praktických činnostech a ve spolupráci v týmu
- zařazováním průřezových témat do výuky pomáháme rozvíjet organizační a realizační schopnosti, schopnost týmové spolupráce, posouzení rizik,...
- umožňujeme žákům podílet se na organizaci akcí mimo vyučování, přípravě akcí pro mladší spolužáky i pro rodiče
- zapojujeme žáky do přípravy školních projektů
- snažíme se o dosažení zručnosti žáků při práci s různými materiály, při provádění činností a pokusů
- vedeme žáky k udržování pořádku na pracovním místě, k systému v ukládání pomůcek a náradí

V čem jsme příkladem? Využíváme znalosti a zkušenosti získané ve svém oboru k dalšímu osobnostnímu i profesnímu rozvoji.

3.2.7 Kompetence digitální

Cíl:

- **Podněcovat žáky k tvořivému získávání, vyhledávání, kritickém posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálních obsahů, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.**
- **Vést žáky k uvědomění významu digitálních technologií pro lidskou činnost, seznámit je s novými technologiemi, vést žáky k předcházení situací ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.**
- **Rozvíjet u žáků schopnost využívání digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.**
- **Učit žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít. Učí žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků.**

Jak ji naplníme na naší škole:

- vedeme žáky k využívání získaných informací a digitálních obsahů k zjednodušení pracovních postupů a k zefektivnění a zkvalitnění výsledků své práce.
- zařazováním průřezových témat do výuky pomáháme rozvíjet organizační a realizační schopnosti, schopnost týmové spolupráce.
- umožňujeme žákům využívat digitální technologie při výuce i domácí přípravě.
- zapojujeme žáky do života školy, do přípravy školních projektů
- snažíme se o využívání digitálních technologií v běžném životě žáků, v jejich samostatném rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít.

- vedeme žáky k udržování pořádku, předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím na jejich tělesné i duševní zdraví i zdraví ostatních, vedeme je ke spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí.

V čem jsme příkladem? Využíváme digitální technologie k usnadnění, zefektivnění a zkvalitnění své práce.

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

/Pro žáky vyšetřené do 31. 8. 2016/

Pro vzdělávání žáků s priznanými podpůrnými opatřeními 1. - 5. stupně je vypracována Příloha.

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci se zdravotním postižením (tělesným, zrakovým, sluchovým, mentálním, autismem, vadami řeči, souběžným postižením více vadami a vývojovými poruchami učení nebo chování), žáci se zdravotním znevýhodněním (zdravotním oslabením, dlouhodobým onemocněním a lehčími zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení a chování) a žáci se sociálním znevýhodněním (z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou a žáci v postavení azylantů a účastníků řízení o udělení azylu).

Základní vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním vyžaduje odbornou připravenost pedagogických pracovníků. Naše škola nemá možnosti, aby přijala těžší případy postižení žáků, ale ostatní děti se speciálními vzdělávacími potřebami byly úspěšně integrovány do našich tříd, které mají dva spojené ročníky, ale malý počet žáků.

RVP ZV stanovuje odpovídající podmínky pro vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním a je podkladem pro tvorbu individuálních vzdělávacích plánů. To vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování. Integrovaní žáci jsou vzděláváni podle individuálních vzdělávacích plánů, které jsou zpracovány třídním učitelem, za pomoci pedagogicko-psychologické poradny a dalších odborníků.

Vzdělávání žáků se zdravotním postižením

1. Vzdelávání žáků se specifickými vývojovými poruchami učení

Prognóza žáka se specifickými vývojovými poruchami učení je vždy individuální. V případě, že pedagogicko-psychologická poradna nebo speciálně pedagogické centrum diagnostikuje vývojovou poruchu učení, je na žádost zákonných zástupců dítěte vypracován individuální vzdělávací plán, podle kterého se s dítětem v průběhu školního roku pracuje. Při klasifikaci těchto dětí přihlížíme k vývojové poruše a hodnotíme s tolerancí.

Na základě doporučení PPP, SPC je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku. Při výuce je třeba podporovat schopnost koncentrace žáků, usměrňovat jejich hyperaktivitu a impulzivní jednání, které většinou poruchy učení provázejí.

Škola zajistí:

- individuální práci s žákem, respektování jeho pracovního tempa, časté opakování probraného učiva
- využívání reedukačních postupů podle druhu a stupně poruchy
- přehledné a strukturované prostředí, pravidelnou relaxaci a režim dne

2. Vzdelávání žáků s poruchami chování

Jedná se o žáky hyperaktivní, popřípadě s edukativními problémy, kteří nerespektují některé normy společenského chování, jsou nepřizpůsobiví, impulzivní a snadno unavitelní. Aby tyto žáci co nejlépe naplnili školní vzdělávací program školy, kterou navštěvují, je nutné diferencovat výchovně vzdělávací postupy, formy a metody výchovné a vzdělávací práce.

Škola zajistí:

- možnost změn v uspořádání třídy pro skupinové vyučování a výchovné činnosti
- širší možnosti sportovního vyžití k uvolnění psychického a fyzického napětí
- učitel musí s žáky, stanovit přesná pravidla chování a způsob komunikace ve třídě i mimo vyučování s tímto žákem, zavést systém pochval a trestů.

3. Vzdelávání žáků zrakově a sluchově postižených

Vzdělávání žáků zrakově a sluchově postižených bude probíhat ve třídách formou individuální integrace. Žáci se budou vzdělávat podle zpracovaného učebního plánu běžných tříd a na základě individuálních vzdělávacích plánů.

V rámci disponibilní dotace budou realizovány podle individuálních potřeb jednotlivých žáků předměty speciální péče – zejména:

- prostorová orientace a samostatný pohyb zrakově a sluchově postižených
- zraková a sluchová stimulace
- práce s optickými pomůckami
- logopedická péče
- zdravotní tělesná výchova

Rozvrh hodin a týdenní časové dotace budou jako dosud zpracovány na každý školní rok tak, aby byl naplněn učební plán daného ročníku ve spolupráci se SPC. Podle stupně postižení bude

požadována přítomnost osobního asistenta, který bude pomáhat žákovi (jednomu či více) při přizpůsobení se školnímu s takovým to dítětem, pomáhat při komunikaci dítěte s ostatními žáky a také při komunikaci školy s rodiči postiženého žáka. Prostředí, bude pomáhat učitelům při komunikaci

4. Vzdělávání žáků tělesně postižených

Vzdělávání žáků tělesně postižených bude probíhat formou individuální integrace. Žáci se budou vzdělávat podle zpracovaného učebního plánu běžných tříd a na základě individuálních vzdělávacích plánů. Ve spolupráci a na doporučení speciálně pedagogického centra budou realizovány změny v učebním plánu, týkající se přeřazení žáka z tělesné výchovy do zdravotní tělesné výchovy, omezení ve výtvarné výchově, pracovních činnostech, případně v ostatních vyučovacích předmětech. Protože škola není bezbariérová, je nutné požadovat přítomnost osobního asistenta, který bude pomáhat žákovi při přizpůsobení se školnímu prostředí, bude pomáhat učitelům při komunikaci s takovýmto dítětem, pomáhat při komunikaci dítěte s ostatními žáky a také při komunikaci školy s rodiči postiženého žáka. Učitel musí žáky na přítomnost postiženého spolužáka předem připravit, stanovit pravidla chování a způsob komunikace ve třídě i mimo vyučování.

5. Vzdělávání žáků s autismem

Jedná se o žáky s lehčími formami autismu (s autistickými rysy). Vzdělávání těchto žáků bude probíhat ve třídách formou individuální integrace. Ve spolupráci a na doporučení speciálně pedagogického centra se budou žáci vzdělávat podle zpracovaného individuálního vzdělávacího plánu.

Učitel musí s žáky, stanovit pravidla chování a způsob komunikace ve třídě i mimo vyučování s takto postiženými spolužáky.

Na základě posouzení SPC o závažnosti postižení bude požadována přítomnost osobního asistenta, který bude pomáhat žákovi (jednomu či více) při přizpůsobení se školnímu prostředí, bude pomáhat učitelům při komunikaci s takovým to dítětem, pomáhat při komunikaci dítěte s ostatními žáky a také při komunikaci školy s rodiči postiženého žáka.

Na základě doporučení PPP, SPC je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku.

6. Vzdělávání žáku s lehkým mentálním postižením

Vzhledem k tomu, že dítě s lehkým mentálním postižením dosahuje školní zralosti v pozdějším věku, než je tomu u ostatní populace, je dané skutečnosti přizpůsobeno i vzdělávání na prvním stupni především v 1. období. Většina dětí s lehkým mentálním postižením je opožděná z hlediska sociálního, psychického a fyzického vývoje. Přejít z rodinné péče nebo předškolního vzdělávání musí být pozvolný a postupný. S ohledem na rozdílnost rozumových schopností žáků, schopnosti učení a pracovních výsledků, je třeba přistupovat ke každému žákovi individuálně, respektovat jeho možnosti a pozitivně hodnotit každý pokrok v rozvoji jeho osobnosti. V tomto období je tedy hlavním úkolem adaptace žáků na nové prostředí, nový styl práce a upevňování základních hygienických a vytváření sociálních návyků.

Žáci budou vzdělávání podle vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s přílohou upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením (RVP ZV-LMP).

Vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním zdravotním oslabením, dlouhodobým onemocněním a lehčími zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení a chování

Svým obsahem se vzdělávací proces u žáků s lehčími poruchami učení zásadně neodlišuje od vzdělávání ostatních žáků. Žáci, u kterých se projevují příznaky některé z lehčích poruch učení, posíláme se souhlasem rodičů na vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny. Na základě vyšetření a doporučení poradny jsou pak tyto děti zařazovány do reedukační péče. S dětmi pracuje aprobovaná učitelka. Každý týden zpravidla probíhá jedna vyučovací hodina pravidelné dyslektické nápravy se souhlasem a za spolupráce rodičů. Žáci jsou zohledňováni při klasifikaci.

K žákům se zdravotním oslabením a dlouhodobě nemocným bude přistupováno vždy individuálně. Těmto dětem bude věnována zvýšená pozornost při příchodu do školy po delší nemoci. Po dohodě s rodiči budou doučovány po vyučování, tak aby nebyly přetěžovány.

Budou mít možnost delšího času na procvičení učiva, při kterém nebyly přítomny ve vyučování. Klasifikace bude probíhat až po zvládnutí nového učiva.

Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Jsou to žáci z různých menšin u nás žijících, nebo žáci přicházejících k nám v rámci migrace. Někteří z těchto žáků se bez závažnějších problémů integrují do běžné školy. Mezi žáky se sociálním znevýhodněním patří žáci z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním a ekonomickým postavením, kteří jsou častěji ohroženi sociálně patologickými jevy, jako je např. zneužívání návykových látek apod. Proto je nezbytné i všem těmto žákům věnovat specifickou péči v rozsahu, který potřebují. Hlavním problémem je nedostatečná znalost jazyka. Prvořadou pozornost u těchto žáků je nutné věnovat osvojení českého jazyka, zajistit možnost získávat takové informace, které jim umožní budování své vlastní identity. Je potřebné doplnit vzdělávací obsah specifickými materiály o historii, kultuře a tradicích jejich národnosti. Cílem školy musí být integrace žáků z odlišného kulturního a sociálně znevýhodňujícího prostředí, ochrana jejich minoritní kultury a podpora jejich úspěšnosti v majoritní společnosti. V rámci možností škola vypracuje pro tyto žáky individuální vzdělávací programy, které jim maximálně vyhovují.

Škola zajistí:

- učitele, případně asistenta pedagoga, který své žáky a jejich rodinné prostředí dobře zná, volí vhodné přístupy a vytváří ve třídě i škole příznivé společenské klima
- individuální péči
- odlišné metody a formy práce
- pravidelnou komunikaci a zpětnou vazbu
- spolupráci s psychologem, sociálním pracovníkem, příp. s dalšími odborníky

3.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Zařazení problematiky výchovy a vzdělávání mimořádně nadaných žáků do základního vzdělávání je významné proto, že mimořádně nadaní žáci mají své specifické vzdělávací potřeby, na něž je třeba reagovat a vytvářet pro ně vhodné podmínky. Při vyhledávání mimořádně nadaných žáků je třeba věnovat pozornost i žákům s vývojovou poruchou učení nebo chování, s tělesným handicapem, žákům z odlišného kulturního a znevýhodňujícího sociálního prostředí.

Specifika mimořádně nadaných žáků:

- žák svými znalostmi přesahuje stanovené požadavky
- problematický přístup k pravidlům školní práce
- tendence k vytváření vlastních pravidel
- sklon k perfekcionismu a s tím související způsob komunikace s učiteli, který může být i kontroverzní
- vlastní pracovní tempo
- vytváření vlastních postupů řešení úloh, které umožňují kreativitu
- malá ochota ke spolupráci v kolektivu
- rychlá orientace v učebních postupech
- záliba v řešení problémových úloh zvláště ve spojitosti s vysokými schopnostmi oboru; přeceňování svých schopností u žáků s pohybovým nadáním
- kvalitní koncentrace, dobrá paměť, hledání a nacházení kreativních postupů
- vhled do vlastního učení
- zvýšená motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky, především ve vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte
- potřeba projevení a uplatnění znalostí a dovedností ve školním prostředí

Vytváření vztahové sítě u mimořádně nadaných dětí

Vytváření vztahové sítě je u mimořádně nadaných žáků ovlivněno jejich osobnostní strukturou, zejména převažující silnou tendencí k introverzi. Také některé osobnostní vlastnosti těchto žáků mohou znesnadňovat vytváření nekonfliktních vztahů ať již k vrstevníkům, nebo k učitelům i k sobě samým. Především sklon k perfekcionismu, zvýšená kritičnost k sobě i k okolnímu světu a specifický druh humoru mohou patřit k faktorům, které ovlivňují vytváření vztahů k vrstevníkům - spolužákům. Mezi nadanými žáky je mnoho introvertů se špatnou sociální přizpůsobivostí, kterým vyhovuje omezená komunikace s okolím anebo je u nich patrná větší tendence ke komunikaci s věkově staršími. V době, kdy žáci vstupují do školy, je pro ně důležité, aby se stali členy komunity, do které patří vzhledem ke svému věku, a to i přesto, že tyto žáci obvykle snadno komunikují s dospělými nebo staršími spolužáky. Často právě nadaní mají strach, že se jim nepodaří začlenit se do komunity, ke které se věkově vztahují. S přibývajícím věkem se u těchto žáků zvyšuje jejich sociální vnímavost, kdy si dobře uvědomují svoje přednosti i nedostatky a svoje postavení ve skupině vrstevníků, kdy se jejich mimořádné nadání může stát i důvodem k obdivu vrstevníků.

Pro vytváření pozitivního klimatu mimořádně nadaným žákům je zapotřebí dostatek vnímavosti okolí ke specifikům žáka. Při vzdělávání mimořádně nadaných žáků by měl způsob výuky žáků vycházet důsledně z principů individualizace a vnitřní diferenciací.

Škola zajistí:

- individuální vzdělávací plány
- doplnění, rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů
- zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů
- vnitřní diferenciaci žáků v některých předmětech
- účast ve výuce některých předmětů se staršími žáky

3.5 Průřezová témata:

Průřezová témata reprezentují ve školním vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů. Tím přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Žáci dostávají možnost utvářet si integrovaný pohled na danou problematiku a uplatňovat širší spektrum dovedností.

Podmínkou účinnosti průřezových témat je jejich propojenost se vzdělávacím obsahem konkrétních vyučovacích předmětů a s obsahem dalších činností žáků realizovaných ve škole i mimo školu. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů.

Průřezová témata a jejich používané zkratky:

- OSV - Osobnostní a sociální výchova
- VDO - Výchova demokratického občana
- VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- MkV - Multikulturní výchova
- EV - Environmentální výchova
- MV - Mediální výchova

Vzdělávací obory a jejich používané zkratky:

- ČJ – Český jazyk a literatura
- Aj – Anglický jazyk
- M – Matematika a její aplikace
- IN – Informatika
- VI – Vlastivěda
- Př – Přírodověda
- Prv – Prvouka

- HV – Hudební výchova
- VV – Výtvarná výchova
- TV – Tělesná výchova
- PČ- Pracovní činnosti

3.5.1 OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma **Osobnostní a sociální výchova** v základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt i objekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Specifikou Osobnostní a sociální výchovy je, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žákovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Všechny tematické okruhy průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova jsou na 1. stupni běžnou součástí výuky ve všech vyučovacích předmětech, proto není toto průřezové téma vyplněno do tabulky. Blíže je integrace vyjádřena v učebních osnovách jednotlivých vyučovacích předmětů 1. stupně.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá k zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)
- formuje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj.

Osobnostní rozvoj

- **OSV 1 - Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
- **OSV 2 - Sebepoznání a sebepojetí** – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
- **OSV 3 - Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- **OSV 4 - Psychohygiena** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
- **OSV 5 - Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

- **OSV 6 - Poznávání lidí** – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
- **OSV 7 - Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
- **OSV 8 - Komunikace** – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci
- **OSV 9 - Kooperace a kompetence** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

- **OSV 10 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci
- **OSV 11 - Hodnoty, postoje, praktická etika** – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

3.5.2 VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma **Výchova demokratického občana** má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů.

Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematických okruhů, ale i zkušeností a prožitků žáků, kdy celkové klima školy vytváří demokratickou atmosféru třídy,

Na prvním stupni se ve vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** uplatňuje v tématech zaměřených na vztah k domovu a vlasti.

Průřezové téma má vazbu i na ostatní vzdělávací oblasti, zejména pak na ty, v nichž se tematizuje vztah k sobě samému i ostatním lidem, k okolnímu prostředí, k normám i hodnotám.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost

- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

- **VDO 1 - Občanská společnost a škola** – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
- **VDO 2 - Občan, občanská společnost a stát** – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciací, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
- **VDO 3 - Formy participace občanů v politickém životě** – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí
- **VDO 4 - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – demokracie jako protíváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

3.5.3 VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě.

Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Příležitosti k realizaci tématu poskytuje na prvním stupni vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Ve vzdělávání se využívají zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a nejbližším okolí. Cizí jazyk má praktický význam pro mobilitu občanskou, vzdělávací i pracovní. Je prostředkem pro využití originálních zdrojů při poznávání života a evropské a světové kultury. Dovednosti osvojené žáky ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, zejména při práci s internetem, jsou využívány k samostatnému získávání informací o zemích Evropy a světa, o jejich životě a událostech.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života

- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

- **VMEGS 1 - Evropa a svět nás zajímá** – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
- **VMEGS 2 - Objevujeme Evropu a svět** – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
- **VMEGS 3 - Jsme Evropané** – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže

3.5.4 MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků - příslušníků minorit. Tím přispívá k vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“.

Multikulturní výchova prolíná všemi vzdělávacími oblastmi. Blízkou vazbu má zejména na vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, Informační a komunikační technologie,

Umění a kultura. Vazba na tyto oblasti je dána především tématy, která se zabývají vzájemným vztahem mezi příslušníky různých národů a etnických skupin.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání,
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu může být významně ovlivněn vzájemnou dohodou učitelů, učitelů a žáků, učitelů a rodičů apod.

- **MkV 1 - Kulturní diference** – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
- **MkV 2 - Lidské vztahy** – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěví k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
- **MkV 3 - Etnický původ** – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku
- **MkV 4 - Multikulturalita** – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
- **MkV 5 - Princip sociálního smíru a solidarity** – odpovědnost a příspěví každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv.

3.5.5 ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Na realizaci průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje Environmentální výchova utváření integrovaného pohledu. Každá z oblastí má svůj specifický význam v ovlivňování racionální stránky osobnosti i ve vlivu na stránku emocionální a volně aktivní. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět**

poskytuje průřezové téma ucelený elementární pohled na okolní přírodu i prostředí. Učí pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímých kontaktů žáků s okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince. Propojení tématu se vzdělávací oblastí **Člověk a svět práce** se realizuje prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí. Umožňuje poznávat význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích i nežádoucích
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti.
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Tematické okruhy průřezového tématu

Environmentální výchova je členěna do tematických okruhů, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí, k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

Tematické okruhy:

- **EV 1 - Ekosystémy** – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
- **EV 2 - Základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
- **EV 3 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)
- **EV 4 - Vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

3.5.6 MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, jež jsou médii nabízena, mají nestejnorodý charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářeny s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními. Dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Propojení se vzdělávací oblastí Jazyk a jazyková komunikace se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků. Osvojení základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace. V rámci vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie se pak jedná o využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací. Pozornost se obrací k věcné správnosti a přesnosti sdělení, a to jak kritickou analýzou existujících textů, tak vlastní produkcí a utváření návyku ověřovat si co nejdůkladněji veškeré údaje. Vztah ke vzdělávací oblasti Umění a kultura je založen na vnímání specifické „řeči“ znakových kódů, jež média užívají, a jejich kombinací, a to nejen přirozeného jazyka, ale i obrazu a zvuku. Přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských)

- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

Tematické okruhy průřezového tématu

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

Tematické okruhy receptivních činností:

- **MV 1 - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
- **MV 2 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
- **MV 3 - stavba mediálních sdělení** – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), nezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

- **MV 4 - vnímání autora mediálních sdělení** – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
- **MV 5 - fungování a vliv médií ve společnosti** – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách

Tematické okruhy produktivních činností:

- **MV 6 - tvorba mediálního sdělení** – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
- **MV 7 - práce v realizačním týmu** – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce.

4. Učební plány předmětů v souladu s RVP

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu Český jazyk a literatura je realizován obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací oblast zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobré jazykové vzdělání a jazyková kultura patří k podstatným znakům všeobecné kulturnosti a vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Dovednosti získané v oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou zásadní i pro úspěšné osvojování poznatků ve všech dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V *Jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojení spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti

porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání

V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory na o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jeho postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jeho duchovní život.

Verbální i neverbální komunikace se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím *Dramatické výchovy*, zařazené v RVP ZV jako doplňující vzdělávací obor.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství

- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování českého jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu, k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka **Českého jazyka a literatury** společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učí se zvládnout a využívat způsoby, metody a strategie efektivního učení tím, že dostane prostor pro naslouchání, čtení, ústní i písemný projev a tvořivé činnosti; bude veden k práci s informacemi, jejich třídění a uvádění do širších souvislostí, bude pracovat v týmu, učit se hrou, ve vzdělávacích projektech, v integrovaných oborech, bude pracovat s chybou a uplatní všestrannou vlastní prezentaci. Učí se poznávat

smysl a cíl učení tím, že mu bude poskytována možnost aktivní účasti na učení, své poznatky a dovednosti bude aplikovat do praktického života a tvůrčích činností, bude poznávat účelnost a využitelnost vzdělání u sebe, své rodiny i ve společnosti.

Získává pozitivní vztah k učení tím, že bude rozvíjena vnitřní motivace k učení (známky a přijímací zkoušky nejsou tím nejdůležitějším), tzn. že bude prakticky poznávat užitečnost vzdělání ve svém životě, bude využívat svou individualitu, bude mít možnost výběru, bude zažívat úspěchy. Posoudí vlastní pokrok v učení tím, že bude uplatňovat sebehodnocení a hodnocení spolužáků a pozorovat vývoj svého vzdělávání. Učí se být zodpovědný za své vzdělávání a připravuje se na potřebu celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů: Na základě poznatků a dovedností žák rozpozná a pochopí problém, hledá jeho příčiny, vyhledává informace o vhodných způsobech řešení, navrhuje vlastní řešení, vyslovuje svůj názor, obhajuje jej, vyvozuje závěr a uvědomuje si odpovědnost za své rozhodnutí tím, že budou předkládány simulované problémy i skutečné problémy ze života v nejrůznějších jazykových, slohových i literárních textech a při interpretaci textu se bude učit problém řešit; žák bude sám vyhledávat problémové situace v textech i v životních příbězích a bude je řešit při nácviku a tvorbě zpráv, rozhovorů, diskuse, kritiky, úvahy a při práci s dalšími publicistickými styly i literárními ukázkami; bude veden k organizování a řízení skupinové, projektové i dramatizační činnosti a k mimoškolním aktivitám, a tak se bude učit prakticky řešit problémy.

Kompetence komunikativní: Učí se formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně a kultivovaně v mluveném i psaném projevu, využívá informační a komunikační prostředky pro účinnou komunikaci tím, že bude v rámci aktivního učení neustále zapojován do rozhovorů, bude diskutovat, argumentovat, obhajovat, navrhopvat, prezentovat svou práci zejména v samostatných i týmových projevech ústních i písemných, při jazykovém, slohovém i literárním poznávání, při speciálních mluvních cvičeních, tvorbě vlastních odborných i literárních prací, při besedách o knihách, při divadelních představeních, filmech i výstavách, v publikační činnosti, při veřejných vystoupeních ve škole i mimo ní, bude mít možnost rozvíjet komunikační dovednosti v kroužku tvořivé dramatiky, bude využívat širší informační systém – internet a veřejná media. Učí se zvládnout komunikaci s odlišnými skupinami lidí a řešit pomocí komunikace obtížné a ohrožující situace.

Kompetence sociální a personální: Spolupracuje ve skupině, přijímá svou roli, přispívá k dobrému výsledku práce skupiny, je ohleduplný k práci druhých a přispívá k vytváření dobrých mezilidských vztahů tím, že bude mít možnost pracovat v týmu různými formami a ne pouze frontálně, že bude často zařazována skupinová práce jako významná forma učení v jazykové, komunikační a literární výchově; žák bude veden k aktivitě, k sebehodnocení, plnění svěřeného úkolu, zodpovědnosti za práci celé skupiny, k podpoře ostatních členů skupiny, k empatii a altruismu (nesobecký způsob myšlení a cítění, nezištné jednání – opozitum od egoizmu) vůči ostatním, zvláště ke spolužákům se specifickými vzdělávacími potřebami, případně bude pověřen vedením skupiny; bude zapojován do projektových programů a tím bude posilovat vlastní sebevědomí a sebeúctu a zároveň bude spoluvytvářet přátelský třídní kolektiv; bude se učit v humanizované a demokratizované škole, kde atmosféra a partnerské vztahy s pedagogy a spolužáky budou kladně působit na žákovu osobnost.

Kompetence občanské: Respektuje názory a přesvědčení druhých, odmítá útlak a násilí, ocení naše kulturní a historické dědictví, projevuje pozitivní postoje k uměleckým dílům, má smysl pro kulturu a tvořivost, zapojuje se do společenského a kulturního dění tím, že bude v procesu učení zapojován do interaktivních projektů, ve kterých bude poznávat osudy národů a jednotlivců (v literatuře, historii, hudbě, výtvarném umění), bude číst literární texty s občanskou tematikou, bude je interpretovat a mít tak příležitost vcítit se do nejrůznějších vztahů i dějů, poznávat různé charaktery, s kterými se může ztotožnit, nebo je odsoudit a nechat na sebe působit příklady jejich jednání; bude získáván pro účast v různých

soutěžích, bude mít možnost účastnit se školních i mimoškolních veřejných vystoupení; zapojí se do různých forem spolupráce s představiteli obce, policie a dalšími organizacemi.

Kompetence pracovní: Využívá znalosti, zkušenosti a dovednosti získané v oboru Český jazyk a literatura k vlastnímu rozvoji a přípravě na své povolání a budoucí život tím, že bude veden k pracovitosti a zodpovědnosti, že se naučí dodržovat hygienické normy při čtení, psaní a učení vůbec, že bude výsledky své práce využívat ve svém životě, v životě třídy, školy i rodiny, že pokrok v učení a zážitky úspěchů jej přesvědčí o prospěšnosti práce; bude se učit v podnětném a tvořivém pracovním prostředí a změnami pracovních okolností bude veden k adaptaci na nové pracovní podmínky; náročnost práce se bude postupně zvyšovat, aby žák upevňoval vlastní sebevědomí, prožíval sebeuspokojení a přesvědčil se, že „bez práce nejsou koláče“.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Český jazyk a literatura

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- OSV 1 Rozvoj schopností a poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění;
- OSV 2 Cvičení dovednosti zapamatování; řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
- OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- OSV 4 Psychohygiena: hledání pomoci při potížích, dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému
- OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

- OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě
- OSV 7 Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy, vztahy a naše třída
- OSV 8 Komunikace: cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (řeč těla a slov, technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), specifické komunikační dovednosti; dialog; komunikace v různých situacích; efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci
- OSV 9 Kooperace a kompetence: rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci; rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

- OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: problémy v mezilidských vztazích, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětu, problémy v seberegulaci
- OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

MkV Multikulturní výchova

- MkV 1 Kulturní diference: poznávání vlastního kulturního zakotvení
MkV 2 Lidské vztahy: vztahy mezi kulturami, vzájemné obohacování, ale i jejich rozdílnosti, právo všech žít společně a podílet se na spolupráci

MV Mediální výchova

Tematické okruhy receptivních činností

- MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení; hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení a objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou, mezi faktickým a fiktivním obsahem; identifikace společensky významných hodnot v textu; vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků
MV 3 Stavba mediálních sdělení: příklady pravidelností a uspořádání sdělení zejména ve zpravodajství; příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení (skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)
MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení: identifikace názorů a postojů autora sdělení, výrazové prostředky a jejich uplatnění při vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru sdělení
MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: role médií v každodenním životě jednotlivce; vliv médií na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; vliv médií na kulturu (role filmu, rozhlasu, televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

Tematické okruhy produktivních činností

- MV 6 Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinace pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, případně televizi, či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
MV 7 Práce v realizačním týmu: redakce školního časopisu, rozhlasu, internetového média, případně televize; utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení cílů, časového harmonogramu, uložení úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

Učební plán předmětu Český jazyk a literatura v souladu s RVP

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	10	9	8	7	7	41

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Období – ročník:	1. období – 1. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno v tomto postupném ročníku

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky (mama – máma)
- porovnává významy slov

- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves (Já čtu knihu.)

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu

Cílové zaměření předmětu v 1. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura v 1. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- čtení písmen, slov, vět
- čtení s porozuměním
- naslouchání
- psaní vět
- kultivovanému projevu na úrovni věku

Jazyková výchova

- správné výslovnosti hlásek
- rozvoji slovní zásoby
- chápání významu slov
- rozlišování - hlásky, slova, věty

Literární výchova

- poslechu literárních textů
- zážitkovému čtení a naslouchání
- tvořivým činností s literárním textem
- poznávání základních literárních pojmů

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
OVO 1: plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	DV: pozná všechna písmena v tištěném i psaném textu DV: skládá slova a věty DV: používá základy techniky čtení DV: čte jednoduché texty	Hlásky, písmena, slabiky, slova, texty podle zvolené nácvikové metody čtení (analyticko-syntetická, splývavé čtení) Skládání slov a vět Rozvoj techniky čtení Čtení jednoduchého písemného projevu	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení dovednosti a zapamatování
OVO 2: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	DV: rozumí slovům, větám a textům DV: vštěpuje si hygienické návyky při čtení	Praktické čtení - pozorné, přiměřeně rychlé Věcné čtení - porozumění slovům, větám Hygienické návyky při čtení	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění
NASLOUCHÁNÍ			
OVO 3: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	DV: učí se naslouchání druhým, být pozorný a vyjadřovat svá přání DV: chápe roli mluvčího a posluchače DV: reaguje na jednoduché pokyny a sdělení	Ukázněné naslouchání s úkolem Reakce na jednoduché pokyny a jednoduchá sdělení Základní komunikační pravidla - pozornost, naslouchání, role mluvčího a posluchače	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění OSV 7: <u>Mezilidské vztahy</u> : chování podporující dobré vztahy, OSV 8: <u>Komunikace</u> : cvičení pozorování, cvičení emfatického (důrazného) a aktivního naslouchání MkV 2: <u>Lidské vztahy</u> , právo všech lidí žít společně

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
MLUVENÝ PROJEV			
OVO 4: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	DV: vyslovuje správně všechny hlásky, opravuje nesprávnou výslovnost	Správná výslovnost, řečová cvičení, oprava nesprávné výslovnosti	OSV 3: <u>Seberegulace a sebeorganizace</u> : cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání
OVO 5: v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	DV: využívá hlasových a dechových cvičení DV: vštěpuje si základy mluveného projevu	Základy mluveného projevu - dýchání, tvoření hlasu, výslovnost, přiměřené tempo	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění
OVO 6: volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	DV: používá verbální a nonverbální prostředky řeči DV: poznává základní komunikační pravidla	Rozvoj slovní zásoby Verbální a nonverbální prostředky řeči (mimika, gesta) Základní komunikační pravidla - role mluvčího a posluchače, zdvořilost, střídání rolí	OSV 8: <u>Komunikace</u> : řeč těla, zvuků, slov
OVO 7: na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	DV: dokáže převyprávět mluvený nebo slyšený text DV: vytvoří krátké komunikační žánry	Reprodukce textu Krátké komunikační žánry - pozdrav, oslovení, prosba, omluva, vzkaz	OSV 11: <u>Hodnoty, postoje, praktická etika</u> : dovednost rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne
OVO 11: seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	DV: vypráví podle obrázků příběh, pracuje s obrazovými materiály	Vypravování na základě obrazového materiálu	OSV 8: <u>Komunikace</u> : specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích
PÍSEMNÝ PROJEV			
OVO 8: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	DV: učí se základním hygienickým návykům při psaní	Správné sezení, držení psacího nástroje, hygiena zraku	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : řešení problémů, dovednosti pro učení

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
OVO 9: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	DV: učí se psát správné tvary písmen a číslic, správně spojuje slabiky, slova, píše krátké věty DV: poznává správnou techniku psaní	Technika psaní - čitelný a přehledný písemný projev, úhlednost, úprava Psaní jednotlivých písmen, číslic, spojování písmen a slabik, psaní slov, psaní krátkých vět	OSV 4: <u>Psychohygienu</u> : dobrá organizace času, dovednosti zvládání stresových situací – uvolnění, relaxace
OVO 10: píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	DV: opisuje a přepisuje jednoduché texty DV: píše jednoduchá sdělení, krátké žánry písemného sdělení	Opisy, přepisy, interpunkční znaménka Psaní jednoduchých sdělení Žánry písemného projevu - vzkaz, pozvánka, blahopřání, pozdrav	OSV 5: <u>Kreativita</u> : cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA

OVO 12: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	DV: učí se rozlišovat zvukovou a grafickou podobu slov, člení slova na hlásky, učí se odlišit krátké a dlouhé samohlásky DV: výslovnost souhláskových skupin DV: intonace vět	Sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek dlouhých a krátkých, souhlásek a souhláskových skupin, intonace vět Rozlišování zvukové a grafické podoby slova	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
---	---	---	--

SLOVNÍ ZÁSoba A Tvoření slov

OVO 13: porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	DV: poznává a porovnává významy slov	Slova a pojmy Význam slov	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení dovedností, zapamatování
---	--------------------------------------	--	--

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
OVO14: porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	DV: porovnává a třídí slova podle stanoveného hlediska DV: rozšiřuje si slovní zásobu	Porovnávání slov podle zobecněného významu Slovní zásoba	MV 1: <u>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u> : hodnotící prvky ve sdělení – výběr slov
TVAROSLOVÍ			
OVO 15: rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	DV: používá správné tvary	Poznávání správných tvarů slov	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : řešení problémů, dovednosti pro učení
OVO 16: užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	DV: používá správné gramatické tvary podstatných a přídavných jmen i sloves v mluveném projevu	Poznávání správných tvarů podstatných jmen, přídavných jmen a sloves v mluveném projevu	OSV 8: <u>Komunikace</u> : komunikační dovednost MV 5: <u>Vliv medií na každodenní život</u>
SKLADBA			
OVO 17: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	DV: učí se tvořit jednoduchou větu DV: správně řadí slova ve větě DV: používá základní interpunkční znaménka ve větách	Spojování slov do vět Stavba věty Pořádek slov ve větě Interpunkční znaménka ve větě	OSV 10: <u>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</u> : zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětu
OVO 18: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	DV: čte věty se správnou intonací podle postoje mluvčího	Modulace souvislé řeči - intonace ve větách oznamovacích, tázacích, rozkazovacích	OSV 3: <u>Sebekontrola, sebeovládání</u> : cvičení sebekontroly, sebeovládání
PRAVOPIS			
OVO 19: odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	DV: odlišuje v písmu krátké dlouhé samohlásky DV: používá základní interpunkční znaménka DV: píše správně hlásky, slabiky, slova, věty DV: používá velká písmena na začátku vět	Lexikální pravopis - odlišování krátké a dlouhé samohlásky - používání tečky, čárky, otazníku, vykřičníku - správné psaní hlásek, slabik, slov, vět Velká písmena na začátku vět	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování OSV 3: <u>Seberegulace a sebeorganizace</u> : cvičení sebekontroly

Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Období – ročník:	1. období – 2. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku (ČJ 3. ročník)

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Cílové zaměření předmětu v 2. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura v 2. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- zdokonalování techniky čtení
- poslechu různých textů a práci s nimi
- orientaci ve slovnících a encyklopediích
- seznámení s útvary společenského styku, vypravování
- úpravnému a čitelnému projevu
- docvičování tvarů psacího písma
- kultivovanému projevu

Jazyková výchova

- učení o větě
- správnému řazení slov ve větě a vět v textu
- osvojení pravopisu – jevy ú/ů, ě, tvrdé a měkké souhlásky, párové souhlásky, velká písmena
- osvojení základních druhů slov (podstatná jména, slovesa, předložky, spojky)
- poznávání slovních významů (slova souřadná, podřazená, nadřazená, protikladná)
- dělení slova na slabiky

Literární výchova

- poslechu literárních textů
- zážitkovému čtení a naslouchání
- tvořivým činností s literárním textem
- poznávání základních literárních pojmů (poezie, próza – pohádka, povídka, bajka ...)

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
<p>OVO 1: plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</p> <p>OVO 2: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</p>	<p>DV: rozvíjí plynulé čtení krátkých méně náročných textů</p> <p>DV: zdokonaluje techniku čtení</p> <p>DV: porozumí jednoduchým textům</p> <p>DV: při čtení získává informace a nachází klíčová slova</p> <p>DV: zlepšuje hygienické návyky při čtení</p>	<p>Praktické čtení</p> <p>- pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé čtení</p> <p>Zdokonalování techniky čtení</p> <p>Cvičné texty pro nácvik techniky čtení</p> <p>Porozumění jednoduchým textům</p> <p>Věcné čtení</p> <p>- čtení jako zdroj informací</p> <p>- čtení vyhledávací (klíčová slova)</p> <p>Hygienické návyky při čtení</p>	<p>OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u>: cvičení dovednosti a zapamatování, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</p>
NASLOUCHÁNÍ			
<p>OVO 2: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</p>	<p>DV: chápe jednoduché mluvené pokyny a reaguje na ně</p>	<p>Reakce na jednoduché pokyny a jednoduchá sdělení</p>	<p>OSV 1: <u>Rozvoj sociálních schopností</u>: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</p> <p>OSV 8: <u>Komunikace</u>: cvičení pozorování, cvičení empatického a aktivního naslouchání</p>
<p>OVO 3: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</p>	<p>DV: učí se respektovat základní komunikační pravidla v rozhovoru</p> <p>DV: snaží se vyjádřit svůj zážitek z naslouchání</p>	<p>Praktické naslouchání</p> <p>- zdvořilé, ohleduplné, vyjádření kontaktu</p> <p>Věcné naslouchání</p> <p>- pozorné, soustředěné, s aktivní reakcí</p> <p>- role mluvčího a posluchače</p> <p>Zážitkové naslouchání</p>	<p>OSV 3: <u>Seberegulace a sebeorganizace</u>: cvičení sebekontroly, sebeovládání</p> <p>OSV 7: <u>Mezilidské vztahy</u>: chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého</p> <p>MkV 2: <u>Lidské vztahy</u>, právo všech lidí žít společně</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
MLUVENÝ PROJEV			
OVO 4: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	DV: je schopen poznat chyby ve správné výslovnosti, snaží se správně vyslovovat	Jazykolamy, řečová cvičení Správná výslovnost, poznávání chyb ve výslovnosti	OSV 3: <u>Seberegulace</u> a <u>sebeorganizace</u> : cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání
OVO 5: v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	DV: zdokonaluje techniku mluveného projevu používání správného dýchání a tempa řeči v mluvených projevech	Technika mluveného projevu Cvičení zaměřená na hospodaření s dechem a užití správného tempa řeči	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění
OVO 6: volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	DV: učí se volit vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních situacích DV: vštěpuje si základní komunikační pravidla	Vhodný výběr jazykových prostředků, mimika, gesta Základní komunikační pravidla - oslovení, zahájení a ukončení dialogu, role mluvčího a posluchače, střídání rolí, zdvořilost	OSV 8: <u>Komunikace</u> : řeč těla, zvuků, slov
OVO 7: na základě vlastních zážitků vytvoří krátký mluvený projev OVO 11: seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	DV: učí se tvořit krátké mluvené projevy DV: vypráví příběh podle obrázků	Komunikační žánry - pozdrav, oslovení, prosba, omluva, vzkaz, dialog na základě obrazového materiálu	OSV 11: <u>Hodnoty, postoje, praktická etika</u> : dovednost rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne OVS 8: <u>Komunikace</u> : specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích
PÍSEMNÝ PROJEV			
OVO 8: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	DV: upevňuje si základní hygienické návyky spojené se psaním	Správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : řešení problémů, dovednosti pro učení
OVO 9: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	DV: v zásadě píše správné tvary písmen a číslic, obvykle správně spojuje písmena i slabiky, učí se kontrolovat vlastní písemný projev	Technika psaní - úhledný, čitelný, přehledný písemný projev Docvičování tvarů psacího písma, málo používaná písmena	OSV 4: <u>Psychohygiena</u> : dobrá organizace času, dovednosti zvládání stresových situací – uvolnění, relaxace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	DV: vštěpuje si zásady techniky psaní	malé i velké abecedy (X, Y, W) Kontrola písemného projevu	
OVO 10: píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	DV: učí se psát věcně i formálně správně jednoduchá sdělení DV: píše poznané jednoduché žánry písemného projevu	Žánry písemného projevu - adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, obrázková osnova vypravování, jednoduchá osnova vypravování	OSV 5: <u>Kreativita</u> : cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
OVO 12: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	DV: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky a slabiky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky DV: umí dělit hlásky DV: snaží se používat zásady modulace souvislé řeči	Slovo – hlásky, slabiky Dělení hlásek Sluchové rozlišení hlásek Modulace souvislé řeči - tempo, intonace, přízvuk, hlasitost	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
OVO 13: porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná OVO 14: porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	DV: učí se porovnávat a třídít slova podle zobecněného významu DV: významy podstatných jmen	Významy slov Slova podle zobecněného významu Podstatná jména	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení dovedností zapamatování MV 1: <u>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u> : hodnotící prvky ve sdělení – výběr slov
TVAROSLOVÍ			
OVO 15: rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	DV: seznamuje se se slovními druhy, poznává podstatná jména a slovesa v základním tvaru	Slovní druhy - podstatná jména - slovesa v základním tvaru	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : řešení problémů, dovednosti pro učení

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
OVO 16: užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	DV: učí se užívat v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen a sloves	Správné gramatické tvary podstatných jmen a sloves v mluveném projevu	OSV 8: <u>Komunikace</u> : komunikační dovednost MV 5: <u>Vliv medií na každodenní život</u>
SKLADBA			
OVO 17: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojky a jinými spojovacími výrazy	DV: vytváří jednoduchá souvětí, učí se vybírat spojky nebo spojovací výrazy	Věta, pořádek slov ve větě Řazení vět v textu	OSV 10: <u>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</u> : zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětu
OVO 18: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	DV: poznává v textu druhy vět podle postoje mluvčího DV: rozeznává správná interpunkční znaménka ve větách oznamovacích, tázacích, rozkazovacích	Věty podle postoje mluvčího Interpunkční znaménka - tečka, vykřičník, otazník	OSV 3: <u>Sebekontrola, sebeovládání</u> : cvičení sebekontroly, sebeovládání OSV 8: <u>Komunikace</u> : dovednosti pro verbální sdělování
PRAVOPIS			
OVO 19: odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	DV: odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě,tě,ně, ú/ů,bě, pě, vě mimo morfologický šev, párové souhlásky DV: píše velká písmena na začátku vět a v typických příkladech vlastních jmen osob a zvířat	Pravopis lexikální - y/i po tvrdých a měkkých souhláskách - ú/ů, dě, tě, ně, bě, pě, vě mimo morfologický šev - párové souhlásky - velká písmena na začátku vět - vlastní jména osob a zvířat	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování OSV 3: <u>Seberegulace a sebeorganizace</u> : cvičení sebekontroly

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TESTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
OVO 21: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	DV: snaží se rozpoznat své zážitky z četby a vyjadřovat své dojmy a pocity	Zážitky z čtení a naslouchání Vyjadřování dojmů a pocitů z četby literárních textů	OSV 8: <u>Komunikace</u> : specifické komunikační dovednosti, otevřená pozitivní komunikace
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
OVO 20: čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku OVO 23: pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	DV: vypravuje příběh čteného nebo slyšeného literárního textu DV: přednáší vhodné literární texty DV: účastní se dramatizací, přijímá role DV: vytváří vlastní ilustrace k literárním textům	Vypravování čteného a slyšeného textu Přednes vhodných literárních textů Dramatizace Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	OSV 3: <u>Seberegulace</u> a <u>sebeorganizace</u> : regulace vlastního jednání a prožívání, vůle OSV 4: <u>Psychohygienu</u> : dovednosti pro pozitivní naladění mysli OSV 5: <u>Kreativita</u> : cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
OVO 22: rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	DV: rozliší vyjadřování v próze a ve verších DV: orientuje se v pojmech básník, spisovatel, kniha, čtenář DV: odlišuje pohádku od ostatních vyprávění, pozná básničku DV: poznává a navštěvuje divadelní představení	Literární druhy - poezie, próza Literární pojmy - básník, spisovatel, kniha, čtenář Literární žánry - básně, pohádky, ostatní vypravování, divadelní představení	OSV 6: <u>Poznávání lidí</u> : vzájemné poznávání se ve skupině/třídě MV 2: <u>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</u> : různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce MkV 1: <u>Kulturní diferenciaci</u> : poznávání vlastního kulturního zakotvení

Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Období – ročník:	1. období – 3. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v tomto postupném ročníku.

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů,

bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Cílové zaměření předmětu v 3. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura v 3. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- plynulému čtení s porozuměním
- porozumění písemným nebo mluveným pokynům
- respektování základních komunikačních pravidel v rozhovoru
- vytvoření krátkého mluveného projevu
- osvojení základních hygienických pravidel spojených se psaním
- psaní věcně i formálně správného jednoduchého sdělení
- kultivovanému projevu

Jazyková výchova

- rozlišení grafické a zvukové podoby slova
- porovnávání významu slov
- rozlišení slovních druhů v základním tvaru
- užití správných gramatických tvarů podstatných jmen a sloves
- volbě vhodných jazykových i zvukových prostředků
- odůvodňování a správnému psaní i/y po měkkých, tvrdých a obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech
- správnému psaní typických příkladů vlastních jmen

Literární výchova

- poslechu literárních textů
- zážitkovému čtení a naslouchání
- tvořivým činnostem s literárním textem
- poznávání základních literárních pojmů

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
OVO 1: plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	DV: rozvíjí plynulé čtení náročnějších textů	Praktické čtení - pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé, čtení hlasité i tiché, s porozuměním Zdokonalování techniky čtení Porozumění přiměřeným textům	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
OVO 2: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	DV: vyhledá klíčová slova a věty v textu, získá při čtení základní informace DV: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Věcné čtení - čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací (klíčová slova, věty) Hygienické návyky při čtení	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení dovedností zapamatování MkV 2: <u>Lidské vztahy</u> , právo všech lidí žít společně
NASLOUCHÁNÍ			
OVO 3: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	DV: získává zážitky z naslouchání a vyjadřuje své dojmy DV: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	Praktické naslouchání - zdvořilé, ohleduplné, kontakt s partnerem Věcné naslouchání - pozorné, soustředěné, aktivní reakce na mluvíčího Role mluvíčího a posluchače, střídání rolí Zážitkové naslouchání	OSV 3: <u>Seberegulace a sebeorganizace</u> : cvičení sebekontroly, sebeovládání OSV 7: <u>Mezilidské vztahy</u> : chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého
MLUVENÝ PROJEV			

OVO 4: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	DV: umí správně vyslovit nejznámější přejatá slova	Cvičení správné výslovnosti (slova přejatá)	OSV 3: <u>Seberegulace a sebeorganizace</u> : cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	DV: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou výslovnost	Oprava nesprávné a nedbalé výslovnosti	a prožívání
OVO 5: v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	DV: v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	Technika mluveného projevu – dýchání, tvoření hlasu, tempo, plynulost, zvukové prostředky řeči – intonace, hlasitost, přízvuky	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění
OVO 6: volí vhodné verbální (slovní) i nonverbální (pomocí gest a mimiky) prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	DV: volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	Základní komunikační pravidla - oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí, zdvořilé vystupování Výběr jazykových prostředků Mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)	OSV 8: <u>Komunikace</u> : řeč těla, zvuků, slov dovednosti pro sdělení verbální a neverbální
OVO 7: na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev OVO 11: seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	DV: začíná používat vyjadřování závislé na komunikační situaci DV: vypravuje podle obrazového materiálu DV: na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	Komunikační žánry - vypravování podle osnovy - vypravování podle obrazového materiálu - vypravování podle vlastních zážitků Základy mluveného projevu závislého na komunikační situaci	OSV 11: <u>Hodnoty, postoje, praktická etika</u> : dovednost rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne OSV 8: <u>Komunikace</u> : specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích
PÍSEMNÝ PROJEV			
OVO 8: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	DV: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	Základní hygienické návyky - správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : řešení problémů, dovednosti pro učení

OVO 9: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	OVO 9: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	Technika psaní - úhledný, čitelný a přehledný písemný projev Kontrola vlastních písemných projevů	OSV 4: <u>Psychohygiena</u> : dobrá organizace času, dovednosti zvládání stresových situací – uvolnění, relaxace; hygiena pracovního místa
OVO 10: píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	DV: píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	Zánry písemného projevu - vypravování podle osnovy,	OSV 5: <u>Kreativita</u> : cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
		popis zvířete, popis předmětu, omluvenka, blahopřání, formulace otázky a odpovědi, osnova textu	

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA

OVO 12: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	DV: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova DV: správně vyslovuje samohlásky a souhláskové skupiny DV: produkuje souvislou řeč	Zvuková a grafická podoba slov Výslovnost souhláskových skupin Výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek Spisovná a nespisovná výslovnost Modulace souvislé řeči - intonace, přízvuky, hlasitost, tempo	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
---	--	---	--

SLOVNÍ ZÁSoba A Tvoření slov

OVO 13: porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	DV: zná aktivně abecedu, vyhledává a zařazuje slova podle abecedy DV: porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	Slova a pojmy Abeceda, řazení slov podle abecedy Vyhledávání v seznamech Význam slov, porovnávání významů slov Slova souznačná a protikladná	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
---	--	---	--

OVO 14: porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	DV: porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	Porovnávání a třídění slov podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	MV 1: <u>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u> : hodnotící prvky ve sdělení – výběr slov
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
TVAROSLOVÍ			
OVO 15: rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	DV: rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	Slovní druhy, zařazování slov v základním tvaru ke slovním druhům	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : řešení problémů, dovednosti pro učení
OVO 16: užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	DV: určuje mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves DV: skloňuje a časuje DV: užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	Mluvnické kategorie podstatných jmen: pád, číslo, rod Mluvnické kategorie sloves: osoba, číslo, čas Skloňování a časování	OSV 8: <u>Komunikace</u> : komunikační dovednosti
SKLADBA			
OVO 17: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	DV: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	Věta jednoduchá, spojování vět do jednoduchých souvětí Spojky a jiné spojovací výrazy	OSV 10: <u>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</u> : zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu
OVO 18: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	DV: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	Věty podle postoje mluvčího Melodie věty	OSV 3: <u>Sebekontrola, sebeovládání</u> : cvičení sebekontroly, sebeovládání OSV 8: <u>Komunikace</u> : dovednosti pro verbální sdělování
PRAVOPIS			
OVO 19: odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých sou. i po oboj. sou. ve vyj. slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morf. šev	OVO 19: odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě,	Vyjmenovaná slova Slova příbuzná Skupiny bě, pě, vě, mě (mimo morfologický šev) Vlastní jména míst	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování OSV 3: <u>Seberegulace</u>

(rozhraní předpona, kořen, přípona); velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	- obce, řeky, hory Psaní nejčastějších přejatých slov	<u>a sebeorganizace</u> : cvičení sebekontroly
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
OVO 21: vyjadřuje své pocity z přečteného textu	DV: vyjadřuje své pocity z přečteného textu	Zážitkové čtení - čerpání prožitků a dojmů z literárních textů Vyjadřování pocitů	OSV 8: <u>Komunikace</u> : specifické komunikační dovednosti, otevřená pozitivní komunikace
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
OVO 20: čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku OVO 23: pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	DV: volně reprodukuje přečtený nebo slyšený literární text, účastní se dramatizací, přijímá role DV: vytváří vlastní ilustrace k literárním textům, čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	Přednes vhodných literárních textů Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu Dramatizace Vlastní výtvarný doprovod Rozvoj čtenářství	OSV 3: <u>Seberegulace</u> <u>a sebeorganizace</u> : regulace vlastního jednání a prožívání, vůle OSV 5: <u>Kreativita</u> : cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
OVO 22: rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	DV: rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	Literární druhy - poezie, próza, drama Literární žánry - báseň, pohádka, povídka, divadelní hra - spisovatel, básník, divadelník	OSV 6: <u>Poznávání lidí</u> : vzájemné poznávání se ve skupině/třídě MV 2: <u>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</u> : různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce

		představení, herec, ilustrátor	MkV1: <u>Kulturní</u> <u>diference</u> poznávání vlastního kul.zakotvení MV5: <u>Fungování a vliv médií ve</u> <u>společnosti</u>
--	--	--------------------------------	--

Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Období – ročník:	2. období – 4. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku (ČJ 5. ročník)

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
- reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
- rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
- vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
- užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
- píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
- volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
- při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Cílové zaměření předmětu v 4. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura v 4. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- čtení s porozuměním potichu i nahlas
- reprodukci přiměřeně složitých sdělení
- náležitě intonaci podle komunikačního záměru
- užívání spisovné výslovnosti
- psaní jednoduchých komunikačních žánrů

Jazyková výchova

- rozvíjení slovní zásoby
- rozlišování spisovných a nespisovných tvarů
- rozlišování slovních druhů a jejich využívání v gramaticky správných tvarech v mluveném projevu
- rozlišování věty jednoduché a souvětí, užívání vhodných spojovacích výrazů
- rozvíjení základů správného pravopisu

Literární výchova

- poslechu literárních textů
- zážitkovému čtení a naslouchání
- tvořivým činností s literárním textem
- orientaci v základních literárních pojmech

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
OVO 1: čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	DV: ví, co obsahuje dodržování správné techniky čtení DV: podle svých schopností přečte předem připravený text správnou technikou čtení DV: po tichém čtení je schopen reprodukovat text - zachytí posloupnost děje DV: čte s porozuměním textu DV: snaží se o reprodukci čteného textu DV: dodržuje hygienické návyky při čtení	Praktické čtení - pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé Uvědomělé hlasité čtení - dodržování správné techniky čtení Tiché čtení - schopnost reprodukce posloupnosti děje Čtení s porozuměním Čtení s přednesem Hygienické návyky při čtení	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění dovednosti pro učení a studium
OVO 2: rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	DV: rozumí pojmům podstatné a okrajové informace DV: ve vhodné úpravě zaznamená s pomocí učitele podstatné informace DV: začíná používat slovník a encyklopedii	Věcné čtení - čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací (klíčová slova a věty) Záznam podstatných informací Encyklopedie, slovník spisovné češtiny, pravidla českého pravopisu	MV 1: <u>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u> : hodnotící prvky, výběr slov, identifikace základních orientačních prvků v textu (nadpis, odstavec ...)
NASLOUCHÁNÍ			
OVO 3: posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	DV: je ohleduplný a zdvořilý k partnerovi, navazuje s ním kontakt DV: odliší od sebe jednoduché druhy sdělení	Praktické naslouchání - zdvořilost, ohleduplnost, kontakt s partnerem Posuzování úplnosti jednoduchého sdělení	OSV 3: <u>Seberegulace a sebeorganizace</u> : cvičení sebekontroly a sebeovládání OSV 7: <u>Mezilidské vztahy</u> : péče o dobré vztahy, empatie a pohled

			na svět očima druhého
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
OVO 4: reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	DV: při naslouchání je pozorný, ohleduplný, aktivní, zná roli mluvčího a posluchače, uvědomuje si střídání rolí DV: rozliší podstatná fakta ve sdělení, v případě potřeby využívá kladení otázek; snaží se správně sdělení reprodukovat DV: sděluje své dojmy a pocity	Věcné naslouchání - pozorné, soustředěné, aktivní role mluvčího a posluchače, střídání rolí Reprodukce přiměřeně složitěho sdělení, reprodukce podstatných fakt, kladení otázek Záznam slyšeného projevu Zážitkové naslouchání	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů MkV 2: <u>Lidské vztahy</u>
MLUVENÝ PROJEV			
OVO 5: vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	DV: používá základní komunikační pravidla DV: dokáže správně oslovit, zahájit i ukončit dialog i telefonický rozhovor DV: rozpozná odlišné vedení a obsah telefonického rozhovoru (přivolání pomoci, linka bezpečí, běžný hovor, manipulativní hovor – cizí osoba) DV: pozná, když uslyší záznamník, ví, kdy začít se zanecháním vzkazu	Základní komunikační pravidla - střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování, oslovení, zahájení a ukončení dialogu Komunikační žánry - dialog, telefonický rozhovor, vzkaz na záznamníku, vypravování vlastních zážitků, popis osob, zvířat, věcí	OSV 4: <u>Psychohygiena</u> : hledání pomoci při potížích OSV 8: <u>Komunikace</u> : řeč těla, zvuků, slov, specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích, otevřená a pozitivní komunikace
OVO 6: rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	DV: vyjmenuje, kde a jakým způsobem se setkává s reklamou DV: podle vlastních zkušeností a znalostí odhaluje cíl reklamy, její manipulativnost	Reklamy	MV 1: <u>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u> : pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě

OVO 7: volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	DV: zná a uvědoměle využívá techniku mluveného projevu DV: odhadne, jak působí intonace, pauzy a tempo na jiného	Základy techniky mluveného projevu - intonace, přízvuk, pauzy, plynulost, zvukové prostředky	OSV 8: <u>Komunikace</u> : dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	člověka DV: vyjadřuje se podle svého komunikačního záměru a komunikační situace	řeči Vyjadřování závislé na komunikační situaci a komunikačním záměru Mimojazykové prostředky řeči Zdvořilé vyjadřování	sdělování)
OVO 8: rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	DV: rozliší spisovnou a nespisovnou výslovnost DV: zná situace, kde by se měl spisovný jazyk používat	Výběr vhodných jazykových prostředků podle komunikační situace. Spisovná a nespisovná výslovnost	OSV 3: <u>Seberegulace a sebeorganizace</u> : cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání MkV 1: <u>Kulturní diferenciac</u> e: poznávání vlastního kulturního zakotvení (zvyky a tradice – Velikonoce, Vánoce, pověsti ...)
PÍSEMNÝ PROJEV			
OVO 9: píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	DV: podle daného návodu napíše obsahově i formálně správně vzkaz, oznámení, pozvánku i zprávu DV: umí číst tiskopisy, uvědomuje si potřebnost a důležitost uváděných údajů DV: zná a dodržuje techniku psaní, především úhlednost a čitelnost DV: dodržuje hygienické návyky při psaní	Technika psaní - úhledný, přehledný, čitelný písemný projev Kontrola vlastních textů Hygienické návyky při psaní Žánry písemného projevu - vzkaz, oznámení, pozvánka, zpráva, vypravování, popis, dopis, pohled, jednoduché tiskopisy - dotazník, přihláška, objednávka	OSV 7: <u>Mezilidské vztahy</u> : péče o dobré vztahy OSV 8: <u>Komunikace</u> : specifické komunikační dovednosti MV 2: <u>Interpretace mediálního sdělení a reality</u> : různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce

	DV: kontroluje své písemné projevy		
OVO 10: sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	DV: rozpozná základní části osnovy vyprávění, s pomocí učitele vytváří a zapisuje podrobněji její jednotlivé části DV: dokáže předložené osnovy	Vytváření osnovy Základní části osnovy Využívání osnovy při psaní vypravování, popisu, dopisu Vypisování jednoduchých údajů	MV 6: <u>Tvorba mediálního sdělení</u> : uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení OSV 5: <u>Kreativita</u> : cvičení pro
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	využívat DV: seznámí se s odlišnostmi mezi vyprávěním, popisem a dopisem, získané informace prakticky dokáže využít, začíná využívat informace ze slovníku a encyklopedie	ze slovníku a encyklopedie	rozvoj základních rysů kreativity
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
OVO 14: rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	DV: zná zásady spisovné výslovnosti DV: moduluje souvislou řeč DV: člení souvislou řeč	Zásady spisovné výslovnosti Modulace souvislé řeči Členění souvislé řeči	OSV 3: <u>Seberegulace a sebeorganizace</u> : cvičení sebekontroly a sebeovládání OSV 8: <u>Komunikace</u> : dovednosti pro sdělování – technika řeči
SLOVNÍ ZÁSoba A TvoŘENÍ SLOV			
OVO 11: porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu	DV: orientuje se v uváděných pojmech a dokáže je od sebe odlišit i využívat	Slovní zásoba - slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení dovedností zapamatování
OVO 12: rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	DV: naznačí stavbu slova – kořen, předponu a příponovou část DV: učí se správně využívat stavbu slova při dělení slov	Stavba slova - kořen, předpona, přípona Dělení slov na konci řádku	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : řešení problémů, dovednosti pro učení

	DV: v příponové části odlišuje při skloňování a časování koncovku	Rozlišení přípony a koncovky při skloňování a časování	
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
TVAROSLOVÍ			
OVO 13: určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	DV: zná správné otázky a další pomůcky při rozlišování slovních druhů a používá je DV: skloňuje a časuje slova, uvědomuje si gramaticky správné tvary DV: určuje základní mluvnické kategorie, zvrtná slovesa	Slovní druhy ohebné a neohebné Skloňování podstatných jmen Mluvnické kategorie: pád, číslo, rod, vzor Časování sloves Mluvnické kategorie: osoba, číslo, čas Rozlišování zvrtných sloves	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : řešení problémů, dovednosti pro učení OSV 8: <u>Komunikace</u> : komunikační dovednosti
OVO 14: rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	DV: Rozliší slova spisovná a nespisovná DV: Zachytí nespisovné tvary slov i odlišnou výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin	Spisovné a nespisovné tvary slov Odlišná výslovnost hlásek v nespisovných tvarech slov	MV 6: <u>Tvorba mediálního sdělení</u> : uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení
SKLADBA			
OVO 15: vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	DV: vyhledá úplnou základní skladební dvojici ve větě jednoduché a označí ji DV: pozná věty jednoduché, které nemají úplnou základní skladební dvojici a určí jejich základ DV: orientuje se v pořádku slov ve větě	Základní skladební dvojice Pořádek slov ve větě	OSV 10: <u>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</u> : zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu

OVO 16: odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou v souvětí	DV: podle počtu sloves bezpečně rozliší větu jednoduchou od souvětí DV: podle počtu určitých sloves spočítá počet vět v souvětí, všimá si spojovacích výrazů	Věta jednoduchá a souvětí Určování počtu vět v souvětí	MV 6: <u>Tvorba mediálního sdělení</u> : uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
OVO 17: užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	DV: pozná nevhodný výběr spojovacího výrazu v závislosti na smysluplnosti sdělení	Spojky a jiné spojovací výrazy v souvětí Obměna spojek a spojovacích výrazů	OSV 8: <u>Komunikace</u> : komunikační dovednosti
PRAVOPIS			
OVO 18: píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	DV: přiřazuje k vyjmenovaným slovům i slova příbuzná – odůvodní pravopis DV: učí se využívat pomůcky při řešení správného pravopisu – např. Pravidla českého pravopisu DV: zeměpisné názvy DV: orientuje se ve správném psaní koncovek sloves v přítomném čase	Lexikální pravopis - vyjmenovaná slova a slova s nimi příbuzná - předpony od-, nad-, před-, pod-, roz-, bez- - vlastní jména nejvýznamnějších hor, řek, států Morfologický pravopis - koncovky podstatných jmen podle vzorů - slovesa v přítomném čase Pravidla českého pravopisu	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování OSV 3: <u>Seberegulace a sebeorganizace</u> : cvičení sebekontroly
OVO 19: zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	DV: řeší správně shodu přísudku s podmětem v psaném projevu	Syntaktický pravopis - shoda přísudku s holým podmětem v jednoduchých případech	OSV 3: <u>Seberegulace a sebeorganizace</u> : cvičení sebekontroly

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ

OVO 20: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	DV: pojmenovává své dojmy z četby, učí se je vyjadřovat slovně, výtvarně i dramaticky DV: získává vztah k literatuře a čte knihy podle vlastního zájmu	Zážitkové čtení a naslouchání - získávání pocitů a dojmů při poslechu i četbě literárních textů Vyjadřování zážitků slovně, písemně, kresbou, dramatizací Rozvoj čtenářství	OSV 8: <u>Komunikace</u> : specifické komunikační dovednosti, otevřená a pozitivní komunikace
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata

TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM

OVO 21: volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	DV: přednáší vhodné literární texty DV: před ostatními spolužáky dokáže reprodukovat předem připravený text DV: podle zadané osnovy napíše literární text na dané téma DV: účastní se dramatizací a přijímá role DV: vytváří vlastní ilustrace k literárním textům	Tvořivé činnosti s literárním textem - přednes básní a prózy - dramatizace-nácvik hříčky, scénky - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - vlastní tvořivé psaní - vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	OSV 5: <u>Kreativita</u> : cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích OSV 9: <u>Kooperace a kompetence</u> (soutěživost): rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí soutěže a konkurence MV 7: <u>Práce v realizačním týmu</u> : utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu
--	--	---	--

ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY

OVO 22: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	DV: rozlišuje pojmy umělecký a neumělecký text	Umělecké a neumělecké texty Základní charakteristika	MV 1: <u>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u> : rozlišování zábavních prvků ve sdělení
--	--	---	---

	DV: pojmenovává na základě nabídky různé typy uměleckých a neuměleckých textů	uměleckých a neuměleckých textů, jejich rozlišnosti	od informativních
OVO 23: při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	DV: zná základní literární druhy DV: odliší od sebe pohádku, bajku a povídku DV: používá a dovede vysvětlit pojmy spisovatel, básník, báseň, próza DV: vyznačí v básni slova, která se rýmují; odlišuje pojmy rým - verš DV: na základě vlastních zkušeností objasní rozdílnou roli herce a režiséra	Základní literární pojmy - literární druhy – poezie, próza, - literární žánry – báseň, pohádka, bajka, povídka, pohádka, pověst, pranostika, přísloví - spisovatel, básník, báseň, próza - verš, rým, přirovnání - divadelní přestavení, herec, režisér Časopisy pro děti Film a televize	MV 5: <u>Fungování a vliv médií ve společnosti</u> : vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny a společnosti) MkV 1: <u>Kulturní diferenciacce</u> : poznávání vlastního kulturního zakotvení
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	DV: využívá k četbě časopisy pro děti DV: navštěvuje knihovnu DV: orientuje se ve filmových a televizních produkcích pro děti		

Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Období – ročník:	2. období – 5. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku (ČJ 5. ročník)

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
- reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
- rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
- vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
- užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
- píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je

- volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
- při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Cílové zaměření předmětu v 5. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura v 5. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- čtení s porozuměním
- rozlišuje a zaznamenává podstatné informace
- reprodukuje sdělení a pamatuje si podstatná fakta
- vytváří osnovu a na jejím základě krátký mluvený i písemný projev
- volí náležitou intonaci i spisovnou výslovnost podle komunikační situace
- správně píše jednoduché komunikační žánry

Jazyková výchova

- rozšiřování slovní zásoby
- stavba slova
- základní orientace v lexikálním, syntaktickém i morfologickém pravopise
- využívání správných tvarů slov v mluveném i písemném projevu
- využívání jednoduchých vět i souvětí ke komunikaci

Literární výchova

- poslechu literárních textů
- zážitkovému čtení a naslouchání
- tvořivým činností s literárním textem
- poznávání základních literárních pojmů

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
OVO 1: čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	DV: čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas DV: stále zdokonaluje techniku čtení DV: pozná orientační prvky v textu DV: snaží se číst s přednesem DV: dodržuje hygienické návyky při čtení Hygienické návyky při čtení	Praktické čtení - pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé, uvědomělé hlasité čtení, tiché čtení - pozorné čtení Zdokonalování techniky čtení Znalost orientačních prvků v textu (odsazení, odstavec, nadpis ...) Porozumění čteným textům Čtení s přednesem	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, dovednosti pro učení a studium
OVO 2: rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	DV: rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává DV: využívá slovníky a encyklopedie	Věcné čtení - čtení jako zdroj informací čtení vyhledávací – rozlišení podstatných a okrajových informací, záznam podstatných informací Využívání slovníků a encyklopedií	MV 1: <u>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u> : hodnotící prvky, výběr slov a záběrů, identifikace základních orientačních prvků v textu
NASLOUCHÁNÍ			
OVO 3: posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	DV: posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	Praktické naslouchání - ohleduplné, zdvořilé, vyjadřující kontakt s partnerem Věcné naslouchání - pozorné, soustředěné, s aktivní reakcí na mluvčího, posuzování	OSV 3: <u>Seberegulace a sebeorganizace</u> : cvičení sebekontroly a sebeovládání OSV 7: <u>Mezilidské vztahy</u> : péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého

		úplnosti nebo neúplnosti jednoduchého sdělení	
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
OVO 4: reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	DV: reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta DV: zaznamená slyšený projev a reaguje na něj otázkami DV: sděluje své dojmy z naslouchání	Zaznamenávání slyšeného projevu Reakce otázkami Zapamatování podstatných fakt Reprodukce obsahu slyšeného projevu Zážitkové naslouchání	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů
MLUVENÝ PROJEV			
OVO 5: vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	DV: vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku DV: dokáže ústně podat zprávu a oznámení, umí vypravovat DV: dodržuje základní komunikační pravidla	Základní komunikační pravidla - střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování Komunikační žánry - dialog, telefonický rozhovor, vzkaz na záznamníku, zpráva, oznámení, vypravování	OSV 4: <u>Psychohygiena</u> : dovednosti pro pozitivní naladění mysli, hledání pomoci při potížích OSV 8: <u>Komunikace</u> : řeč těla, zvuků, slov, specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích, otevřená a pozitivní komunikace
OVO 6: rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	DV: rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	Reklamy	MV 1: <u>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u> : pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů)
OVO 7: volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	DV: volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	Základy techniky mluveného projevu - vyjadřování závislé na komunikačním záměru Mimojazykové prostředky řeči	OSV 8: <u>Komunikace</u> : dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)
OVO 8: rozlišuje spisovnou	DV: rozlišuje spisovnou	Vyjadřování závislé na komunikační situaci	OSV 3: <u>Seberegulace</u>

a nespisovnou výslovnost vhodně ji užívá podle komunikační situace	a nespisovnou výslovnost vhodně ji užívá podle komunikační situace	Využívání spisovné a nespisovné výslovnosti Zdvořilé vyjadřování	a <u>sebeorganizace</u> : cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání MkV 1: <u>Kulturní diferenciacce</u> :
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
			poznávání vlastního kulturního zakotvení
PÍSEMNÝ PROJEV			
OVO 9: píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	DV: píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry Odliší popis od vyprávění DV: pozná rozdíl mezi soukromým a úředním dopisem DV: zdokonaluje techniku psaní DV: dodržuje základní hygienické návyky při psaní	Upevňování techniky psaní - dodržování základních hygienických návyků při psaní Komunikační žánry - zpráva, oznámení, dopis, popis, inzerát, tiskopisy – dotazník, přihláška, složenky, podací lístek	OSV 7: <u>Mezilidské vztahy</u> : péče o dobré vztahy OSV 8: <u>Komunikace</u> : specifické komunikační dovednosti MV 2: <u>Interpretace mediálního sdělení a reality</u> : různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce
OVO 10: sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	DV: sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	Vyprávění Vytváření osnovy Vytváření vlastního vyprávění s dodržováním časové posloupnosti	OSV 5: <u>Kreativita</u> : cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
	DV: dodržuje zásady spisovné výslovnosti DV: využívá v mluvené řeči tempo, intonaci přízvuky DV: správně vyslovuje běžná cizí slova	Zásady spisovné výslovnosti Modulace souvislé řeči - tempo, intonace, přízvuk Výslovnost nejpoužívanějších cizích slov	OSV 3: <u>Seberegulace</u> a <u>sebeorganizace</u> : cvičení sebekontroly a sebeovládání OSV 8: <u>Komunikace</u> : dovednosti pro sdělování – technika řeči

SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
OVO 11: porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu	DV: porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu	Slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma (slova protikladná),	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení dovedností zapamatování
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
		synonyma (stejný nebo podobný význam), homonyma (slova stejně znějící, ale mají jiný význam)	
OVO 12: rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	OVO 12: rozlišuje ve slově kořen, část předponovou a příponovou (přípona, koncovka)	Stavba slova - kořen, předpona, přípona, koncovka, slova příbuzná Dělení slov na konci řádku (podle stavby slova)	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : řešení problémů, dovednosti pro učení
TVAROSLOVÍ			
OVO 13: určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	DV: určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu DV: určuje mluvnické kategorie podstatných jmen DV: rozlišuje přídavná jména tvrdá, měkká a přivlastňovací DV: určuje mluvnické kategorie sloves DV: pozná zvrtné sloveso DV: rozliší slovesné tvary	Slovní druhy ohebné i neohebné (včetně zájmen a příslovcí) Podstatná jména - mluvnické kategorie – pád, číslo, rod, vzor (rozšiřování) Přídavná jména - rozlišení přídavných jmen tvrdých, měkkých a přivlastňovacích Slovesa - mluvnické kategorie – osoba, číslo, způsob (oznamovací, rozkazovací, podmiňovací), čas Poznávání zvrtných sloves Jednoduché a složené slovesné tvary	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : řešení problémů, dovednosti pro učení OSV 8: <u>Komunikace</u> : komunikační dovednosti

OVO 14: rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	DV: rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	Slova spisovná a nespisovná	MV 6: <u>Tvorba mediálního sdělení</u> : uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
SKLADBA			
OVO 15: vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	DV: vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	Základní skladební dvojice (základ věty) Podmět holý a rozvitý Neúplná základní skladební dvojice Přísudek holý a rozvitý Část podmětová a část přísudková v neúplných základních skladebních dvojicích	OSV 10: <u>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</u> : zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu
OVO 16: odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	DV: odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	Věta jednoduchá a souvětí Změna jednoduché věty v souvětí	MV 6: <u>Tvorba mediálního sdělení</u> : uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení
OVO 17: užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	DV: užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	Spojky a spojovací výrazy Vnímání spojek a, i, ani, nebo, že, protože, když	OSV 8: <u>Komunikace</u> : komunikační dovednosti
PRAVOPIS			

OVO 18: píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	DV: píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách DV: uvědomuje si psaní předpon s-, z-, vz- DV: použije pravidlo pro psaní předložek z, s (2. a 7. pád) DV: učí se správně psát zeměpisné názvy DV: koncovky podstatných jmen píše podle vzorů (rozšiřování) DV: koncovky přídavných jmen tvrdých, měkkých	Lexikální pravopis - vyjmenovaná slova a slova s nimi příbuzná v rozšířené slovní zásobě - předpony s-, z-, vz- - vlastní jména národností, států, pohoří, světadílů Morfologický pravopis - předložky s, z - koncovky podstatných jmen podle vzorů (rozšířit) - pravopis sloves v přítomném	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování OSV 3: <u>Seberegulace a sebeorganizace</u> : cvičení sebekontroly
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	a přivlastňovacích podle vzorů DV: správně řeší pravopis u sloves v přítomném čase DV: pracuje s Pravidly českého pravopisu	čas Pravidla českého pravopisu	
OVO 19: zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	DV: zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	Syntaktický pravopis - shoda přísudku s podmětem v jednoduchých případech	OSV 3: <u>Seberegulace a sebeorganizace</u> : cvičení sebekontroly
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
OVO 20: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	DV: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je DV: získává vztah k literatuře a čte knihy podle svých zájmů	Pocity a prožitky při poslechu a četbě Vyjadřování dojmů z četby a poslechu Výchova k čtenářství	OSV 8: <u>Komunikace</u> : specifické komunikační dovednosti, otevřená a pozitivní komunikace
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			

OVO 21: volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	DV: volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma DV: přednáší vhodné literární texty DV: Zpracuje a přednese literární referát DV: účastní se dramatisací a přijímá role DV: tvoří podle svých schopností vlastní texty a ilustrace	Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného literárního textu Přednes vhodných literárních textů Literární referáty Dramatizace: nácvik hříčky, scénky Vlastní tvořivé psaní Vlastní výtvarný doprovod	OSV 5: <u>Kreativita</u> : cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích OSV 9: <u>Kooperace a kompetence</u> rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí soutěže a konkurence MV 7: <u>Práce v realizačním týmu</u> : utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
OVO 22: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	DV: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	Umělecké a neumělecké texty	MV 1: <u>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u> : rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních
OVO 23: při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	DV: při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy DV: orientuje se v základních literárních druzích a žánrech DV: zná časopisy pro děti a mládež DV: orientuje se ve filmových a televizních produkcích pro děti DV: vyhledává informace, navštěvuje knihovnu	Literární druhy - poezie, próza Literární žánry - báseň, pohádka, bajka, povídka, divadelní představení - spisovatel, básník, herec, režisér - verš, rým, přirovnání Časopisy pro děti a mládež Film a televize Poznávání informačních zdrojů	MkV 1: <u>Kulturní diferenciacce</u> : poznávání vlastního kulturního zakotvení MV 5 <u>Fungování a vliv médií ve společnosti</u> : vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny a společnosti)

Vzdělávací oblast:	Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět:	Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu Matematika je realizován obsah vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace, oboru Matematika a její aplikace.

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Mezi hlavní cíle matematiky 1. období patří vnímání významu matematiky založeného především na aktivních činnostech a jejich použití v praktickém životě. Žáky postupně vedeme k získání matematické gramotnosti tak, aby si uvědomovali, že se matematika prolíná celým základním vzděláváním.

Matematika by měla být postavena na rozvíjení vlastních zkušeností žáků, potřeby počítat, kreslit, hrát si. Práce by měla být zajímavá a povzbuzující.

Ve vzdělávacím předmětu matematika směřujeme výuku ještě specificky k:

- porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům
- rozvíjení pozornosti, přesnosti, vytrvalosti
- rozpoznávání různých typů změn, na jejichž základě se učí uvažovat, svoji práci kontrolovat, srovnávat
- učení sebedůvěry, sebekázně a vzájemným vztahům ve skupině, třídě, škole
- uplatnění logického myšlení na základě řešení problémových situací, jejichž obtížnost je závislá na rozumové vyspělosti žáků, logické uvažování může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní
- využívání prostředků výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používání některých dalších pomůcek, které umožňují přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v základech rýsovacích technik

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Matematika a její aplikace** je rozdělen na čtyři tematické okruhy.

1. *Čísla a početní operace*: Žáci si osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmičké porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měření, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

2. *Závislosti, vztahy a práce s daty*: Žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

3. *Geometrie v rovině a v prostoru*: Žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

4. *Nestandardní aplikační úlohy a problémy*: Jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Matematika se vyučuje ve všech ročnících 1. období. Část geometrická prolíná matematikou v 1. a 2. ročníku, od 3. ročníku je doporučena hodina týdně.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech - odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka **Matematiky** vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učí se metodám poznávání matematiky a využívá je v praktických činnostech tím, že učitel seznamuje žáky s několika různými postupy řešení a při výuce používá matematické termíny, znaky, symboly, rozvíjí kreativitu a učební dovednosti žáků, potřebné k samostatnému učení (makety peněz, matematické pomůcky), používá vhodné učební pomůcky (rýsovací potřeby, obrazový materiál, pracovní listy) a věnuje se dovednosti autokorekce chyb.

Kompetence k řešení problémů: Učí se řešit problémové situace a úlohy běžného života tím, že žáci ověřují správnost řešení problémů, pokud možno prakticky. Volí vhodné postupy, přiměřené věku tím, že učitel žákům předkládá dostatečné množství vyřešených úloh a zadává dostatek

úloh k samostatnému řešení, zadává úkoly k posílení schopnosti žáků využívat vlastních zkušeností, individuálního přístupu k problémům, znalosti kreativity při jejich řešení, předkládá modely matematických postupů, vede žáky k jejich porozumění a správnému používání.

Kompetence komunikativní: Učí se užívat matematický jazyk včetně symboliky a na úrovni věku jej používat při řešení praktických příkladů a slovních úloh. Je veden k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování v matematice. Učí se stručně, přehledně sdělovat postup tím, že učitel dává prostor pro samostatné řešení zadaných problémů a jejich ústní a písemnou obhajobu, seznamuje žáky s historií matematiky, učí žáky aplikovat matematické postupy v praxi.

Kompetence sociální a personální: Je veden k osvojování dovedností kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů, pracuje ve skupině, pozitivně ovlivňuje řešení matematických úloh a učí se vzájemně spolupracovat se všemi žáky ve třídě, škole. Vytváří pozitivní představu o sobě samém tím, že učitel zadává dostatek úloh pro skupinu žáků a dává žákům prostor objektivně hodnotit vlastní práci v kolektivu, vytváří partnerské vztahy učitel – žák a vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky, uplatňuje individuální přístup jak talentovaným žákům, tak i žákům s poruchami učení.

Kompetence občanské: Učí se poznávat realitu života tím, že učitel vede žáky k uvědomění si odpovědnosti sám k sobě samému a rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu, k respektování věkových intelektových, sociálních a etnických zvláštností žáků.

Kompetence pracovní: Žáci se učí zpracovávat data získaná pozorováním a měřením tím, že učitel žáky seznámí s různými metodami zápisu naměřených hodnot, vede žáky k samostatnosti, k vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušeností nebo pokusu k jejich ověřování, rozvíjí smysl pro povinnost (příprava na výuku).

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Matematika

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
- OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání
- OSV 5 Kreativita

Sociální rozvoj

- OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve skupině/třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí
- OSV 9 Kooperace a kompetence: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

OSV 10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětu

EV Environmentální výchova

EV 4 : Vztah člověka k prostředí: řešení odpadového hospodářství, ochrana přírody obce, zajišťování ochrany životního prostředí v obci

EV 3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

VMEGS 1: Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu;

VMEGS 2: Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; vzdělávání mladých Evropanů

Učební plán předmětu Matematika v souladu s RVP

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	4	4+1	4+1	4+1	4+1	20+4 24

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Matematika
Období – ročník:	1. období – 1. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
- provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
- porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky, rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Cílové zaměření předmětu Matematika a v 1. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Matematika v 1. ročníku směřuje k:

Čísla a početní operace

- vytváření představ o jednotlivých číslech 1 – 5, 6 – 10, 10 – 20 na základě názoru
- používání přirozených čísel do 20, k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru
- čtení, zapisování a porovnávání čísel do 20, užívání a zapisování vztahů rovnosti, větší, menší
- užívání lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 20 na číselné ose
- pamětnému počítání z paměti jednoduchých početních operací s přirozenými čísly do 20
- řešení a tvoření úloh samostatně nebo za pomoci učitele, úloh, ve kterých aplikuje nebo modeluje osvojené početní operace

Geometrie v rovině a prostoru

- určování geometrických útvarů - krychle, kvádr, jehlan, koule, vyhledává podobnosti a odlišnosti útvarů, analogického určování – čtverce, obdélníku, trojúhelníku, kruhu

Závislosti a práce s daty

- rozvoji logického myšlení, posilování sebedůvěry žáků, kteří jsou v matematice méně zdatní
- základům využívání výpočetní techniky, ostatních názorných pomůcek k rozvoji matematických znalostí, využití peněz k přiblížení životních situací

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČÍSLA A POČETNÍ OPERACE			
OVO 1: používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	DV: poznává jednotlivá čísla do 20 na základě názoru DV: určí počet daného čísla do 10, do 20 DV: využívá matematické pomůcky	Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru Přirozená čísla 1-5, 6-10, 10 – 20 Určování čísel v řadě do 10, do 20 Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě Počítání a určování předmětů v daném souboru	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : pozornost a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů
OVO 2: čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	DV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky $>$, $<$, $=$ DV: dokáže napsat i přečíst čísla 0 – 20	Využívání názorných pomůcek: dominové karty, kostky, počítadlo apod. Porovnávání čísel v daném oboru a využívání matematických znaků a symbolů Psaní jednotlivých čísel 0 – 20	
OVO 3: užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	DV: umí číslo vyhledat, zapsat, porovnat na číselné ose DV: využívá matematické znaky DV: užívá číselnou osu ke sčítání, odčítání v oboru čísel do 20	Číselná osa, znázorňování čísel Určování čísel na číselné ose Porovnávání čísel pomocí číselné osy Sčítání, odčítání čísel pomocí číselné osy	
OVO 4: provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	DV: umí z paměti sčítat a odčítat do 5, do 10, do 20, v druhé desítce vychází z analogie 1. desítky DV: sčítá a odčítá čísla do 20 bez přechodu desítky	Vyvození $+$, $-$ na názorných příkladech. Sčítání, odčítání do 5, 10, 20 (bez přechodu desítky) Zápis příkladů, čtení, řešení písemně i z paměti.	
OVO 5: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	DV: zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtu DV: využívá komutativnosti DV: sestaví jednoduché slovní úlohy	Využívání početních situací v praktických činnostech	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	DV:využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností	Práce ve skupině, postavení členů ve skupině	OSV 6: <u>Poznávání lidí</u> : vzájemné poznávání ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí.
ZÁVISLOSTI A PRÁCE S DATY			
OVO 6: orientuje se v čase	DV: určí části dne, doba spánku, doba denní DV: Vyjmenuje dny v týdnu, měsíce, určí jejich pořadí	Orientace v čase, propojení s prvoukou Určování časové jednotky – hodina v průběhu dne a noci, časový údaj – den, měsíc, rok	OSV 3: <u>Sebepoznání, sebepojetí</u> : moje učení
OVO 7: popisuje jednoduché závislosti z praktického života	DV: řeší jednoduché slovní úlohy, provádí za pomoci učitele zápisy slovních úloh	Čtení s porozuměním, řešení slovních úloh Určení data a zápis – číselně, slovně. Střídání ročních dob Čtení jednoduchých tabulek	EV 4: <u>Vztah člověka a prostředí</u>
OVO 8: doplňuje posloupnosti čísel	DV: za pomoci učitele se orientuje na číselné ose. DV: určí místo v řadě	Vztahy o několik více, méně. Číslovky řadové (znát pořadí)	
GEOMETRIE			
OVO 9: rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa	DV: rozezná a určí základní rozdíly čtverce, obdélníku, určí je na krychli, kvádru. DV: určí shodné a neshodné tvary základních útvarů	Základní rovinné útvary – čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh Jednoduchá tělesa – krychle, kvádr, koule, jehlan Stavebnice – určování rovinných útvarů – kvádr, krychle	OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
OVO 10: porovnávání velikostí útvarů	DV: zná významy slov velký, dlouhý, větší a opaky	Významy slov velký, dlouhý, větší a opaky	
OVO 11: rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	DV: dokáže vymodelovat a určit souměrný útvar DV: Vyhledá v prostoru, v rovině určitý souměrný útvar	Modelování rovinných útvarů, vyhledávání ve svém okolí, použití stavebnic, vytváření stavebních celků	OSV 9 <u>Kooperace a kompetence</u> : rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situace soutěže, konkurenci

Vyučovací předmět:	Matematika
Období – ročník:	1. období – 2. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
- provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
- porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Cílové zaměření předmětu v 2. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Matematika v 2. ročníku směřuje k:

Číslo a početní operace

- sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100.
- užívá lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 100 na číselné ose

- pamětné sčítání a odčítání s přechodem desítky
- řešení a tvoření slovních úloh samostatně nebo za pomoci učitele, kde aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Závislosti a práce s daty

- počítání s penězi, bankovky, mince do 100
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života (využití her na obchod)
- názorné zavedení násobilky 1,2,3,4.5.10, které je odvozeno z opakovaného přičítání stejných čísel

Geometrie v rovině a prostoru

- manipulace s pravítkem, rýsování přímky, lomené čáry
- rýsování a měření úsečky v cm, měření m
- modely souměrných útvarů v rovině (krychle, koule, kvádr)

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČÍSLA A POČETNÍ OPERACE			
OVO 1 : používá přirozená čísla do 100 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	DV: sčítá a odčítá čísla do 20 s přechodem přes desítku DV: poznává jednotlivá čísla do 100 DV: určí počet daného čísla do 100 Zapiše a přečte všechna čísla do 100 DV: určí posloupnost jednotlivých čísel do 100	Sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku Vytváření představ jednotlivých čísel do 100 na základě názoru Počítání do 100 s určením správného počtu, zápisy a čtení čísel Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě Počítání a určování předmětů v daném souboru Využívání názorných pomůcek – dominové karty, kostky, počítadlo apod.	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : pozornost a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení
OVO 2: čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	DV: vyhledá dané číslo v řadě, dokáže přečíst všechna čísla 20 – 100 DV: dokáže určit a porovnat velikost daného čísla	Čtení, psaní, porovnávání čísel do 100	
OVO 3: užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	DV: najde a zapiše dané číslo na číselné ose DV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky $>$, $<$, $=$	Orientace na číselné ose Porovnávání čísel v daném oboru a využívání matem. znaků a symbolů. Psaní jednotlivých čísel 20 – 100.	
OVO 4: provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	DV: sčítá a odčítá do 100 vybrané příklady, dokáže použít číselné osy, počítá z paměti DV: zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtu DV: využívá komutativnosti	Sčítání a odčítání do 100 s přechodem desítky (20+30, 45+8) Počítání s použitím závorek Doplňování a využívání komutativního zákona ke kontrole výpočtů	OSV 6: <u>Poznávání lidí</u> : rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech. Poznávání lidí ve skupině/třídě, chyby při poznávání lidí.
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata

OVO 5: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností	Využívání početních situací v praktických činnostech Práce ve skupině, postavení členů ve skupině.	
ZÁVISLOSTI A PRÁCE S DATY			
OVO 6: orientuje se v čase	DV: dokáže určit hodiny, minuty DV: vyjmenuje dny v týdnu, měsíce, určí jejich pořadí	Převody času, měsíc, den hodina, minuta Určování času na hodinách ručičkových i digitálních	OSV 3: <u>Sebepoznání, sebepojetí</u> : moje učení
OVO 7: popisuje jednoduché závislosti z praktického života	DV: řeší jednoduché slovní úlohy, provádí za pomoci učitele zápisy slovních úloh	Čtení s porozuměním, řešení slovních úloh Vymyšlení slovních úloh na základě poznatků z praktického života	EV 4: <u>Vztah člověka k prostředí</u> : vztah člověka a prostředí Geometrie
OVO 8: doplňuje posloupnosti čísel	DV: číslovky řadové Určí místo v řadě	Poznávání řadových číslovek, využívání v TV	
GEOMETRIE			
OVO 9: rozezná, pojmenuje, vymodeluje, popíše základní rovinné útvary, jednoduchá tělesa	DV:Rozezná, pojmenuje krychli, kvádr, kouli, jehlan.	Základní útvary v prostoru – krychle, kvádr, jehlan, koule. Modelování těles. Určování odlišností jednotlivých těles.	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : pozornost a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení
OVO 10: porovnávání velikostí útvarů	DV: narýsuje úsečku, určí délku úsečky na cm a porovná.	Rýsování úseček, měření pomocí pravítka na cm, porovnávání délek úseček	
OVO 11: rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	DV: určí shodné a neshodné strany geometrických útvarů DV: určí dané geometrické tvary, popíše rozdíly	Modelování čtverců, obdélníků, kruhů, trojúhelníků Modelování rovinných útvarů, vyhledávání ve svém okolí,	OSV 9: <u>Kooperace a kompetence</u> : rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situace soutěže, konkurenci
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata

	DV: dokáže vymodelovat a určit souměrný útvar DV: Vyhledá v prostoru, v rovině určitý geometrický útvar	použití stavebnic, vytváření stavebních celků	
--	--	---	--

Vyučovací předmět:	Matematika
Období – ročník:	1. období – 3. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
- provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
- porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Cílové zaměření předmětu v 3. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Matematika v 3. ročníku směřuje k:

Číslo a početní operace

- vytváření představ o jednotlivých číslech do 1 000 na základě názoru
- používání přirozených čísel do 1 000 k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru
- čtení, zapisování a porovnávání čísel do 1 000, užívání a zapisování vztahů rovnosti, větší, menší

- užívání lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 1 000 na číselné ose
- pamětnému počítání z paměti jednoduchých početních operací s přirozenými čísly do
- řešení a tvoření úloh samostatně nebo za pomoci učitele, úloh, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Geometrie v rovině a v prostoru

- určování geometrických prostorových útvarů - kvádr, válec
- určování geometrických rovinných útvarů
- rýsování, měření, různá měřidla, jednotky délky
- orientace v prostoru

Závislosti a práce s daty

- rozvoji logického myšlení, posilování sebedůvěry žáků, kteří jsou v matematice méně zdatní
- základům využívání výpočetní techniky, ostatních názorných pomůcek k rozvoji matematických znalostí, využití peněz k přiblížení životních situací
- užití znalostí v praktickém životě

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČÍSLA A POČETNÍ OPERACE			
OVO 1: používá přirozená čísla do 1000 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	DV: používá komutativnosti v řešení početních operací DV: sčítá a odčítá dvojciferná čísla do 100, do 1 000 z paměti i písemně DV: používá násobilku k řešení úloh DV: dokáže správně používat matematické symboly +, -, x, : DV: poznává jednotlivá čísla do 1000 na základě názoru DV: určí počet daného čísla do 1 000	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly Sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 100 z paměti i písemně Sčítání a odčítání dvou trojciferných čísel do 1 000 písemně a provádět kontrolu výpočtu Násobilka a dělení v oboru násobilky do 100 Násobilka a dělení v oboru násobilky do 100 Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru Přirozená čísla 0 – 1 000 Určování čísel v řadě do 1 000 po desítkách, stovkách, jednotkách Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě Počítání a určování předmětů v daném souboru Písemné sčítání dvou trojciferných čísel	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : pozornost a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
OVO 2: čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	DV: užívá matematické pomůcky DV: porovnává čísla dané skupiny; využívá znaky >, <, =	Využívání názorných pomůcek – – dominové karty, kostky, počítadlo apod. Porovnávání čísel v daném oboru a využívání matem. znaků a symbolů.	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
OVO 3: užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	DV: dokáže napsat i přečíst čísla do 100, do 1 000 DV: umí číslo vyhledat, zapsat, porovnat na číselné ose	Číselná osa, znázorňování čísel Určování čísel na číselné ose Porovnávání čísel pomocí číselné osy	
OVO 4: provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	DV: využívá matematické znaky DV: umí z paměti sčítat a odčítat jednoduché příklady do 1 000 DV: zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtu	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly do 1000 Sčítání a odčítání z paměti Pamětné dělení se zbytkem v oboru násobky Násobit pamětně dvojciferné číslo jednociferným v jednoduchých případech Dělit dvojciferné číslo jednociferným mimo obor násobek v jednoduchých případech	OSV 6: <u>Poznávání lidí</u> : rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech. ve skupině, třídě, chyby při poznávání lidí.
OVO 5: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	DV: využívá komutativnosti DV: sestaví jednoduché slovní úlohy DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností	Řešení slovních úloh se dvěma početními výkony Využívání početních situací v praktických činnostech. Práce ve skupině, postavení členů ve skupině.	
ZÁVISLOSTI A PRÁCE S DATY			
OVO 6: orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	DV: zná jednotky času: hodina, minuta, vteřina	Orientace v čase, propojení s prvoukou. Měření jednotek času, vytváření správné představy o jejich velikosti na základě praktických činností.	OSV 3: <u>Sebepoznání, sebepojetí</u> : moje učení

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
OVO 7: popisuje jednoduché závislosti z praktického života	DV: provádí odhady předběžného výsledku měření DV: umí vytvořit a používat tabulku násobků	Provádění jednoduchých převodů času Praktické využívání v TV, prvoce	EV 4: <u>Vztah člověka k prostředí</u> : vztah člověka a prostředí
OVO 8: doplňuje tabulky, doplňuje posloupnosti čísel	DV: dokáže vyhledat spoje (autobusové) do místa a z místa bydliště)	Práce s tabulkami, diagramy – – sestavování, jízdní řády	
GEOMETRIE			
OVO 9: rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa	DV: rozezná a určí základní rozdíly čtverce, obdélníku, určí je na krychli, kvádru DV: určí shodné a neshodné strany geometrických útvarů	Základní rovinné útvary (trojúhelník, obdélník, čtverec) Přímka, úsečka, bod, průsečík, polopřímka Vzájemná poloha dvou přímek Rýsování	OSV 1: Rozvoj schopností poznávání
OVO 10: porovnávání velikostí útvarů	DV: provádí jednoduché převody DV: dokáže narýsovat a změřit úsečky různé délky DV: narýsuje a změří úsečky v různých polohách DV: určí obvod jednoduchého obrazce	Různá měřidla délky, měření úsečky Jednotky délky: mm, cm, dm, m Výpočet obvodu rovinného obrazce (čtverec, obdélník, trojúhelník) sečtením délek jeho stran	
OVO 11: rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	DV: dokáže vymodelovat a určit souměrný útvar DV: vyhledá v prostoru, v rovině určitý geometrický útvar	Základní prostorové útvary (kvádr, válec) Modelování rovinných útvarů, vyhledávání ve svém okolí, použití stavebnic, vytváření stavebních celků	OSV 9: <u>Kooperace a kompetence</u> : rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situace soutěže, konkurenci

Vyučovací předmět:	Matematika
Období – ročník:	2. období – 4. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
- modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
- porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel
- přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
- porozumí významu znaku "-" pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

UČIVO

- obor přirozených čísel
- přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky
- zápis čísla v desítkové soustavě, a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)
- násobilka
- vlastnosti početních operací s přirozenými čísly
- písemné algoritmy početních operací

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- vyhledává, sbírá a třídí data
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

UČIVO

- závislosti a jejich vlastnosti
- diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici) užívá jednoduché konstrukce
- sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

UČIVO

- základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník
- základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec
- délka úsečky; jednotky délky a jejich převody
- obvod a obsah obrazce
- vzájemná poloha dvou přímek v rovině
- osově souměrné útvary

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

- Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

UČIVO

- slovní úlohy
- číselné a obrázkové řady
- magické čtverce
- prostorová představivost

Cílové zaměření předmětu v 4. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Matematika ve 4. ročníku směřuje k:

Čísla a početní operace

- vytváření představ o jednotlivých číslech do 10 000 na základě názoru
- používání přirozených čísel do 10 000 k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru
- čtení, zapisování a porovnávání čísel do 10 000, užívání a zapisování vztahů rovnosti, větší, menší
- užívání lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 10 000 na číselné ose

- pamětnému počítání z paměti jednoduchých početních operací s přirozenými čísly do 10 000
- řešení a tvoření úloh samostatně nebo za pomoci učitele, úloh, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace
- prokázat schopnost rozhodnout, co je celek a co jeho část.
- pracovat v oboru kladných čísel pouze se zlomky, které mají stejný jmenovatel, zlomky porovnat, sčítá je a odčítá.

Geometrie v rovině a v prostoru

- určování geometrických prostorových útvarů - kvádr, válec
- určování geometrických rovinných útvarů – kružnice, kruh, trojúhelník, užívá jednoduché konstrukce trojúhelníku ze tří stran pomocí kružítka
- sčítá a odčítá graficky úsečky
- rýsuje přímky, polopřímky, úsečky, kolmice, rovnoběžky, různoběžky
- rýsování, měření, různá měřidla, jednotky délky cm, mm
- orientace v prostoru, čtvercová síť
- osa souměrnosti

Závislosti a práce s daty

- rozvoji logického myšlení, posilování sebedůvěry žáků, kteří jsou v matematice méně zdatní
- základům využívání výpočetní techniky, ostatních názorných pomůcek k rozvoji matematických znalostí, využití peněz k přiblížení životních situací
- užití znalostí v praktickém životě

Nestandardní aplikační úkoly a problémy

- řešení jednoduchých praktických slovních úloh
- porozumění práci s kalkulátorem, jednoduchým počítačovým programem

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČÍSLA A POČETNÍ OPERACE			
OVO 1: využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	DV: používá komutativnosti v řešení početních operací DV: sčítá a odčítá dvojciferná čísla do 1 000 z paměti i písemně DV: používá násobilku k řešení úloh DV: dokáže správně používat matematické symboly +, -, x, : DV: poznává jednotlivá čísla do 10 000, 1 000 000 na základě názoru DV: určí počet daného čísla do 10 000	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly Sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 1 000, 1 000 000 z paměti i písemně Násobení dvojciferných čísel jednociferným činitelem Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru Přirozená čísla 0 – 10 000, 10 000 – 1 000 000 Určování čísel v řadě do 10 000, do 1 000 000 po jednotkách, desítkách, stovkách, tisících, desetitisících, statisících Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě Počítání a určování předmětů v daném souboru Využívání názorných pomůcek: dominových karet, kostky, počítadlo apod.	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : pozornost a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů OSV 8: <u>Komunikace</u> : cvičení pozorování a aktivního naslouchání
OVO 2: provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	DV: snaží se využívat počtu do 10 000, 1 000 000 v nejrůznějších životních situacích	Písemné algoritmy početních operací – písemné sčítání, odčítání, násobení (jednociferným a dvojciferným činitelem), dělení jednociferným dělitelem	OSV 3: <u>Osobnostní rozvoj</u> : cvičení sebekontroly, vůle, organizace vlastního času, plánování učení

<p>OVO 3: zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel do 10 000, 1 000 000</p>	<p>DV: dokáže písemně sčítat, odčítat, násobit, dělit v oboru do 10 000 DV: umí zaokrouhlovat čísla na desítky, stovky ...</p>	<p>Zaokrouhlování čísel na desítky, stovky ..., odhady Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly do 10 000, 1 000 000</p>	
<p>OVO 4: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</p>	<p>DV: dokáže použít komutativní a asociativní zákon DV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky <, >, = DV: pracuje s jednotkami hmotnosti, objemu, délky a času DV: převádí jednotky délky na mm, cm, dm, m, km hmotnosti g, (dkg), kg, t DV: sestaví graf pomocí výsledků v tabulkách DV: řeší jednoduché slovní úlohy</p>	<p>Sčítání a odčítání z paměti čísel majících nejvýše 3 číslice různých od nuly (př. 400 200 – 100 190) Cvičení odhadů, kontroly výsledků početních operací Jednotky hmotnosti g, (dkg), kg, t Délky – mm, cm, dm, m, km Tabulky, grafy Řešení slovních úloh Jednoduchá měření</p>	<p>OSV 10: <u>Morální rozvoj</u>: řešení problémů a rozhodovací dovednosti, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku ...</p>
<p>OVO 5: modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku</p>	<p>DV: vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života DV: využívá názorných obrázků k určování $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{10}$ celku DV: vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností</p>	<p>celek, část, zlomek; polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina; řešení a tvorba slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny z celku. $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{10}$ Názorně vyznačit $\frac{1}{2}$ a $\frac{1}{4}$ celku Řešit jednoduché slovní úlohy na určení $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, ... skládání origami, mozaiky, krájení dortu nebo pizzy, zlomkovnice.</p>	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – cestujeme letadlem, lodí, autobusem, vlakem).</p>

OVO 6: porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	DV: porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) DV: celek, část, zlomek, číselná osa, číselná osa).	čítatel, jmenovatel, zlomková čára využit názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa).	
ZÁVISLOSTI A PRÁCE S DATY			
OVO: vyhledává, sbírá a třídí data	DV: dokáže měřit, vážit, zaznamenávat důležitosti, sestavit a doplnit tabulku DV: na základě doplnění sestaví a zhodnotí výsledky grafu	Práce s tabulkami, zápisy, řešení Názorné sestavení grafů, zapisování a vyhodnocení na základě údajů v tabulce	EV 3: <u>Vztah člověka k prostředí</u> lidské aktivity a problémy životního prostředí
OVO: čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	DV: pokouší se o sestavení diagramu	Práce s diagramem Praktické využívání v TV, přírodovědě	
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
GEOMETRIE			
OVO: narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici); užívá jednoduché konstrukce	DV: znázorní základní rovinné útvary DV: rozumí trojúhelníkové nerovnosti DV: znázorní základní trojúhelník	Konstrukce obdélníku a čtverce Trojúhelníková nerovnost Konstrukce trojúhelníku s danými rozměry stran pomocí kružítka	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
OVO: sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	DV: určuje délku lomené čáry DV: dokáže označit přímkou, polopřímku, úsečku, určí rozdíly DV: vypočítá obvod obdélníku, čtverce a trojúhelníku pomocí vzorečku	Určování délky, úsečky, lomené čáry Výpočty obvodů čtverce, obdélníku, trojúhelníku	
OVO: sestrojí rovnoběžky a kolmice	DV: určí vzájemnou polohu dvou přímek	Sestrojí rovnoběžku s danou přímkou	

		Sestrojí kolmici (pomocí trojúhelníku s ryskou) k dané přímce	
OVO: určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	DV: využije čtvercové sítě k výpočtu obsahu rovinných útvarů – obdélníku a čtverce DV: jednotky obsahu mm ² , cm ² , m ²	Výpočty obsahu čtverce a obdélníku pomocí čtvercové sítě Řešení jednoduchých slovních úloh na výpočty obsahu čtverce a obdélníku Užití základních jednotek mm ² , cm ² , m ²	
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
OVO: řeší jednoduché, praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na	DV: účastní se řešení zajímavých slovních úloh DV: využívá časové přímky v dějinách vlasti	Řešení zajímavých slovních úloh na úrovni skupinové práce, praktické příklady - obchodování, pošta, banka	VMEGS 1: <u>Evropa a svět nás zajímá</u> : místa události v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu
obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	DV: porovnává čísla počtu obyvatel v jednotlivých státech Evropy DV: pokouší se řešit zajímavé matematické hry DV: pracuje s krychlemi	Letopočty, výpočty doby minulé x současné Propojení s vlastivědou, přírodovědou Magické čtverce – sestavování, řešení Stavby z krychlí	VMEGS 2: <u>Objevujeme Evropu a svět</u> : naše vlast a Evropa

Vyučovací předmět:	Matematika
Období – ročník:	2. období – 5. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
- modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
- porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel
- přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
- porozumí významu znaku "-" pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

UČIVO

- obor přirozených čísel
- přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky
- zápis čísla v desítkové soustavě, a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)
- násobilka
- vlastnosti početních operací s přirozenými čísly
- písemné algoritmy početních operací

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- vyhledává, sbírá a třídí data
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

UČIVO

- závislosti a jejich vlastnosti
- diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici) užívá jednoduché konstrukce
- sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

UČIVO

- základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník
- základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec
- délka úsečky; jednotky délky a jejich převody
- obvod a obsah obrazce
- vzájemná poloha dvou přímek v rovině
- osově souměrné útvary

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

- Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

UČIVO

- slovní úlohy
- číselné a obrázkové řady
- magické čtverce
- prostorová představivost

Cílové zaměření předmětu v 5. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Matematika v 5. ročníku směřuje k:

Čísla a početní operace

- uvědomění si matematiky jako vědy potřebné nejen pro sebe, ale i pro společnost, která má mnohostranné využití v nejrůznějších oblastech lidské činnosti
- používání přirozených čísel do 1 000 000 k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru

- ke čtení, zapisování a porovnávání čísel do 1 000 000, užívání a zapisování vztahů rovnosti, větší, menší
- užívání lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 1 000 000 na číselné ose
- pamětnému počítání z paměti jednoduchých početních operací s přirozenými čísly do 1 000 000
- řešení a tvoření úloh samostatně nebo za pomoci učitele, úloh, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace
- získání číselných údajů měřením odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním
- schopnost rozhodnout, co je celek a co jeho část
- pracovat v oboru kladných čísel pouze se zlomky, které mají stejný jmenovatel, zlomky porovnat, sčítá je a odčítá.
- pochopení pojmu desetinné číslo
- budování představy, že některé číselné hodnoty mohou být kladné a některé záporné

Geometrie v rovině a v prostoru

- určování geometrických prostorových útvarů - kvádr, válec, jehlan, krychle
- poznávání vzájemné polohy objektů v rovině (v prostoru)
- učení odhadů, měření délky, obvodu, obsahu základních geometrických tvarů
- rýsuje přímky, polopřímky, úsečky, kolmice, rovnoběžky, různoběžky
- zdokonalení svého grafického projevu

Závislosti a práce s daty

- rozvoji logického myšlení, posilování sebedůvěry žáků, kteří jsou v matematice méně zdatní
- základům využívání výpočetní techniky, ostatních názorných pomůcek k rozvoji matematických znalostí, využití peněz k přiblížení životních situací
- užití znalostí v praktickém životě
- využití jednoduchého vhodného počítačového softwaru nebo kalkulátoru

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- řešení jednoduchých praktických slovních úloh
- porozumění práci s kalkulátorem, jednoduchým počítačovým programem

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČÍSLA A POČETNÍ OPERACE			
OVO: využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	DV: používá komutativnosti v řešení početních operací DV: sčítá a odčítá čísla do 1 000 000 z paměti i písemně DV: používá násobku k řešení úloh DV: dokáže správně používat matematické symboly +, -, x, :	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly Sčítání a odčítání čísel do 1 000 000 z paměti i písemně Písemné násobení dvojciferným a trojciferným činitelem Písemné dělení dvojciferným dělitelem	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : pozornost a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů
OVO: provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	DV: poznává jednotlivá čísla přes 1 000 000 na základě názoru DV: určí počet daného čísla přes 1 000 000 DV: snaží se využívat počtu Přes 1 000 000 v nejrůznějších životních situacích DV: Dokáže písemně sčítat, odčítat, násobit, dělit v oboru do 1 000 000	Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru Přirozená čísla 0 – 1 000 000 a přes 1 000 000 Určování čísel v řadě přes 1 000 000 po jednotkách, desítkách, stovkách, tisících, Desetitísících ... Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě Počítání a určování předmětů v daném souboru, využití matematických symbolů	OSV 8: <u>Komunikace</u> : cvičení pozorování a aktivního naslouchání OSV 3: <u>Osobnostní rozvoj</u> : cvičení sebekontroly, vůle, organizace vlastního času, plánování učení
OVO: zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	DV: umí zaokrouhlovat čísla na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce, miliony DV: Snaží se odhadovat výsledek	Zaokrouhlování do milionu. Využívání názorných pomůcek – dominové karty, kostky, počítadlo apod. Písemné algoritmy početních operací Zaokrouhlování čísel na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce, miliony, odhady	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
OVO: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	DV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky $>$, $<$, $=$ DV: pracuje s jednotkami hmotnosti, objemu, délky a času DV: převádí jednotky délky na mm, cm, dm, m, km Hmotnosti g, (dkg), kg, t, q DV: sestaví graf pomocí výsledků v tabulkách DV: řeší složené slovní úlohy DV: dokáže napsat a přečíst římské číslice do 1 000 000 Ví, jak se číslice odvozují Zná znaky římských číslic DV: převádí celá čísla na zlomky DV: určí část z celku DV: zapíše desetinné číslo DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly přes 1 000 000 Sčítání a odčítání přirozených čísel z paměti (sčítá nebo odčítá čísla mající nejvýše 2 číslice různé od nuly) Cvičení odhadů, kontroly výsledků početních operací Jednotky hmotnosti g, (dkg), kg, tuna, q Délky – mm, cm, dm, m, km Tabulky, grafy Řešení slovních úloh Práce s kalkulátorem, softwarem Rozšíření římských číslic M, D, C, L Čtení letopočtů Zlomky Základní počítání a převody Desetinná čísla – zápis, čtení, zobrazit na číselné ose, zaokrouhlování řádu desetin na celky, sčítat a odčítat desetinné číslo řádu desetin a setin, násobit a dělit desetinné číslo deseti, řešit jednoduché slovní úlohy Zajímavé matematické úlohy	OSV 10: <u>Morální rozvoj</u> : řešení problémů a rozhodovací dovednosti, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku
OVO: modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	DV: vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny	celek, část, zlomek; polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina; řešení a tvorba slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny z celku.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – cestujeme letadlem, lodí, autobusem, vlakem).

		Skládání origami, mozaiky, krájení dortu nebo pizzy, zlomkovnice.	
OVO: porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	DV : žák sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) pomocí názorných obrázků a tyto početní operace zapisuje	čítatel, jmenovatel, zlomková čára. Ve výuce je možné využít názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa). Sčítat zlomky se stejným jmenovatelem Práce s kalkulátorem, softwarem	
OVO: přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	DV: vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života DV: přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin a setin na číselné ose, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu	desetinné číslo, porovnávání desetinných čísel. Využití názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa)	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá (život Evropanů – odlišnosti při vážení a měření).
OVO: porozumí významu znaku "-" pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	DV: - znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí – 100 až + 100 DV: nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě	číselná osa (kladná a záporná část), měření teploty, vyjádření dlužné částky. uvolněné úlohy výzkumu TIMSS a úlohy z mezinárodní soutěže Klokán.	Environmentální výchova – Vztah člověka k prostředí (globální oteplování).
ZÁVISLOSTI A PRÁCE S DATY			
OVO: vyhledává, sbírá a třídí data	DV: vyhledá si autobusové a vlakové spoje DV: na základě doplnění sestaví a	Práce s daty – praktické využití jízdních řádů a ceníků	EV 3: <u>Vztah člověka k prostředí</u> : lidské aktivity a problémy životního prostředí

	zhodnotí výsledky grafu		
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
OVO: čte a sestavuje jednoduché tabulky, grafy v celém oboru přirozených čísel	DV: pracuje s tabulkami a jejími výsledky, sestaví graf DV: pokouší se o sestavení diagramu	Tabulky, grafy, diagramy Práce s diagramem Praktické využívání v TV, přírodovědě	
GEOMETRIE			
OVO: narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici); užívá jednoduché konstrukce	DV: sestrojí čtverec, obdélník DV: dokáže narýsovat daný trojúhelník	Konstrukce čtverce, obdélníku + jednoduchý popis konstrukce Sestrojení daného trojúhelníku (pravoúhlý, rovnostranný, rovnoramenný)	
OVO: sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	DV: dokáže narýsovat součet, rozdíl, násobek úseček DV: obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	Grafický součet, rozdíl, násobek úseček Výpočty obvodů daných mnohoúhelníků	
OVO: sestrojí rovnoběžky a kolmice	DV: narýsuje rovnoběžky v různých polohách v rovině, určí rovnoběžník DV: rýsuje kolmice pomocí kružítka	Rýsování rovnoběžek v daných polohách, rýsování rovnoběžníků	

<p>OVO: určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu</p> <p>OVO: rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru</p>	<p>DV: výpočet obsahu obdélníka a čtverce DV: používá jednotky obsahu, vzorce k výpočtu obsahu DV: vysvětlí rozdíl mezi obsah a obvod</p> <p>DV: ve čtvercové síti vyznačí čtverec, obdélník, určí osu souměrnosti</p>	<p>Odhady obvodu a obsahu Výpočty obsahu čtverce a obdélníka pomocí vzorečku Výsledky obvodů x obsahů, porovnávání Řešení složitějších slovních úloh na výpočet obvodu a obsahu čtverce a obdélníka Užití a převody jednotek obsahu Další jednotky obsahu ar, hektar, km² Řešení úloh z praxe</p> <p>Souřadnice bodů ve čtvercové síti Čtvercová síť, rýsování obrazců</p>	<p>OSV 6 <u>Sociální rozvoj</u>: komunikace, cvičení pozorování</p>
<p>Očekávané výstupy</p>	<p>Dílčí výstupy</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezová témata</p>
<p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</p>			
<p>OVO 12: řeší jednoduché, praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</p>	<p>DV : dokáže řešit slovní úlohy spojené se všemi matematickými operacemi na úrovni žáka 1. stupně</p>	<p>Řešení zajímavých slovních úloh na úrovni skupinové práce, praktické příklady - obchodování, pošta, banka Letopočty, výpočty doby minulé x současné Propojení s vlastivědou, přírodovědou Magické čtverce – sestavování, řešení Odhady</p>	<p>VMEGS 1: <u>Evropa a svět nás zajímá</u>: místa události v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu VMEGS 2: <u>Objevujeme Evropu a svět</u>: naše vlast a Evropa</p>

Vzdělávací oblast:	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět:	Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově)... Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe a, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda a ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů.

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

V tematickém okruhu „Místo, kde žijeme“ se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu Lidé kolem nás si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a

mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i a poskytování první pomoci a o bezpečném. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají tím, že pozorují názorné pomůcky, sledují konkrétní situace, hrají určené role a řeší modelové situace důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Pro 1. - 3. ročníku byl vytvořen jeden předmět **Prvouka**

K očekávaným výstupům pro 1. období bylo vybráno učivo z jednotlivých tematických okruhů

Pro 4. a 5. ročník byly vytvořeny dva předměty:

Vlastivěda – tematické okruhy 1, 2, 3

Přírodověda – tematiké okruhy 4,5

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

Nově zařazená vzdělávací témata do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět

Obrana vlasti

Charakteristika vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, ve které je problematika obrana vlasti zařazena, nemění původní text RVP ZV.

Téma se vyskytuje:

V charakteristice:

Vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět:

- zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany
- přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života

V učivu:

Vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět:

- naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR

Finanční gramotnost

Do charakteristiky vzdělávací oblastí je doplněno, že jsou žáci seznamováni se světem financí a že tato oblast přispívá k rozvoji finanční gramotnosti.

Obsah upravených očekávaných výstupů

- orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy
- v očekávaném výstupu má žák prokazovat orientaci v problematice vlastnictví a peněz
- v modelových situacích a na příkladech má žák prokazovat porozumění hospodaření domácnosti včetně praktických dovedností spojených s rozpočtem domácnosti. Nezbytné je propojovat finanční gramotnost s matematikou
- vhodné je také přirozeně využívat informační a komunikační technologie a podněcovat kooperaci žáků
- ve výuce se řeší úlohy z běžného života žáků.

Při výuce finanční gramotnosti je potřeba vyvarovat se propagace konkrétních produktů, služeb a institucí. Toto lze vyřešit představením více nabídek, které mohou být mezi sebou porovnávány. Při výuce finanční gramotnosti nedoporučujeme pracovat s finančními údaji žáků nebo jejich rodičů. Naopak doporučujeme vyučovat finanční gramotnost prostřednictvím inscenačních metod (hraní rolí, práce v modelových rodinách). Nezapomínejte na to, že finanční záležitosti jsou citlivou oblastí, a proto je potřeba při finančním vzdělávání zajistit bezpečné prostředí pro žáky i jejich rodiče.

Dílčí výstupy:

- pozná české mince a bankovky (1., 2. ročník)
- uvede příklad využití platební karty (1., 2. ročník)
- odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu (1., 2. ročník)
- zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení (3., 4. ročník)
- vlastními slovy vyjádří, co znamená, že je banka správce peněz (3., 4. ročník)
- porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi (4., 5. ročník)
- sestaví jednoduchý osobní rozpočet (4., 5. ročník)
- objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje (5. ročník)
- objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy menší než výdaje (5. ročník)
- na příkladech objasní rizika půjčování peněz (5. ročník)
- uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti (4., 5. ročník)
- na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží (5. ročník)

Téma se vyskytuje:

V charakteristice:

- poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy)

V cílovém zaměření:

- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu

V očekávaných výstupech:

- orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

V učivu:

- právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot
- vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; peníze rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky

Korupce

Vzhledem k tomu, že ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět je problematika korupce doplněna pouze do učiva (v očekávaných výstupech se neobjevuje), není tato problematika promítnuta do školních očekávaných výstupů tohoto vzdělávacího oboru.

Téma se vyskytuje:

V učivu:

- právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot

Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

Téma zásadně nemění původní text RVP ZV, spíše se zkracují nebo upravují některé pasáže a zdůrazňují význam účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech.

V podstatě není nutné na základě změn v charakteristikách vzdělávacích oblastí upravovat ŠVP.

Obsah upravených očekávaných výstupů

- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času (1. období)
- stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit (2. období)

V očekávaném výstupu má žák prokazovat schopnost vyhodnocovat a reagovat na různá běžná každodenní i mimořádná rizika. Ve výuce se pochopitelně postupuje od každodenních situací, se kterými se běžně žák setkává (může setkávat), k situacím mimořádným, které může poznávat nepřímo z obrázků, záznamů apod. a na které se může připravovat pouze v modelových situacích.

Příklady dílčích výstupů:

- určí vhodná místa pro hru a trávení volného času (1., 2. ročník)
- zhodnotí vhodnost míst pro hru a trávení volného času, uvede možná nebezpečí i způsoby, jak jim čelit (2., 3. ročník)
- vyhodnotí nebezpečí míst pro hru a trávení volného času (i konkrétních her a činností) a volí odpovídající způsoby ochrany (jednání, organizace, ochranné pomůcky) (3. ročník)
- v modelových situacích ohrožení bezpečí (neznámá místa, setkání s neznámými lidmi, kontakt se zvířaty, práce s elektronickými médii atd.) označí možná nebezpečí a diskutuje o účinných způsobech ochrany (2., 3. ročník)
- v modelových situacích ohrožení bezpečí v běžných situacích volí správné situace ochrany, přivolání pomoci i pomoci jiným (4., 5. ročník)
- uvede přírodní jevy i jiné situace, které mohou ohrozit lidské zdraví a životy, vymezí (vybere z příkladů) vhodný způsob ochrany (4. ročník)
- v modelových situacích prokáže schopnost vhodně reagovat na pokyny dospělých a jednat v souladu s pravidly ochrany (4., 5. ročník)

Téma se vyskytuje:

V charakteristice:

- tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat
- na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti
- získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i a poskytování první pomoci, osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel

- žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí
- žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka

V cílovém zaměření:

- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích
- k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů) poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení
- vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

V očekávaných výstupech:

- stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit, rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času;

V učivu:

- návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek
- nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, osobní bezpečí
- krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí
- označování nebezpečných látek
- bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky),
- šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích
- přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén)
- požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru)
- integrovaný záchranný systém

Dopravní výchova

Téma jen dílčím způsobem mění původní text RVP ZV. Prakticky se pouze vkládají jednotlivá slova či části vět, aby se zdůraznil význam dopravní výchovy a odpovědného chování v reálných dopravních situacích. Na základě změn v daných charakteristikách není nutné upravovat ŠVP.

Obsah upravených očekávaných výstupů

- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných (1. období)
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista (2. období)

Na první části obou očekávaných výstupů reaguje téma „Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí“. Naplnění druhých částí očekávaných výstupů směřují k návykům, které zajišťují bezpečný pohyb v silničním provozu v roli chodce, cyklisty i osoby přepravované v dopravních prostředcích. Podstatou by měla být nejen znalost základních dopravních značek (dopravního značení) a jejich respektování, ale i aktivní vnímání dopravních prostředků a účastníků dopravy, reagování na jejich pohyb a jednání, vyhodnocování dopravních situací, stejně jako cílené užívání ochranných prvků, zádržných systémů atd.

Příklady dílčích výstupů:

- uplatňuje bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu při cestě do školy a ze školy, charakterizuje nebezpečná místa (1. a 2. ročník)
- prokazuje v situaci dopravního hřiště bezpečné způsoby chování a jednání v roli cyklisty (3. ročník)
- uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty, cíleně je používá (chodec už na úrovni 2. ročníku, cyklista na úrovni 3. až 5. ročníku)
- charakterizuje bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy je uplatňuje (3. a 4. ročník)
- v modelových situacích (vycházka, výlet) vyhodnotí nebezpečná místa v silničním provozu a v hromadné dopravě (v méně známých místech obce, v neznámých místech mimo obec) a určuje vhodný způsob bezpečného chování (4. a 5. ročník)

Obsah upravených očekávaných výstupů

- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek (1. období)
- rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc (2. období)

Oba doplněné výstupy velmi úzce souvisejí i s problematikou ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí a s dopravní výchovou. Podstatou doplněných částí očekávaných výstupů by mělo být: přesvědčení žáků, že jakýkoli problém se dá řešit a že k tomu existují specializovaná pracoviště pro první pomoc i pro řešení osobních problémů („krizové linky“) a že znalosti a dovednosti související s úrazy a život ohrožujícími stavy jsou životně důležité.

Příklady dílčích výstupů:

- ví, kdy použít čísla tísňového volání – 112, 150, 155 a 158 (1. a 2. ročník)
- v modelové situaci použije správný způsob komunikace s operátory tísňové linky (3. ročník)
- dokáže použít krizovou linku a nezneužívá ji (3. ročník)
- charakterizuje na příkladech rozdíly mezi drobným, závažným a život ohrožujícím zraněním (4. ročník)
- v modelové situaci určí život ohrožující zranění (4. a 5. ročník)

Téma se vyskytuje:

V charakteristice:

- tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat
- důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově)

Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

V cílovém zaměření:

- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

V očekávaných výstupech:

- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných (1. období)
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista (2. období)

V učivu:

- osobní bezpečí
- krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí
- označování nebezpečných látek
- bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky),
- šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích

Zdraví (sexuální výchova, rodina, ochrana před nemocemi aj.)

Charakteristiky vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět jen dílčím způsobem mění a doplňuje text RVP ZV. Prakticky se pouze vkládají jednotlivá slova nebo se jinak strukturují věty za účelem zvýraznit problematiku zdravého životního stylu a aktivní podpory zdraví.

Na základě změn v daných charakteristikách není nutné upravovat ŠVP.

Téma se vyskytuje:

V charakteristice:

- poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života
- žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd.
- získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci
- osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel
- žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí
- žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka

V cílovém zaměření:

- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení

V očekávaných výstupech:

- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

V učivu:

- lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
- péče o zdraví, zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc, při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena
- partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality

- přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku

Vzdělávací oblast:	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět:	Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu Prvouka je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v pěti tematických okruzích:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Prvouka je komplexně pojatým předmětem s mnoha vazbami k ostatním předmětům. Cílem je rozvoj osobnosti žáka v oblasti vědomostí, dovedností a postojů týkajících se přírody a společnosti. Výchova a vzdělání dětí v tomto předmětu má připravit do života lidi, kteří budou dobře zorientováni ve světě, tj. budou schopni nalézt své místo v rodině, zaměstnání, společenském životě. Budou umět pečovat o své zdraví, využít svůj volný čas a žít stylem, který umožní život i dalším generacím. Při vymezení témat se v žádném případě nejedná o jejich vymezení časové. Časový plán si sestavuje učitel sám, využívá možností projektů, vycházek a exkurzí.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky. Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápe organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo jsou problémy globálními. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají planetu Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat, hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji. Dále poznávají člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a co je pro člověka vhodné či nevhodné. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech i o bezpečném chování v různých životních situacích. Uvědomují si svoji odpovědnost za své zdraví i za zdraví jiných lidí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích,
- k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích
- ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

Cíle v oblasti postojů:

- jsem školák
- pozitivní vztah ke vzdělání, ke spolužákům, učitelům a škole jako instituci
- negativní vztah k nežádoucím formám chování, jako je podlost, lež, krádež a násilí
- chci se chovat správně
- pozitivní vztah k přírodě a její ochraně
- staří a postižení lidé, malé děti, těhotné ženy a slabí jedinci si zaslouží ochranu a pozornost.
- chování ve škole je v určitých ohledech odlišné od chování doma nebo venku
- zdraví a rodina má vysokou nenahraditelnou hodnotu.

Cíle v oblasti dovedností a schopností:

- sdělit svoji adresu
- používat prakticky základní formy společenského styku
- připravit si své pracovní místo, plnit své základní školní povinnosti
- zapsat počasí pomocí dohodnutých značek
- umět správně pojmenovat části svého těla včetně intimních částí

- provádět základní úkony osobní hygieny
- pozorovat jevy v přírodě a pozorování jednoduchým způsobem sdělit
- zapojit se do her s ostatními dětmi
- napsat svoji adresu a adresu školy
- orientovat se bezpečně v kalendáři. Přečíst na hodinách čas na hodiny a minuty
- umět pečovat o pokojové rostliny
- zhotovit jednoduché krmítko a doplňovat ho krmivem
- pohybovat se podle pravidel pro chodce.
- v okolí školy a bydliště umět určit hlavní světové strany
- dodržovat dopravní kázeň, připravovat se na roli cyklisty
- třídit odpady
- podle instrukce provést jednoduchý pokus
- měřit délku a teplotu
- přiložit na ránu náplast a jednoduchý obvaz, změřit si teplotu

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka **Prvouky** společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učitel vede žáky k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti. Učitel nabízí různé zdroje informací a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů informací (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy...). Učitel jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí.

Kompetence k řešení problémů: Učitel nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím učí žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické (vlastní smyslová zkušenost) a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje. Učitel společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů.

Kompetence komunikativní: učitel nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů a obrazového materiálu. Učitel poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální: Učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla. Učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu.

Učitel je žákům rádcem a tím vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat; učitel umožňuje žákům klást otázky a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení problémů.

Kompetence občanské: Učitel uznává možnost volby při rozhodování a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností. Rovněž umožňuje dávat věci, jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a tím jej učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví.

Kompetence pracovní: Učitel poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel. Učitel předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Prvouka

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- OSV 1 Rozvoj schopností poznání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů
- OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem
- OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení
- OSV 4 Psychohygiena: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích
- OSV 5 Kreativita: nápady, originalita, tvořivost

Sociální rozvoj

- OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě
- OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc
- OSV 8 Komunikace: řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích
- OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci

Morální rozvoj

- OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů
- OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování

VDO Výchova demokratického občana

- VDO2 Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)

MkV Multikulturní výchova

MkV 2 Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)

EV Environmentální výchova

EV 1 Ekosystémy: les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina

EV 2 Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,

EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině

EV 4 Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví,

MV Mediální výchova

MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hledání rozdílů mezi různými druhy sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení

MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot

MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení: identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení, výrazové prostředky

MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv a role médií v každodenním životě

Učební plán předmětu Prvouka v souladu s RVP

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	2	2	2+1	–	–	6+1 7

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Prvouka
Období – ročník:	1. období – 1. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávaných výstupů předmětu je dosahováno především ve třetím postupném ročníku. Na ně plynule navazují dílčí výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v předmětu **Přírodověda a Vlastivěda** ve čtvrtém a pátém ročníku.

Prvouka v 1. ročníku je soustředěna kolem dvou základních témat. V prvním pololetí je to zejména začlenění dítěte do života třídy a školy. Celým rokem prochází pozorování změn v přírodě v různých ročních dobách. Témata prvouky představují velmi často jádro, kolem kterého je koncipován celý školní den. Na právě aktuální téma navazují další předměty, které ho umožní nahlížet z jiných pohledů. Tento přístup podporuje v dětech návyk komplexního přístupu, udržuje zájem dětí střídáním činností a umožňuje udržet zájem dětí i v předmětech, kde je to jinak těžké.

Učivo v předmětu Prvouka v 1. ročníku

- **Jsem školák:** moje škola, učitelé, spolužáci, základy společenského styku, moje pracovní místo, moje školní povinnosti
- **Moje rodina:** moje adresa, moje rodina, příbuzenské vztahy, můj volný čas, moje zájmy, čím se baví ostatní
- **Roční doby:** změny v přírodě, počasí, tradice (Vánoce, Velikonoce)
- **Živočichové a rostliny:** v jednotlivých ročních dobách, pozorování přírody, hry dětí
- **Orientace v čase:** měsíce, dny, celé hodiny

- **Části lidského těla:** chci znát své tělo a chci o něj pečovat, názvy vnějších částí lidského těla včetně částí intimních, důležitost všech částí lidského těla, odmítání hanlivých (vulgárních) výrazů v souvislosti s lidským tělem, znalost správných názvů částí těla je nezbytná například ve styku s lékařem
- **Pečujeme o své zdraví:** osobní hygiena, správná výživa, nemoc, úraz, prevence
- **Jsem chodec:** základy dopravní výchovy chodce, bezpečná cesta do školy

Očekávané výstupy – 1. období

žák

MÍSTO, KDE ŽIJEME

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí domova a školy, zná cestu do školy
- pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

LIDÉ KOLEM NÁS

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

LIDÉ A ČAS

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává přítomnost a minulost

ROZMANITOST PŘÍRODY

- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných

- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Cílové zaměření předmětu Prvouka v 1. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Prvouka v 1. ročníku směřuje k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
<p>OVO 1: Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.</p> <p>OVO 2: Pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí.</p>	<p>DV: Zná název školy, jméno učitelky, vychovatelky, ředitele školy.</p> <p>DV: Rozlišuje jednotlivá povolání vyskytující se ve škole.</p> <p>DV: Orientuje se v prostředí školy.</p> <p>DV: Zná cestu do školy a zpět, rozpozná „kritická místa“.</p> <p>DV: Zná pravidla bezpečné chůze po chodníku, po silnici.</p> <p>DV: Přechází silnici na bezpečném místě.</p> <p>DV: Orientuje se ve škole – rozmístění tříd, jídelna, školní družina.</p>	<p>Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka, bezpečná cesta do školy.</p> <p>Škola – prostředí školy, orientace ve škole, činnosti ve škole.</p> <p>Vhodné prostředí pro práci (učení) a odpočinek.</p>	<p>MkV 2 <u>Lidské vztahy</u>: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování.</p> <p>VDO 2 <u>Občan, občanská společnost a stát</u>: přijímat odpovědnost za své postoje a činy.</p>
<p>OVO 3: Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost.</p>	<p>DV: Rozlišuje typy domů, bytů.</p> <p>DV: Rozpozná ekosystémy (les, pole, louka, rybník, řeka) v blízkosti školy a domova.</p> <p>DV: Uvědomuje si rozdíl mezi silnicí, polní cestou, lesní cestou.</p> <p>DV: Uplatňuje bezpečné chování na různých typech cest.</p>	<p>Obec – její části, významné budovy v obci, poloha v krajině, okolí školy.</p>	<p>VDO 2 <u>Občan, občanská společnost a stát</u>: přijímat odpovědnost za své postoje a činy.</p>
LIDÉ KOLEM NÁS			
<p>OVO 4: Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi.</p>	<p>DV: Rozlišuje vztahy v rodině (rodiče, děti, prarodiče, teta, strýc).</p> <p>DV: Vypráví o životě v rodině na základě osobních zkušeností.</p>	<p>Rodina – postavení jedince v rodině, příbuzenské vztahy, rodinné soužití, pomoc v rodině, oslavy a zvyky v rodině.</p>	<p>OSV 7 <u>Mezilidské vztahy</u>: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc.</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
OVO 5: Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.	<p>DV: Vnímá role v rodině a vztahy mezi jednotlivými členy rodiny.</p> <p>DV: Uvědomuje si rozdíl mezi právem a povinností v souvislosti s rolemi v rodině (rodič – dítě).</p> <p>DV: Seznamuje ostatní s oslavami a tradicemi v rodině na základě vlastní zkušenosti.</p>	<p>Soužití lidí – komunikace v rodině projevy lásky a citu, pomoc slabým.</p> <p>Informace v životě lidí – TV, noviny, PC,...</p> <p>Cestování – dopravní prostředky a chování v nich.</p> <p>Nakupování – obchody, chování, způsoby nákupu a úhrady.</p> <p>Povolání – řemesla, pracovní režim, odpočinek.</p> <p>Volný čas a jeho využití – vhodně a nevhodně trávený volný čas.</p>	
OVO 4: pokračování - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům.	<p>DV: Podílí se na vytváření pravidel soužití.</p> <p>DV: Vnímá pravidla soužití jako nutnou součást mezilidských vztahů.</p> <p>DV: Umí si připravit pomůcky podle pokynu učitele.</p> <p>DV: Učí se rozlišovat nežádoucí formy chování.</p> <p>DV: Začíná si uvědomovat rozdíly mezi spolužáky (charakter, vlastnosti, dovednosti, schopnosti).</p> <p>DV: Tyto rozdíly se snaží respektovat.</p> <p>DV: Vnímá rozdíl mezi základními lidskými právy a naplňování povinností.</p>	<p>Škola – pravidla soužití: vztahy mezi dětmi, vzájemná pomoc a respektování.</p> <p>Chování lidí – pravidla společenského styku (pozdrav, poděkování ...).</p> <p>Právo a spravedlnost – právo na relaxaci, na základní lidské potřeby (pitný režim, toaleta), práva a povinnosti žáků školy (školní režim a řád); povinnosti v rodině, ve škole.</p>	<p>OSV 6 <u>Poznávání lidí</u>: vzájemné poznávání ve třídě.</p> <p>OSV 7 <u>Mezilidské vztahy</u>: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc.</p> <p>OSV 11 <u>Hodnoty, postoje, praktická etika</u>: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování.</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
LIDÉ A ČAS			
<p>OVO 6: Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.</p> <p>OVO 7: Pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu.</p> <p>OVO 8: Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí</p>	<p>DV: Orientuje se v čase (rok, měsíc, týden, den, hodina, včera, dnes, zítra).</p> <p>DV: Sestavuje svůj režim dne s ohledem na povinnosti i práva.</p> <p>DV: Vyjmenuje dny v týdnu.</p> <p>DV: Orientuje se v souvislostech (dnes pondělí, včera neděle; minulosti, přítomnosti a budoucnosti).</p>	<p>Orientace v čase a časový řád – určování času, režim dne, kalendář, roční období.</p>	<p>OSV 3 <u>Seberegulace</u> a <u>sebeorganizace</u>: organizace vlastního času, plánování učení.</p> <p>OSV 4 <u>Psychohygiena</u>: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích.</p>
ROZMANITOST PŘÍRODY			
<p>OVO 9: Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.</p>	<p>DV: Zná roční období a umí pojmenovat jejich základní charakteristické rysy (např. s volným časem dítěte, s proměnami přírody). DV: Poznává různé materiály a jejich využití. DV: Přiřadí do ročních období významné oslavy a tradice DV: Uvědomuje si tradiční význam svátků.</p>	<p>Orientace v čase – roční období, kalendář, významné dny a svátky.</p> <p>Předměty denní potřeby, předměty pro zábavu a zkrášlení života.</p>	<p>EV 2 <u>Základní podmínky života</u>: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje.</p>
<p>OVO 10: Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.</p>	<p>DV: Poznává listnaté, jehličnaté stromy a ovocné stromy. DV: Rozlišuje strom, keř a bylinu. DV: Zná základní části stromu a byliny. DV: Podle viditelných znaků rozlišuje ovoce a zeleninu.</p>	<p>Rostliny a živočichové ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody: ochrana rostlin a živočichů.</p>	<p>EV 4 <u>Vztah člověka k prostředí</u>: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví.</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	DV: Uvědomuje si jejich význam v přírodě i význam pro člověka. DV: Zná domácí i volně žijící zvířata. DV: Pojmenuje mláďata domácích zvířat.		
OVO 11: Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.	DV: Provádí jednoduchá pozorování změn v přírodě v souvislosti s ročními obdobími. DV: Změny zapisuje pomocí jednoduchých značek.	Jednoduché pokusy a pozorování.	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
OVO 12: Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.	DV: Pojmenuje základní části lidského těla. DV: Uplatňuje správný pitný režim. DV: Sestavuje správný denní režim i s ohledem na pohybové aktivity. DV: Zná zásady správné životosprávy. DV: Dodržuje správné hygienické návyky (mytí rukou, celková osobní hygieny, čisté zuby). DV: Rozliší nemoc a úraz, pozná projevy běžné nemoci (nachlazení, rýma, angína). DV: Ví, jak se zachová při drobném poranění (přivolání	Lidské tělo – životní potřeby a projevy péče o zdraví – nemoc, drobná poranění a úrazy, první pomoc. Chování nemocného doma, u lékaře, v nemocnici.	OSV 2 <u>Sebepoznání a sebepojetí</u> : moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem. OSV 4 <u>Psychohygiena</u> : dobrá organizace času, rozumové zpracování.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	dospělého, poskytnutí základního ošetření). DV: Zná zásady správného chování u lékaře (i u zubního), hledání pomoci při potížích.		
OVO 13: rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	DV: Zná zásady bezpečného chování ve skupině a uvědomuje si následky svého chování. DV: Snaží se předcházet úrazům a poraněním sebe i druhých.	Osobní bezpečí – krizové situace (šikana, týrání).	OSV 2 <u>Sebepoznání a sebepojetí</u> : moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem.
OVO14: Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.	DV: Ví, jak se chovat při setkání s neznámými osobami. DV: Upozorní na podezřelé chování jedince dospělou osobu (rodič, učitel, vychovatelka). DV: Vyhýbá se osamělým místům, kde by byl vystaven nebezpečí.	Osobní bezpečí; krizové situace.	
OVO 15: Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	DV: Naslouchá a respektuje pokyny dospělých. DV: Zachová klid při vyhlášení poplachu a dále jedná podle pokynů.	Situace hromadného ohrožení.	OSV 7 <u>Mezilidské vztahy</u> : chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
Dopravní výchova	DV: Ví, kde jsou nebezpečná místa na cestě do školy i ze školy. DV: Poznává přechod pro chodce, světelnou signalizaci. DV: Zná zásady bezpečné chůze po chodníku i po silnici. DV: Připravuje se na roli cyklisty – jízda v doprovodu starších, ochranné prvky při jízdě na kole.	Osobní bezpečí – bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty.	

Vyučovací předmět:	Prvouka
Období – ročník:	1. období – 2. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávaných výstupů předmětu je dosahováno především ve třetím postupném ročníku. Na ně plynule navazují dílčí výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v předmětu **Přírodověda** a **Vlastivěda** ve čtvrtém a pátém ročníku.

Pojetí prvouky v druhém ročníku se v zásadě neliší od ročníku prvního. Pro děti je zajímavé, umožníme-li jim využít nabyté dovednosti čtení a psaní. Nalezneme-li vhodnou spojitost mezi tématem, kterému se chceme věnovat v prvouce, zpestříme tak významně vyučování jazykové složky i prvouky samotné. Úspěch je většinou věcí vhodné motivace dětí, kterou lze právě v prvouce nalézt velmi často.

Učivo v předmětu Prvouka ve 2. ročníku:

- **Žiji mezi lidmi:** základy slušného chování v rodině a společnosti, ohleduplnost, kamarádství, správné stolování, datum narození, adresa školy
- **Náš rok:** orientace v čase - kalendářní a školní rok, týdny, dny, hodiny a minuty, denní režim dětí, práce a odpočinek, minulost, současnost, budoucnost, úcta k tradicím a památkám
- **Příroda kolem nás:** ochrana přírody, domácí zvířata a jejich mláďata, pokojové rostliny, zelenina, ovoce (ovocné stromy), pomoc živočichům v přírodě v nepříznivých situacích
- **Člověk a jeho smysly:** péče o sluch a zrak
- **Pečujeme o zdraví:** prevence nemocí a úrazů, zdravý životní styl, vliv pohybu na zdraví, poučení o škodlivosti kouření, základy duševní hygieny
- **Technika a práce lidí:** povolání rodičů, úcta k práci a jejím výsledkům, hry a hračky dříve a nyní
- **Dopravní výchova:** prohlubování dopravních návyků chodce, dítě v dopravních prostředcích

Očekávané výstupy – 1. období

žák

MÍSTO, KDE ŽIJEME

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí domova a školy, zná cestu do školy
- pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

LIDÉ KOLEM NÁS

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

LIDÉ A ČAS

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává přítomnost a minulost

ROZMANITOST PŘÍRODY

- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Cílové zaměření předmětu Prvouka ve 2. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Prvouka v 2. ročníku směřuje k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
<p>OVO 1: Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.</p> <p>OVO 2: Začlení svou obec (město) do příslušného kraje obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí.</p>	<p>DV: Popíše svoji cestu do školy.</p> <p>DV: Rozezná základní dopravní značky, přechází na přechodu pro chodce, zná semafor.</p> <p>DV: Zná běžné dopravní prostředky včetně hromadných.</p> <p>DV: Ví, kde je zastávka autobusu a jak se na ní chovat.</p>	<p>Domov: prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka.</p> <p>Bezpečná cesta do školy.</p>	<p>MkV 2 <u>Lidské vztahy</u>: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty).</p> <p>VDO 2 <u>Občan, občanská společnost a stát</u>: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí).</p>
<p>OVO 3: Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby jejich estetické hodnoty a rozmanitost.</p>	<p>DV: Popíše svůj domov (byt, dům).</p> <p>DV: Vyjmenuje jednotlivé místnosti svého domova a jeho vybavení.</p> <p>DV: Nakreslí jednoduchý plánek svého domova.</p> <p>DV: Jednoduše vysvětlí rozdíl mezi vesnicí a městem.</p> <p>DV: Poznává významné budovy v obci a jejich značení.</p>	<p>Domov: prostředí domova, panelový dům, nájemní dům, byt, vesnice, město.</p> <p>Obec: úřady, policie, hasiči, nemocnice, pošta, nádraží, kulturní zařízení, jiné dominanty města, vesnice.</p>	<p>VDO 2 <u>Občan, občanská společnost a stát</u>: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí).</p>
LIDÉ KOLEM NÁS			
<p>OVO 4: Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi,</p>	<p>DV: Zná role rodinných příslušníků.</p> <p>DV: Orientuje se v širších rodinných vztazích (sestřenice, teta, strýc).</p> <p>DV: Hovoří o významných událostech v rodině (oslavy, výročí).</p>	<p>Rodina: známí a noví lidé – odstupňování známosti podle důvěry a přátelství (pomoci).</p> <p>Známí a noví lidé podle společných zájmů.</p> <p>Jak se seznamujeme: na co</p>	<p>OSV 7 <u>Mezilidské vztahy</u>: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc.</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
OVO 5: Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.	DV: vyjmenuje povolání členů rodiny DV: zná běžné domácí práce, přiměřeně se některých účastní DV: rozliší pojem „známý rodiny“ na základě důvěry a míry přátelství	musíme být opatrní. Práce, zaměstnání, řemesla, nezaměstnanost, odpočinek, zábava. Využití volného času: cestování, sport, kultura, hry.	
OVO 4: pokračování - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	DV: Nejen barva vlasů liší lidi navzájem. DV: Uvědomuje si odlišnosti v nářečí i cizím jazyku. DV: Vnímá povahové vlastnosti jako další prvek odlišností. DV: Uvědomuje si odlišnosti podle různých zájmů a koníčků. DV: Vypráví o svých koníčcích a zálibách.	Podobní a odlišní lidé – barva pleti, místní původ, povahové vlastnosti, jazyk a nářečí. Volný čas. Nakupování.	OSV 6 <u>Poznávání lidí</u> : vzájemné poznávání ve třídě. OSV 7 <u>Mezilidské vztahy</u> : chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc. OSV 11 <u>Hodnoty, postoje, praktická etika</u> : vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování.
LIDÉ A ČAS			
OVO 6: Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti. OVO 7: Pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije. OVO 8: Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává přítomnost a minulost	DV: Rozlišuje jednotlivé části dne (svítání, ráno, dopoledne...) . DV: Určuje celé hodiny, půlhodiny, čtvrt hodiny. DV: Vyjmenuje měsíce kalendářního roku a přiřadí k nim volnočasové aktivity. DV: Vyjmenuje měsíce školního roku a přiřadí k nim důležité mezníky (začátek a konec roku, pololetí). DV: Přiřadí členy rodiny k časovým pojům. DV: Znázorní jednoduchý rodokmen – strom života rodiny.	Orientace v čase: hodiny nástěnné, sluneční, přesýpací. Budík, hodiny náramkové, věžní. Kalendář: stolní, trhací, záznamník, diář. Minulost a současnost: dříve, dávno, nedávno, včera, předevčírem, zítra, pozítří . Rodokmen.	OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace</u> : organizace vlastního času, plánování učení. OSV 4 <u>Psychohygienu</u> : dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
ROZMANITOST PŘÍRODY			
OVO 9: Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.	DV: Pozoruje přírodu v ročních obdobích. DV: Svá pozorování zapíše domluvenými značkami. DV: Pozoruje změny i na živočiších (zimní a letní srst). DV: Ptáci stěhovaví a přezimující. DV: Stromy opadavé a neopadavé. DV: Dokáže jednoduše definovat pojmy – savec, pták, hmyz.	Proměny přírody. Živočichové ve volné přírodě: srst, přezimování, stavba těla ptáků, savců (čtyřnohá zvířata). Ptáci a jejich hnízda, péče o ptáky v zimě.	EV 2 <u>Základní podmínky života</u> : voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje.
OVO 10: Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.	DV: Zná pojmy – zelenina, ovoce, zemědělské plodiny. DV: Rozlišuje druhy zeleniny – košťálová, kořenová, listová, cibulová. DV: Rozlišuje druhy ovoce – malvice, peckovice, bobule. DV: Zná stavbu těla rostlin – kořen, stonek, list, květ, plod. DV: Přiřadí pojmy – dužnina, jádřínek, pecka, semeno, slupka. DV: Přiřadí k ovocnému stromu ovoc . DV: Zná význam ovoce a zeleniny v jídelníčku člověka. DV: Ví, které zemědělské plodiny se vyskytují v regionu. DV: Ví, proč a jak jsou užitečné včely. DV: Zná význam pokojových rostlin – okrasné a užitkové. DV: Jednoduchým způsobem se o pokojové rostliny stará	Zelenina a ovoce – jejich druhy a význam pro člověka. Zemědělské plodiny. Pokojové rostliny. Domácí mazlíčci. Péče o zvířata v zajetí – podmínky života. Chráněné rostliny. Chránění živočichové. Ekosystém – louka. Ekosystém – pole . Ekosystém – les . Ochrana životního prostředí – les. Péče o své zdraví.	EV 3 <u>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</u> : doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině. EV 4 <u>Vztah člověka k prostředí</u> : naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<p>(zalévání, kypření, otírání prachu). DV: Pokojové rostliny kvetoucí a nekvetoucí . DV: Zná zvířata, která můžeme chovat v bytě. DV: Popíše, jak se o zvířata v zajetí staráme. DV: Zná kvetoucí rostliny na louce (léčivé byliny) . DV: Vyjmenuje hmyz vyskytující se na louce. DV: Vyjmenuje polní plodiny, zná jejich význam. DV: Rozlišuje práce na poli – setí, sklizeň, plevel, výrobky . DV: Ví, co dává les člověku. DV: Poznává stromy jehličnaté a listnaté. DV: Ví, jak se v lese chováme a jak jej chráníme. DV: Zná ptáky a zvířata žijící v lese . DV: Podle atlasu hub pojmenuje alespoň tři jedlé a tři jedovaté houby. DV: Vyjmenuje ryby žijící v rybníku nebo v řece. DV: Zná další živočichy žijící u vody a ve vodě. DV: Vysvětlí, co je nebezpečím pro čistotu rybníků a řek.</p>	<p>První pomoc při otravě. Ekosystém – rybník, řeka.</p>	<p>EV 1 <u>Ekosystémy</u>: les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina. EV 3 <u>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</u>: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině. EV 4: <u>Vztah člověka k prostředí</u>: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví. EV 1 <u>Ekosystémy</u>: vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina.</p>
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata

<p>OVO 11: Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.</p>	<p>DV: pozoruje a zapisuje růst rostlin ze semena (hrách, pažitka) DV: pozoruje a zapisuje změnu vnitřní i venkovní teploty v závislosti na ročním období</p>	<p>Semeno – rostlina. Ochrana životního prostředí – voda. Čistota vody, skupenství. Teplota vody. Teplota vzduchu.</p>	<p>OSV 10 <u>Řešení problémů</u> a <u>rozhodovací dovednosti</u>: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů . OSV 9 <u>Kooperace a kompetice</u>: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci.</p>
<h2>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ</h2>			
<p>OVO 12: Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.</p>	<p>DV: Popíše své hygienické návyky během dne. DV: Rozezná a umí použít mycí prostředky, čisticí prostředky, prací prostředky. DV: Umí vysvětlit, proč je nezbytné udržovat pracovní místo a dům v pořádku a čistotě. DV: Rozlišuje části trupu, hlavy, horní a dolní končetiny. DV: Zná pět smyslů a ví, jak je chráníme .</p>	<p>Lidské tělo. Hygiena a čistota. Pořádek a čistota. Péče o zdraví.</p>	<p>OSV 2 <u>Sebezpoznání a sebepojetí</u>: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem. OSV 4 <u>Psychohygiena</u>: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích. OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznání</u>: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů.</p>
<p>OVO 13: rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</p>	<p>DV: Ví, co je úraz (jak vzniká). DV: Ví, jak přivolat pomoc. DV: Zná základní vybavení lékárničky, ví, kde je umístěna. DV: Respektováním pravidel chování předchází případným úrazům. DV: Zná některé dětské nemoci (nakažlivé) a ví, jak neohrožovat druhé.</p>	<p>Péče o zdraví. Důležitá telefonní čísla: 150, 155, 158, 156, 112. Pravidla chování. Dětské nemoci.</p>	<p>OSV 2 <u>Sebezpoznání a sebepojetí</u>: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem.</p>
<p>Očekávané výstupy</p>	<p>Dílčí výstupy</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezová témata</p>

<p>OVO14: Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.</p>	<p>DV: Učí se komunikovat s cizími lidmi bez ostychu, ale obezřetně. DV: Ví, komu se může svěřit s nepříjemným pocitem při komunikaci s neznámým člověkem. DV: Požádá o pomoc pro svého kamaráda. DV: Vnímá rozdíl mezi hrou, šikanou a násilím. DV: Je schopen odsoudit brutalitu a násilí v médiích (akční filmy).</p>	<p>Osobní bezpečí: rizikové prostředí. Osobní bezpečí: služby odborné pomoci. Brutalita a násilí v médiích.</p>	<p>OSV 8 <u>Komunikace</u>: řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích. MV 2 <u>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</u>: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot.</p>
<p>Dopravní výchova</p>	<p>DV: Zná a dodržuje pravidla silničního provozu – chodec. DV: Učí se předvídat nebezpečí na silnici a na chodníku i při hrách. DV: Umí se slušně a bezpečně chovat v hromadné dopravě.</p>	<p>Osobní bezpečí: bezpečné chování v silničním provozu. Hromadná doprava.</p>	<p>VDO 2 <u>Občan, občanská společnost a stát</u>: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí).</p>
<p>OVO 15: Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.</p>	<p>DV: Naslouchá a respektuje pokyny dospělých. DV: Zachová klid při vyhlášení poplachu a dále jedná podle pokynů.</p>	<p>Situace hromadného ohrožení.</p>	<p>OSV 7 <u>Mezilidské vztahy</u>: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc.</p>

Vyučovací předmět:	Prvouka
Období – ročník:	1. období – 3. ročník

Očekávané výstupy předmětu Prvouka

Očekávaných výstupů předmětu je dosahováno především ve třetím postupném ročníku. Na ně plynule navazují dílčí výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v předmětu **Přírodověda a Vlastivěda** ve čtvrtém a pátém ročníku.

Třetí ročník uzavírá první etapu výchovy a vzdělávání dětí zaměřenou na oblast přírody a společnosti. Základním zdrojem informací je stále bezprostřední dětská zkušenost, konkrétní věci a jevy v přírodě a společnosti. Na základě této konkrétní zkušenosti dochází již k prvním zobecněním a vytváření základů budoucích postojů mladého člověka. Nic není hotovo, jsou jen připraveny základy další výchovy a vzdělávání.

Tematické okruhy Prvouky ve 3. ročníku:

- **Místo, kde žiji** - okolí školy, okolí bydliště, orientace v místní krajině, hlavní světové strany,
- **Minulost naší obce (města)** – lidé a jejich práce, volný čas, služby, kultura, sport, školství, náboženství
- **Neživá příroda** - základní vlastnosti látek a změny látek (hmotnost, teplota, objem), koloběh vody v přírodě, půda a její součásti, význam, nezbytné podmínky života
- **Živá příroda** - rostliny kvetoucí a nekvetoucí, části rostlin, hospodářské a léčivé rostliny, rostliny v okolí školy
- **Živočichové** - rozmanitost, stavba těla vybraných druhů, hospodářská a domácí zvířata
- **Člověk** - správné držení těla, správné pracovní polohy při běžných činnostech ve škole i doma, volba oblečení a správné obuvi, péče o zdraví, otužování
- **Ochrana přírody a životního prostředí** - ochrana živočichů a rostlin, přírodního prostředí, životní prostředí člověka a jeho ochrana
- **Dopravní výchova** - dopravní kázeň, cestování dopravními prostředky, dokončení výchovy chodce

Očekávané výstupy – 1. období

žák

MÍSTO, KDE ŽIJEME

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí domova a školy, zná cestu do školy
- pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

LIDÉ KOLEM NÁS

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

LIDÉ A ČAS

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává přítomnost a minulost

ROZMANITOST PŘÍRODY

- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Cílové zaměření předmětu Prvouka ve 3. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Prvouka ve 3. ročníku směřuje k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevnování preventivního chování

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
OVO 1: Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.	DV: Ví, kdy a kde se narodil, kde prožil své dětství. DV: Řekne a napíše celou svoji adresu. DV: Pojmenuje jednotlivé místnosti bytu a jejich vybavení. DV: Nakreslí jednoduchý plánek svého bytu. DV: Popíše a do plánu obce zakreslí cestu z místa bydliště do školy. DV: Do plánu vyznačí i polohu významných budov. DV: Řekne a zakreslí nebezpečná Místa. DV: Vyjmenuje dopravní značky z okolí bydliště a školy .	Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka. Bezpečná cesta do školy.	VDO 2 <u>Občan, občanská povinnost a stát</u> : přijímá odpovědnost za své chování.
OVO 2: Začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí.	DV: Vypráví zajímavosti z historie své obce. DV: Vyjmenuje významné historické památky své obce. DV: Mapuje okolí školy a bydliště. DV: Nakreslí jednoduchý orientační plánek. DV: Orientuje se v dalších částech obce, zná směr cesty. DV: Zná nejbližší okolní obce, vyhledává je na regionální mapě. DV: Pracuje s regionální mapou,	Obec. Minulost a současnost obce. Rozdíly mezi městem a vesnicí. Mapa.	MV 1 <u>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u> : hledání rozdílů mezi různými sděleními. OSV 5 <u>Kreativita</u> : nápady, originalita, tvořivost.

	dává do souvislostí vyčtené údaje – řeky, silnice, obce, popíše podle mapy cestu do krajského města.		
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
OVO 3: Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost.	DV: Ví, podle čeho se orientuje ve volné přírodě a na neznámém místě. DV: Pozná rozdíl mezi rybníkem a nádrží. DV: Ví, jak je využita krajina v okolí obce (zemědělská, lesy, průmyslová ...). DV: Uvědomuje si estetické hodnoty přírody. DV: Srovnává různé prvky výstavby (historické x současné, cihlové x panelové).	Plán obce a blízkého okolí. Značky na mapě. Příroda v okolí obce. Zástavba – byty, domy, obchodní centra, historické budovy.	ENV 3 <u>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</u> : doprava a životní prostředí. ENV 4 <u>Vztah člověka k prostředí</u> : naše obec, náš životní styl.
LIDÉ KOLEM NÁS			
OVO 4: Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi.	DV: Vypráví, při jakých příležitostech se setkává širší rodina. DV: Pojmenuje příbuzenské vztahy v rodině s určením otcovy a matčiny strany. DV: Hovoří o pravidlech chování v rodině, pojmenuje svoji pravidelnou účast na chodu domácnosti.	Rodina – příbuzenské vztahy, oslavy, tradice. Role v rodině, pravidla chování a soužití v rodině.	OSV 7 <u>Mezilidské vztahy</u> : dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc. MkV 2 <u>Lidské vztahy</u> : právo všech lidí žít společně.

OVO 5: Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.	DV: Zná povolání svých rodičů i blízkých příbuzných a dokáže jednoduše popsat, co se dělá v daném povolání. DV: Vyvozuje potřebu i význam povolání (pro rodinu, společnost, kolektiv). DV: Uvědomuje si rozdíl mezi psychickou a fyzickou prací.	Fyzická a psychická práce. Relaxace – volný čas.	VDO 2 <u>Občan, občanská povinnost a stát</u> : přijímat odpovědnost za svůj život.
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
OVO 4: pokračování - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům.	DV: Naslouchá různým názorům Spolužáků. DV: Vychází vstříc přiměřeným požadavkům. DV: Umí dát najevo svůj nesouhlas bez projevu agresivity či ironie.	Třída, škola – respektování různých povahových vlastností a dalších odlišností. Spolužáci s různým zdravotním postižením.	OSV 6 <u>Poznávání lidí</u> : vzájemné poznávání ve třídě. OSV 7 <u>Mezilidské vztahy</u> : respektování. OSV 8 <u>Komunikace</u> : pravda a lež.
LIDÉ A ČAS			
OVO 6: Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti. OVO 8: Uplatňuje poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává přítomnost a minulost	DV: Pro orientaci v čase běžně používá kalendář. DV: V kalendáři s jistotou vyhledá datum svého narození i blízké rodiny. DV: Popíše různá měřidla času. DV: Ví, kde získá informace o životě v dávných dobách.	Orientace v čase, časový řád.	OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace</u> : organizace vlastního času. OSV 4 <u>Psychohygiena</u> : dobrá organizace času.
OVO 7: Pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije.	DV: Pojmenuje významné rodáky a přiřadí k nim danou činnost. DV: Interpretuje báje a pověsti spjaté s místním okolím.	Jak žili lidé dříve. Významné osobnosti současnosti i nedávné minulosti. Regionální báje a pověsti.	

ROZMANITOST PŘÍRODY

<p>OVO 9: Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.</p>	<p>DV: Na základě vlastních pozorování ví, v jaké podobě se v přírodě nachází voda a jak mění svoji podobu. DV: Popíše a jednoduše zakreslí koloběh vody v přírodě. DV: Vyjmenuje základní podmínky života na Zemi. DV: Ví, jaký význam má Slunce pro život na Zemi.</p>	<p>Neživá příroda – podmínky života na Zemi. Slunce – Země. Voda – oběh vody v přírodě. Světlo, teplo. Teplota. Vzduch, půda. Čistota životního prostředí. Ochrana životního prostředí.</p>	<p>ENV 2 <u>Základní podmínky života</u>: voda, ovzduší, energetické zdroje.</p>
<p>Očekávané výstupy</p>	<p>Dílčí výstupy</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezová témata</p>
	<p>DV: Ví, při jaké teplotě voda mění své skupenství. DV: Uvědomuje si důležitost vzduchu pro život a co je zdrojem kyslíku. DV: Uvědomuje si vztah lidí k životnímu prostředí: čistota vody, vzduchu, půdy. DV: Rozlišuje správné a špatné v chování lidí k přírodě.</p>		<p>ENV 3 <u>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</u>: vliv průmyslu na životní prostředí, ochrana životního prostředí.</p>
<p>OVO 10: Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.</p>	<p>DV: Rozlišuje užitkové přírodniny. DV: Jednoduchým způsobem vysvětlí rozdíl mezi přírodninou a surovinou. DV: Ví, z jakých přírodnin se získávají suroviny: dřevo vlna, mléko, kůže. DV: Vysvětluje rozdíl mezi živou a neživou přírodou. DV: Pozoruje a popisuje, jakým</p>	<p>Živá a neživá příroda. Výživa rostlin. Chráněné rostliny a živočichové. Kvetoucí a nekvetoucí rostliny. Dřeviny – stromy a keře. Byliny.</p>	<p>ENV 3 <u>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</u>: ochrana přírody.</p>

	<p>způsobem probíhá výživa rostlin. DV: Zná některé chráněné přírodní druhy v okolí obce a uvědomuje si správné chování. DV: Uvádí příklady a porovnává kvetoucí a nekvetoucí rostliny. DV: Jednoduchým způsobem popíše rozdíl mezi rostlinami dřevnatými a dužnatými. DV: Vyvozuje a popisuje odlišnosti hub od rostlin.</p>	Houby.	
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>OVO 11: Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.</p>	<p>DV: Pozoruje, kdy se mění skupenství vody, měření zapisuje. DV: Pozoruje a zapisuje koloběh vody v přírodě. DV: Voda, důležitá součást života – provádí jednoduchá pozorování. DV: Provádí jednoduchá měření: délka, hmotnost, objem, teplota. DV: K měření používá správné nástroje, provádí zápisy zpozorování a měření.</p>	<p>Pracovní nástroje a jejich užívání. Veličiny: délka, hmotnost, objem, teplota.</p>	<p>OSV 10 <u>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</u>: řešení učebních problémů. OSV 11 <u>Hodnoty, postoje, praktická etika</u>: odpovědnost, spolehlivost.</p>
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
<p>OVO 12: Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.</p>	<p>DV: Vysvětlí rozdílnosti člověka od ostatních savců. DV: Vnímá rozdíly mezi pohlavím. DV: Učí se respektovat odlišné pohlaví.</p>	<p>Lidské tělo. Stavba těla rostlin, savců, ptáků a člověka. Zdravý životní styl.</p>	<p>OSV 2 <u>Sebepoznání a sebepojetí</u>: moje tělo, co o sobě vím. OSV 11 <u>Hodnoty, postoje, praktická etika</u>: odpovědnost, spolehlivost.</p>

	<p>DV: Uvědomuje si, co je důležité pro zdravý způsob života a co našemu tělu škodí.</p> <p>DV: Vyjmenuje zásady zdravého způsobu života a snaží se je dodržovat.</p> <p>DV: Ví, jaké látky by měla obsahovat zdravá výživa.</p> <p>DV: Vyjmenuje možné návykové látky (alkohol, tabák, léky).</p> <p>DV: Rozlišuje smyslová ústrojí a některé důležité vnitřní orgány: ledviny, plíce a žaludek ...</p>	Návykové látky.	
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>OVO 13: rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</p>	<p>DV: Zná rozdíl mezi nemocí úrazem.</p> <p>DV: Uvědomuje si souvislosti mezi výživou a zdravím.</p> <p>DV: Respektuje pravidla kolektivních her.</p> <p>DV: Pravidelným pohybem pomáhá ke zdravému životnímu stylu.</p>	<p>Nemoc a úraz .</p> <p>Zdravá výživa.</p> <p>Pravidla při hrách, první pomoc.</p> <p>Pravidelný pohyb jako součást zdravého životního stylu.</p>	<p>VDO 2 <u>Občan, občanská povinnost a stát</u>: respektování pravidel, odpovědnost za své činy a chování.</p>
<p>OVO14: Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.</p>	<p>DV: Upozorní na podezřelé chování neznámého jedince.</p> <p>DV: Umí odmítnout nepříjemnou komunikaci.</p> <p>DV: Ví, kam se obrátí o pomoc či radu.</p>	<p>Osobní bezpečí.</p> <p>Komunikace s neznámým jedincem.</p> <p>Instituce a organizace poskytující pomoc.</p>	<p>OSV 7 <u>Mezilidské vztahy</u>: podpora, pomoc.</p> <p>OSV 8 <u>Komunikace</u>: předstírání v komunikaci.</p>

<p>Dopravní výchova</p>	<p>DV: Respektuje pravidla silničního provozu. DV: Používá pravidlo pravé ruky. DV: Umí používat hromadné dopravní prostředky (vlak, autobus) a ví, jak se v nich správně chovat. DV: Ví, jak se správně chovat v silničním provozu jako chodec. DV: Připravuje se na roli cyklisty. DV: Ví, že jako cyklista se pohybuje v doprovodu. DV: Jako cyklista používá správné ochranné prostředky.</p>	<p>Pravidla silničního provozu. Hromadné dopravní prostředky. Jsem chodec. Budu cyklista.</p>	<p>VDO 2 <u>Občan, občanská povinnost a stát</u> : přijímání odpovědnosti za své činy a chování.</p>
<p>OVO 15: Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.</p>	<p>DV: Respektuje pokyny dospělých při mimořádných událostech. DV: Zachovává chladnou hlavu při cvičeních (vyhlášení cvičného poplachu).</p>	<p>Mimořádné události. Cvičný poplach.</p>	<p>OSV 7 <u>Mezilidské vztahy</u>: naslouchání, respektování.</p>

Vzdělávací oblast:	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět:	Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu Vlastivěda je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět ve vybraných třech okruzích z pěti tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorují a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky. Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápe organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi a k evropanství. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo i globální problémy. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají historii a současnost České republiky i v kontextu Evropy.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo -obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu ke kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně

- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět

Cíle v oblasti postojů:

- mám rád místo, kde žiji, vážím si tradic rodiště, regionu i celé vlasti
- patřím k svému národu, jsem na něj hrdý
- vážím si tradic a kultury ostatních národů a etnik, respektuji jejich svobodu a nezávislost
- mám úctu k lidským právům a demokracii

Cíle v oblasti dovedností a schopností:

- pomocí jednoduchých měřičských pomůcek nakreslit plán okolí školy, domu, zahrady
- použít kompasu a směrové růžice k orientaci v krajině a na mapě podle světových stran hlavních i vedlejších
- pracovat s mapami jako hlavním zdrojem informací o určitém území
- vyhledávat informace v literatuře, časopisech, novinách, orientovat se v jízdním řádu, telefonním seznamu, poštovních směrovacích číslech
- poskytnout základní informace o místě, ve kterém žijí, a o svém regionu

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka **Vlastivědy** společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: učitel vede žáky k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti. Učitel nabízí různé zdroje informací a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů informací (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy...). Učitel jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí

Kompetence k řešení problémů: učitel nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím vede žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje. Učitel společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní: učitel nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů i obrazového materiálu. Učitel poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální: učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla, učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu. Učitel je žákům rádcem a tím vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat. Učitel umožňuje žákům klást otázky a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení problémů

Kompetence občanské: učitel uznává možnost volby při rozhodování a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností. Učitel umožňuje dávat věci, jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a tím se žák učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní: učitel poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel. Učitel předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Vlastivěda

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- OSV 1 Rozvoj schopností poznání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů
- OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem
- OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení
- OSV 4 Psychohygiena: dobrá organizace času, rozumné zpracování problému, hledání pomoci při potížích
- OSV 5 Kreativita: nápady, originalita, tvořivost

Sociální rozvoj

- OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě
- OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc
- OSV 8 Komunikace: řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích
- OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci

Morální rozvoj

- OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů
- OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování

VDO Výchova demokratického občana

- VDO 1 Občanská společnost a škola: demokratické vztahy
VDO2 Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: rodinné příběhy, život dětí v jiných zemích
VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět: naše vlast a Evropa
VMEGS 3 Jsme Evropané: kořeny a zdroje evropské civilizace

MkV Multikulturní výchova

- MkV 1 Kulturní diference: poznávání vlastního kulturního zakotvení
MkV 2 Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)
MkV 3 Etnický původ: rovnocennost všech etnických skupin a kultur

EV Environmentální výchova

- EV 1 Ekosystémy: les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina
EV 2 Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,
EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady
EV 4 Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví

MV Mediální výchova

- MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hledání rozdílů mezi různými druhy sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení
MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot
MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení: identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení, výrazové prostředky
MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv a role médií v každodenním životě

Učební plán předmětu Vlastivěda v souladu s RVP

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	-	-	-	2	1 + 1	2+2 4

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Vlastivěda
Období – ročník:	2. období – 4. ročník

Očekávané výstupy předmětu – 2. období

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

MÍSTO, KDE ŽIJEME

- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- rozlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

UČIVO

- domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště
- škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; **riziková místa a situace**
- obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť

- okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, **armáda ČR**
- Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky

LIDÉ KOLEM NÁS

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, obci
- rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
- orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy
- poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

UČIVO

- rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie; obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“
- chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům
- právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot
- vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky
- kultura – podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura základní globální problémy – významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí

LIDÉ A ČAS

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
- rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik

- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

UČIVO

- orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim dne, roční období
- současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

Cílové zaměření předmětu Vlastivěda ve 4. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Vlastivěda ve 4. ročníku směřuje k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevnování preventivního chování

Tématické okruhy Vlastivědy ve 4. ročníku:

- **světové strany:** orientace v místní krajině, plán okolí školy
- **chci být dobrý cyklista:** základní pravidla pohybu v silničním provozu, pasivní a aktivní bezpečnost
- **hospodářství:** výrobky, zboží, obchod, peníze, ceny
- **seznámení s mapou** (barvy, hranice, základní značky), světové strany na mapě, tvary zemského povrchu, základní typy krajiny
- **mapa České republiky,** sousední státy, hlavní město Praha, nejvyšší pohoří, řeky, státní symboly, region ve kterém žijí, kulturní a průmyslové centrum, obyvatelé krajiny, města, průmysl, vesnice, venkov, zemědělství, exkurze do zajímavých míst
- **dějiny naší vlasti:** časová přímka 0 – 2. polovina 18.století (rok, století, tisíciletí), nejvýznamnější osobnosti a události v našich dějinách (vycházet z literárního zpracování, ne data), pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa a regionu; svědectví práce našich předků uchované v památkách

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
OVO 1: Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu.	DV: Zná a uplatňuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě. DV: Ukáže polohu svého města (obce) na mapě, pracuje s mapou. DV: Zná základní vysvětlivky na mapě.	Obec, město, Česká republika: mapa, orientační body a linie, značky na mapě. První pomoc. Riziková místa a situace	OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznání</u> : dovednost zapamatování si. OSV 9 <u>Kooperace a kompetice</u> : řešení konfliktů, dovednost pro kooperaci. VDO 1 <u>Občanská společnost a škola</u> : demokratické vztahy.
OVO 2: Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.	DV: Rozlišuje světové strany na mapě. DV: Přiřadí světové strany na mapě, zorientuje mapu v přírodě.	Mapa ČR – zemský povrch, nížiny, pohoří, vodní toky a plochy. Regionální turistická mapa.	
OVO 3: Rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map naší republiky.	DV: Pracuje s plánem obce, popíše cestu do školy ze svého bydliště, označí „kritické body“ bezpečné cesty do školy, navrhne řešení . DV: Seznámí se s mapou (barvy, hranice, základní značky), světové strany na mapě, tvary zemského povrchu, základní typy krajiny. DV: Vyznačí na mapě ČR základní orientační body – významné řeky, pohoří, nížiny, přehrady ...	Obec, město, místní krajina. Zemský povrch a jeho tvary, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu. Mapa ČR: zemský povrch a jeho tvary, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu.	VMEGS 2 <u>Objevujeme Evropu a svět</u> : naše vlast a Evropa.
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata

<p>OVO 4: Vyhledává typické regionální zvláštnosti osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska historického, politického, správního a vlastnického.</p>	<p>DV: Seznámení s mapou (barvy, hranice, základní značky), světové strany na mapě, tvary zemského povrchu, základní typy krajiny. DV: Poznává mapu České republiky, sousední státy, nejvyšší pohoří, řeky, nížiny. DV: Region ve kterém žijí, kulturní a průmyslové centrum regionu, obyvatelé krajiny, města, průmysl, vesnice, venkov, zemědělství, exkurze do zajímavých míst. DV: Zná chráněné krajinné oblasti v okolí obce.</p>	<p>Mapa České republiky. Regiony ČR – surovinové zdroje, výroby, služby a obchod, cestovní ruch. Náš region v minulosti – pověsti, významné osobnosti, události.</p>	<p>VMEGS 1 <u>Evropa a svět nás zajímá</u>: rodinné příběhy, život dětí v jiných zemích</p>
<p>OVO 5: Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích .</p>	<p>DV: Vypráví a vyhledává na mapě místo svého prázdninového pobytu . DV: Hovoří, zaznamenává a porovnává místo svého pobytu s místem bydliště .</p>	<p>Regiony ČR, tradice, lidová tvorba, významné památky a místa.</p>	
<p>OVO 6: Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.</p>	<p>DV: Poznává polohu a významné historické postavení hlavního města Prahy. DV: Rozlišuje státní symboly a jejich význam. DV: Zná místní samosprávu a státní správu.</p>	<p>Národ, základy státního zřízení a politického systému ČR. Státní správa a samospráva (místní, krajská), státní symboly. Armáda ČR</p>	<p>VDO 2 <u>Občan, občanská společnost a stát</u>: základní principy demokratického státu.</p>
<p>LIDÉ KOLEM NÁS</p>			
<p>OVO 7: Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami,</p>	<p>DV: Vyvozuje, stanovuje a dodržuje pravidla chování ve třídě, ve škole. DV: Respektuje pravidla soužití v rodině.</p>	<p>Státní správa a samospráva pravidla soužití – školní, společenská. Práce městské a státní policie.</p>	<p>VDO 2 <u>Občan, občanská společnost a stát</u>: základní principy a hodnoty demokratického systému. VDO 4 <u>Principy demokracie jako</u></p>
<p>Očekávané výstupy</p>	<p>Dílčí výstupy</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezová témata</p>

<p>v rodině, v obci.</p>	<p>DV: Zná a respektuje pravidla soužití v obci, uvědomuje si možné následky při porušování pravidel. DV: Zná a respektuje pravidla silničního provozu v obci.</p>		<p><u>formy vlády a způsobu rozhodování</u>: zákon spravedlnost, řád, norma, právo, morálka).</p>
<p>OVO 8: rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení</p>	<p>DV: Zná členy své rodiny a zná jejich role v rodině. DV: Uvědomuje si mezigenerační vztahy (nejbližší příbuzenstvo). DV: Umí vysvětlit jednotlivé zaměstnání členů rodiny. DV: Popisuje volný čas rodiny, kolik volného času tráví rodina pohromadě, kolik času má každý člen rodiny na své zájmy. DV: Definiuje rodinná pravidla slušného chování. DV: Pojmenuje svoji pomoc slabším členům rodiny.</p>	<p>Rodina: role v rodině, příbuzenské vztahy a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, zaměstnání, volný čas. Chování lidí: vlastnosti lidí, pomoc slabším, pravidla slušného chování.</p>	<p>OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace</u>: plánování učení a hry, stanovování osobních cílů. OSV 7 <u>Mezilidské vztahy</u>: péče o dobré vztahy v rodině (třídě), respektování, podpora, pomoc.</p>
<p>OVO 9: Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy.</p>	<p>DV: Všimá si, registruje a popisuje nevhodné chování spolužáků a spoluobčanů; navrhne opatření a řešení.</p>	<p>Soužití lidí: obchod, firmy, zájmová sdružení a spolky, pomoc nemocným a sociálně slabším. Právo a spravedlnost: základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní chování.</p>	<p>VDO 2 <u>Občan, občanská společnost a stát</u>: listina základních práv a svobod, přijímání odpovědnosti za své postoje a činy. VDO 4 <u>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</u>: základní kategorie fungování demokracie.</p>
<p>OVO 10: orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy</p>	<p>DV: Vnímá a popisuje různé druhy vlastnictví a hospodářství - výrobky, zboží, obchod, peníze, ceny.</p>	<p>Vlastnictví: soukromé, veřejné, osobní, společné. Hmotný a nehmotný majetek, peníze.</p>	

OVO 11: poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
LIDÉ A ČAS			
OVO 13: Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.	DV: Orientuje se v čase, rozumí dějinám jako časovému sledu událostí. DV: Orientuje se v kalendáři a na jeho základě je schopen určit roční období.	Orientace v čase a časový řád: určování času, čas jako fyzikální veličina, kalendář, letopočet. Dějiny jako časový sled událostí.	
OVO 14: Využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti.	DV: Umí vyhledávat regionální památky. DV: Seznamuje se s minulostí kraje a předků.	Regionální památky.	VMEGS 3 <u>Jsme Evropané</u> : kořeny a zdroje evropské civilizace.
OVO 15: Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik.	DV: Uvědomuje si proměny způsobu života z historického hledisky (na základě vyprávění pamětníků či jiných zdrojů informací). DV: Vnímá rozdílné způsoby bydlení, předměty denní potřeby. DV: Poznává dějiny vlasti – pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa a regionu.	Současnost a minulost v našem životě, proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby.	VMEGS 3 <u>Jsme Evropané</u> : klíčové mezníky evropské historie.
OVO 16: Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem	DV: Seznamuje se s pověstmi regionu i ČR.	Současnost a minulost v našem životě, svědectví našich předků. Báje a pověsti regionu, historické	

území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků.	DV: Seznamuje se způsobem života a prací našich předků DV: K poznávání používá regionální specifika.	zvláštnosti regionu (hrady a zámky, významné památky).	
OVO 17: Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů.	DV: Poznává současnost a minulost v našem životě z hlediska významných dnů a státních svátků.	Současnost a minulost v našem životě – významné dny a státní svátky.	VMEGS 3 <u>Jsme Evropané</u> : klíčové mezníky evropské Historie.

Vyučovací předmět:	Vlastivěda
Období – ročník:	2. období – 5. ročník

Očekávané výstupy předmětu – 2. období

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

MÍSTO, KDE ŽIJEME

- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

UČIVO

- domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště
- škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; **riziková místa a situace**
- obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť
- okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, **armáda ČR**
- Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky

LIDÉ KOLEM NÁS

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, obci
- rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
- orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

- poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

UČIVO

- rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie; obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“
- chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům
- právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot
- vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky
- kultura – podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura základní globální problémy – významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí

LIDÉ A ČAS

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
- rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

UČIVO

- orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim dne, roční období
- současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

Cílové zaměření předmětu Vlastivěda v 5. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Vlastivěda v 5. ročníku směřuje k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět

Tématické okruhy Vlastivědy v 5. ročníku:

- **mapa:** obsah, grafika, vysvětlivky
- **Česká republika:** státoprávní uspořádání, instituce demokratického státu, jejich vzájemné vztahy a vztahy mezi občanem a těmito institucemi (prezident, parlament, vláda, zákony, soudy, volby)
- **dějiny naší vlasti:** časová přímka 2. polovina 18. století – současnost (rok, století, tisíciletí), nejvýznamnější osobnosti a události v našich dějinách (vycházejí z literárního zpracování, ne data), regionální zajímavosti - vlastenecká výchova
- **za hranicemi ČR:** Evropa, evropské státy, hlavní města sousedních států, poznatky získané cestováním dětí, svět - kontinenty, oceány, lidská společenství

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
OVO 3: Rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map.	DV: Poznává polohu ČR v Evropě. DV: Uvědomuje si postavení ČR za hranicemi - Evropa, evropské státy, hlavní města sousedních států. DV: Předává poznatky získané cestováním dětí. DV: Svět - kontinenty, oceány lidská společenství.	Evropa a svět – kontinenty, oceány, evropské státy, EU. Cestování.	VMEGS 1 <u>Evropa a svět nás zajímá</u> : naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích.
OVO 3: Vyhledává jednoduché údaje o sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli.	DV: Poznává dějiny vlasti - pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa a regionu. DV: Svědectví práce našich předků uchované v památkách. DV: Seznamuje se s historií ČR (2. polovina 18. stol. – současnost).	Báje a pověsti regionu, historické zvláštnosti regionu (UNESCO, hrady a zámky, významné památky). České báje a pověsti.	VMEGS 1 <u>Evropa a svět nás zajímá</u> : zvyky a tradice národů Evropy.
OVO 4: Vyhledává typické regionální zvláštnosti osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska historického, politického, správního a vlastnického.	DV: Vnímá soužití lidí na základě společného „evropského“ domu . DV: Poznává nejbližší národní sousedy ČR, porovnává povrch, vodstvo. DV: V rámci EU dokáže vyhledávat zvláštnosti a posuzuje jejich význam.	Evropa a EU.	VMEGS 2 <u>Objevujeme Evropu a svět</u> : mezinárodní setkávání, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	pohled na život v zahraničí.		
OVO 6: Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.	DV: Zná místní samosprávu a státní správu, symboly EU.	Národ, základy státního zřízení a politického systému ČR. Státní správa a samospráva (místní, krajská). Symboly EU.	VMEGS 2 <u>Objevujeme Evropu a svět</u> : státní a evropské symboly.
LIDÉ KOLEM NÁS			
OVO 9: Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy. OVO 11: Poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce	DV: Všimá si, registruje a popisuje nevhodné chování spolužáků a spoluobčanů, navrhne opatření a řešení. DV: Uvědomuje si prvky a principy demokracie.	Soužití lidí – právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní chování.	VDO 2 <u>Občan, občanská společnost a stát</u> : přijímá odpovědnost za své postoje a činy, práva a povinnosti občana. VDO 3 <u>Formy participace občanů v politickém životě</u> : společenské organizace a hnutí.
Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí	DV: Respektuje pokyny dospělých při mimořádných událostech DV: Zachovává chladnou hlavu při cvičeních (vyhlášení cvičného poplachu)	Mimořádné události. Cvičný poplach	OSV 7 <u>Mezilidské vztahy</u> : naslouchání, respektování.
LIDÉ A ČAS			
OVO 12: Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.	DV: Orientuje se v čase, rozumí dějinám jako časovému sledu událostí. DV: Orientuje se v kalendáři a na jeho základě je schopen určit roční období. DV: Poznává dějiny naší vlasti (2. polovina 18. století – současnost).	Orientace v čase a časový řád: určování času, čas jako fyzikální veličina, kalendář, letopočet. Dějiny jako časový sled událostí: časová přímka 2. pol. 18., století - současnost (rok, století,	

	Vlastenecká výchova	tisíciletí), nejvýznamnější osobnosti a události v našich dějinách, Regionální zajímavosti	
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
OVO 13: Využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti.	DV: Umí vyhledávat regionální památky. DV: Seznamuje se s minulostí kraje a předků. DV: Vnímá různé druhy a typy kultury.	Významné státní památky, péče o památky (UNESCO), lidé pečující o památky. Kulturní instituce. Média, multikulturní společnost.	MkV 1 <u>Kulturní diference</u> : poznávání vlastního kulturního zakotvení. MkV 2 <u>Lidské vztahy</u> : vztahy mezi kulturami. MkV 3 <u>Etnický původ</u> : rovnocennost všech etnických skupin a kultur.
OVO 14: Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik. OVO 15: srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	DV: Uvědomuje si proměny způsobu života z historického hlediska (na základě vyprávění pamětníků či jiných zdrojů informací). DV: Vnímá rozdílné způsoby bydlení, předměty denní potřeby.	Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby.	
OVO 16: Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů.	DV: Poznává současnost a minulost v našem životě z hlediska významných dnů a státních svátků ve vazbě na evropské soužití.	Současnost a minulost v našem životě: významné dny a státní svátky.	VMEGS 2 <u>Objevujeme Evropu a svět</u> : život Evropanů. VMEGS 3 <u>Jsme Evropané</u> : co Evropu spojuje a co ji rozděluje.

Vzdělávací oblast:	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět:	Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu Přírodověda je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět především ve dvou okruzích z pěti tematických okruhů:

- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Úspěšné vzdělávání v této oblasti zvyšuje vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápou organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo i globální problémy. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají planetu Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody.

Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat, hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji. Dále poznávají člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a co je pro člověka vhodné či nevhodné. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech i o bezpečném chování v různých životních situacích. Uvědomují si svoji odpovědnost za své zdraví i za zdraví jiných lidí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací

- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích
- ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

Cíle v oblasti postojů:

- pozitivní vztah k ochraně přírody a životního prostředí
- negativní vztah ke kouření, alkoholu, drogám, násilí a bezohlednosti mezi lidmi
- technika musí člověku sloužit, ne ho ovládat. Člověk je odpovědný za techniku
- při práci odpovídám za bezpečnost svou i svých spolupracovníků
- planeta Země je nepatrnou součástí vesmíru, která je značně ohrožena současným způsobem rozvoje civilizace

Cíle v oblasti dovedností a schopností:

- poznávat domácí zvířata, některé typické rostliny a živočichy volně žijící
- poznávat nejběžnější nerosty a horniny vyskytující se v regionu
- popsat známého živočicha, nalézt jeho zobrazení v atlasu, totéž u známých rostlin
- změřit teplotu těla, přivolat pomoc, přiložit obvaz, uložit raněného do stabilizované polohy
- měřit délku, hmotnost, objem, čas, teplotu
- zaznamenat jednoduchá pozorování, zpracovat údaje do tabulky, pořídit jednoduchý nákres
- pozorovat lupou/mikroskopem
- určit živočicha či rostliny s použitím atlasu
- v přiměřené míře třídit informace
- účastnit se práce ve skupině, vyřešit dílčí úkol, spolupracovat s ostatními
- používat základní úkony první pomoci
- sestavit podle návodu jednoduchý pokus, elektrický obvod

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka **Přírodovědy** společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení:

- učitel vede žáky k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- učitel nabízí různé zdroje informací a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů informací (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy)
- učitel jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí

Kompetence k řešení problémů:

- učitel nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím vede žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje

Kompetence komunikativní:

- učitel nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů, obrazového materiálu
- učitel poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální:

- učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla,
- učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu
- učitel je žákům rádcem a tím vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- učitel umožňuje žákům klást otázky a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení problémů

Kompetence občanské:

- učitel uznává možnost volby při rozhodování a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností
- učitel umožňuje dávat věci, jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a tím se žák učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní:

- učitel poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel
- učitel předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Přírodověda

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- OSV 1 Rozvoj schopností poznání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů
- OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem
- OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení
- OSV 4 Psychohygiena: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích
- OSV 5 Kreativita: nápady, originalita, tvořivost

Sociální rozvoj

- OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě
- OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc
- OSV 8 Komunikace: řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích
- OSV 9 Kooperace: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci

Morální rozvoj

- OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů
- OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování

VDO Výchova demokratického občana

VDO 2 Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)

MkV Multikulturní výchova

MkV 2 Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)

EV Environmentální výchova

EV 1 Ekosystémy: les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina

EV 2 Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,

EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině

EV 4 Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví,

MV Mediální výchova

MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hledání rozdílů mezi různými druhy sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení

MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot

MV 3 Vnímání autora mediálních sdělení: identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení, výrazové prostředky

MV 4 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv a role médií v každodenním životě,

Učební plán předmětu Přírodověda v souladu s RVP

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem
	-	-	-	1	2	3

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Přírodověda
Období – ročník:	2. období – 4. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

ROZMANITOST PŘÍRODY

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Cílové zaměření předmětu Přírodověda ve 4. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Přírodověda ve 4. ročníku směřuje k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě a k hledání možností aktivního uplatnění při její ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevnování preventivního chování

Tématické okruhy Přírodovědy ve 4. ročníku:

- **podmínky života na Zemi:** sluneční záření (světlo, teplo), voda, vzduch, půda
- **živá příroda:** rostliny z různého prostředí, živočichové z různého prostředí, způsob výživy a stavba těla, funkce jednotlivých částí, projevy života, význam živočichů a rostlin v přírodě a pro člověka, péče člověka o živočichy a rostliny
- **neživá příroda:** měření, vážení – délka, hmotnost, objem, čas, teplota, magnet, magnetická síla, změny neživé přírody (roční období, délka dne)
- **člověk:** péče o zdraví (prevence), první pomoc při úrazech
- **ekologie:** (nejde o ekologii jako vědu) ekosystémy v okolí školy, potravní řetězce, chráněná území, chráněné rostliny a živočichové, obecné zásady ochrany přírody a životního prostředí člověka

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
ROZMANITOST PŘÍRODY			
OVO 1: Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody.	DV: Základní projevy života, podmínky života - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin (různé druhy organizmů). DV: Zná základní společenstva v okolí školy, obce – rozpozná vzájemné vztahy mezi organismy, některé příčiny porušování rovnováhy.	Základní podmínky života: voda, vzduch, půda, světlo, teplo.	EV 2 <u>Základní podmínky života</u> : voda, ovzduší (čistota ovzduší), půda – zdroj výživy.
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
OVO 3: Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu.	DV: Popíše základní projevy života na konkrétních organismech. DV: Prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.	Živočichové: <ul style="list-style-type: none"> • znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života • základní skupiny živočichů, zástupci a jejich poznávání • stavba těla vybraných živočichů a funkce jednotlivých částí jejich těla - základní rozdíly mezi	EV 4 <u>Vztah člověka k prostředí</u> : rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, náš životní styl.

		<p>savci, ptáky, plazy, rybami, obojživelníky, hmyzem</p> <ul style="list-style-type: none"> • význam přírody pro člověka • význam chovu domácích zvířat • živočichové ve volné přírodě, • chov zvířat v zajetí - ZOO <p>potravní závislosti v přírodě</p> <p>Rostliny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba těla, reprodukce, význam pro přírodu i člověka - rozmanitost druhů, výživa rostlin, houby <p>Rostliny a živočichové:</p> <ul style="list-style-type: none"> - změna podmínek v závislosti na ročním období. 	
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
OVO 4: Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech.	DV: Pozoruje základní podmínky života, zakládá jednoduché pokusy (voda, vzduch, půda, světlo – tma).	Voda a vzduch. Den a noc, roční období. Význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi.	EV 4 <u>Vztah člověka k prostředí:</u> prostředí a zdraví, způsoby ochrany zdraví.
OVO 5: Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.	DV: Zná konkrétní činnosti člověka v přírodě (těžba nerostů, zemědělská půda, energetické zdroje – elektrárna, průmysl – znečištění ovzduší). DV: Přispívá k ochraně životního prostředí.	Nerosty a horniny: • hospodářsky významné horniny a nerosty • zvětrávání. Půda: vznik půdy a její význam . Voda: • výskyt, vlastnosti a formy vody. Vzduch: • vlastnosti, složení, proudění	EV 2 <u>Základní podmínky života:</u> přírodní zdroje a vlivy na prostředí.

		<ul style="list-style-type: none"> • význam pro život • hoření látek . <p>Ochrana přírody a životního prostředí. Chráníme přírodu i sebe – pocit zodpovědnosti k přírodě.</p>	
OVO 6: Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu.	<p>DV: Pozoruje a třídí látky, pozoruje a zapisuje vlastnosti látek (lupa), voda, nerosty, horniny, rostliny.</p> <p>DV: Využívá měření v praktickém životě.</p> <p>DV: Pozoruje působení magnetické síly.</p>	<p>Látky a jejich vlastnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • třídění látek • změny látek a skupenství • vlastnosti porovnávaných látek • vážení a měření veličin (délka, hmotnost, objem, čas, teplota). <p>Magnetická síla, kompas.</p>	<p>OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u>: cvičení pro řešení problému.</p> <p>OSV 5 <u>Kreativita</u>: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity.</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
<p>OVO 9: Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob.</p> <p>OVO 12: Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou.</p>	<p>DV: Sestavuje svůj denní režim s účelným a efektivním využíváním času s ohledem na oprávněné nároky rodiny a školy.</p>	<p>Denní režim. Učení a volný čas. Pomoc blízkým osobám.</p>	<p>OSV 4 <u>Psychohygienu</u>: dobrá organizace času.</p>

<p>OVO 10: Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví .</p>	<p>DV: Zná a orientuje se v situacích ohrožujících život. DV: Uvědomuje si každodenní nebezpečí na silnicích (bezpečná cesta do školy). DV: Vnímá každodenní možnosti krizových situací.</p>	<p>Dopravní výchova – bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty . Krizové situace – šikana, týrání. Média – brutalita a jiné formy násilí.</p>	<p>OSV 7 <u>Mezilidské vztahy</u>: péče o dobré vztahy, respektování, podpora a pomoc, lidská práva. MV 1 <u>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u>: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě. MV 5: <u>Fungování a vliv médií ve společnosti</u>: vliv médií na každodenní život.</p>
<p>OVO 11: Předvede v modelových situacích jednoduché způsoby odmítání návykových látek.</p>	<p>DV: Rozpozná běžná léčiva od lentilek. DV: Umí rozlišit lék jako pomocníka i nepřítele. DV: Zahraje různé situace, ve kterých je kladen důraz na odmítání. DV: Uvědomuje si rizika návykových látek a prostředků.</p>	<p>Návykové látky a zdraví: tabák, alkohol, počítače (soustavná hra).</p>	<p>OSV 10 <u>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</u>: dovednosti při řešení problémů, rozhodování z hlediska různých typů problémů. VDO 2 <u>Občan, občanská společnost a stát</u>: přijímat odpovědnost za své postoje a činy, právo říci „Ne“.</p>
<p>Očekávané výstupy</p>	<p>Dílčí výstupy</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezová témata</p>
<p>OVO 12: Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou.</p>	<p>DV: Dodržuje zásady zdravé výživy. DV: Zná význam otužování. DV: Rozlišuje a posuzuje brutalitu a jiné formy násilí (televize – realita).</p>	<p>Osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, brutalita a jiné formy násilí v médiích.</p>	<p>MV 2 <u>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</u>: různé typy sdělení, rozdíl mezi reklamou a zprávou.</p>

Vyučovací předmět:	Přírodověda
Období – ročník:	2. období – 5. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

ROZMANITOST PŘÍRODY

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Cílové zaměření předmětu Přírodověda v 5. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Přírodověda v 5. ročníku směřuje k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě a k hledání možností aktivního uplatnění při její ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování

Tématické okruhy Přírodovědy v 5. ročníku:

- **Země:** Země, vesmír, Slunce, planety, družice Země, Měsíc,
- **Člověk:** základní ústrojí lidského těla: trávicí, dýchací, oběhové, močopohlavní, nervová, jejich funkce v závislosti na nezbytných podmínkách života, péče o zdraví (prevence), první pomoc při úrazech
- **Sexuální výchova:** etická stránka sexuality, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou
- **Technika:** elektrické přístroje a dětské hračky, bezpečnost při manipulaci s nimi
- **Životní podmínky:** rozmanitost podmínek života na Zemi
- **Ekologie:** (nejde o ekologii jako vědu) obecné zásady ochrany přírody a životního prostředí člověka

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
ROZMANITOST PŘÍRODY			
OVO 2: Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru rozdělení času a střídání ročních období.	DV: Chápe vztahy mezi planetami. DV: Slunce a jeho planety. DV: Vyjmenuje planety sluneční soustavy. DV: Vnímá planetu Zemi jako součást vesmíru. DV: Pohyby Země – vysvětlí podstatu střídání dne a noci. DV: Chápe podstatu zemské přitažlivosti. DV: Využití slunečního záření u rostlin a živočichů.	Vesmír a Země. Sluneční soustava, planety, den a noc, roční období. Slunce jako zdroj tepla a světla Gravitační síla.	
OVO 4: Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech.	DV: Rozeznává základní oblasti Země a rozdíly života v těchto oblastech. DV: Vysvětlí pojem ekosystém. DV: Vysvětlí rozdíl mezi pojmy počasí a podnebí. DV: Přizpůsobení rostlin a živočichů životním podmínkám.	Rozmanitost přírodních podmínek na zemi. Podnebné pásy – polární, mírný, subtropický, tropický. Pocasí a podnebí. Zásahy člověka do ekosystémů. ZOO a botanická zahrada.	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
OVO 7: Využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života.	DV: Zná základní stavbu lidského těla, srovnává s ostatními živočichy (savci, ryby, plazi, ptáci). DV: Zná funkce základních soustav lidského těla. DV: Ví, co je zdravý způsob života (životospráva, denní režim,	Lidské tělo: základní stavba (smyslové vnímání). Soustavy lidského těla – nervová, dýchací, vylučovací, trávicí, oběhová, pohlavní. Péče o zdraví, zdravá výživa. Péče o chrup, preventivní prohlídky.	OSV 6 <u>Poznávání lidí</u> : vzájemné poznávání, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem, chyby při poznávání lidí. MV 1 <u>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u> : kritický přístup k reklamnímu sdělení

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<p>odpočinek, pitný režim, nemoc – úraz, prevence před úrazem).</p> <p>DV: Aktivně pečuje o chrup, vnímá důležitost pravidelné návštěvy zubního lékaře.</p> <p>DV: Vnímá reklamní vlivy na zdravý životní styl.</p>		.
OVO 8: Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození .	DV: Uvědomuje si etapy života po narození: předškolák, školák, dospělost .	Lidské tělo, vývoj lidského těla.	OSV 6 <u>Poznávání lidí</u> : odlišnosti různých věkových skupin.
OVO 13: Ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc.	<p>DV: Zná rozdíl mezi nemocí a úrazem, v rámci svých možností jim umí předcházet.</p> <p>DV: Předchází úrazům elektrickou energií.</p> <p>DV: Zná zásady první pomoci při zásahu elektrickým proudem.</p>	<p>Nemoc (nachlazení, otužování, zdravá výživa, pitný režim).</p> <p>Úraz (drobná poranění – řezná, tržná rána a jejich ošetření) .</p> <p>Služby odborné pomoci.</p> <p>Elektřina – ochrana před úrazy.</p> <p>Elektrická energie a lidský organismus – zásady první pomoci.</p>	<p>OSV 7 <u>Mezilidské vztahy</u>: péče o dobré vztahy, lidská práva.</p> <p>OSV 8 <u>Komunikace</u>: komunikace v různých skupinách.</p>
OVO 14: Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku.	<p>DV: Orientuje se v bezpečném chování v kolektivu třídy a v zájmových skupinách.</p> <p>DV: Uvědomuje si anatomicko – fyziologické změny v pubertě.</p> <p>DV: Rozpozná chování jednotlivých členů v rodinném prostředí, mezi vrstevníky.</p> <p>DV: Ví, jak se zachovat nebezpečných situacích – šikana, kontakt s deviantní osobou,</p>	<p>Partnerství, rodina – pozitivní mezilidské vztahy.</p> <p>Etika dospívání.</p> <p>HIV/AIDS – ochrana před sexuálním + jiným zneužíváním.</p> <p>Krizové situace.</p>	

	dealerem aj. DV: Ví o existenci linky důvěry, krizových center.		
--	---	--	--

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět:	Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu **Anglický jazyk** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**, oboru **cizí jazyk**.

Cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Základní myšlenkou výuky jazyka je diferencovat žáky podle talentu a nadání. Pro nadané žáky je připravena prohloubená výuka jazyků, pro ostatní žáky je varianta minimální, která zachovává předepsanou časovou dotaci hodin, tři hodiny týdně. Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků. Výuka směřuje k tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech, rozumět čtenému textu na příslušné jazykové úrovni, poslechovým cvičením, důraz je též kladen na poznávání reálií. U žáků se SPU je kladen důraz především na mluvený projev a dovednost dorozumět se.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (předpokládající znalost sociokulturního prostředí a reálií zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří) jako cílové kompetence jazykové výuky.

ÚROVEŇ A1

Žák rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a umí tyto výrazy a fráze používat. Představí sebe a ostatní a klade jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, o věcech které vlastní a na podobné otázky umí odpovídat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu/jí pomoci.

- Receptivní řečové dovednosti: rozumí jednoduchým sdělením ve čteném textu, vyhledává v textu známá slova.
- Produktivní řečové dovednosti: vyplní do formulářů základní údaje o sobě, sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď.
- Interaktivní řečové dovednosti: aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, poskytne požadovanou informaci.

ÚROVEŇ A2

Žák rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho/jí bezprostředně týkají (např. základní informace o něm/ní a jeho/její rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání). Komunikuje prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Popíše jednoduchým způsobem svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho nejnaléhavějších potřeb.

- Receptivní řečové dovednosti: rozumí obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory.
- Produktivní řečové dovednosti: rozumí krátkým textům týkajících se každodenních situací, sestaví jednoduché sdělení týkající se běžných situací v rodině, škole a ve volném čase.
- Interaktivní řečové dovednosti: zeptá se na základě informace a adekvátně reaguje v běžných formálních a i neformálních situacích, mluví o sobě, kamarádech, rodině a volném čase, vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka **anglického jazyka** společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: je rozvíjena tím, že nabízí žákům řadu aktivačních metod, např. práci s textem, cizojazyčnou beletrií, hledání ve slovníku, poslech autentického textu, dále všechny konverzační metody, kooperativní výuku, projektovou formu výuky, tématickou výuku, vyučování „ve stanicích“ zpracování referátů, motivační hry, písně, využívá modelu evokace, učení a reflexe, dává prostor pro sledování vlastního pokroku - používáním jazykového portfolia, předkládá různé možnosti učení slovní zásobě – např. „rodiny slov“, skládání slov, využití protikladů, zajišťuje možnost volby při zpracování různých úkolů.

Kompetence k řešení problémů: je rozvíjena tím, že vede žáky k porovnávání a odvozování problémů, např. hledáním souvislostí, společných či rozdílných znaků reálií ČR a cizojazyčných zemí, k aplikaci stávajících jazykových pravidel pro vyvozování složitějších gramatických jevů, předkládá žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů o cizojazyčných zemích při práci s internetem, časopisy, výkladovými slovníky, s mapou, s autentickými materiály – prospekty atd.

Kompetence komunikativní: je rozvíjena tím, že nabízí a vytváří žákům dostatek možností k mluvenému projevu prací ve dvojicích, skupinách, rozhovory v rolích, modelových situacích, tlumočením, prezentací výstupů projektu..., ale i k četbě a poslechu.

Kompetence sociální a personální: při výuce jazyka pěstuje v žácích národní identitu a zároveň příslušnost k EU, evropskému a světovému společenství tím, že seznamuje žáky s realitami, kulturními tradicemi ostatních zemí EU, pozitivně rozvíjí sebedůvěru a vědomí vlastních schopností tím, že vede žáky k reálnému sebehodnocení, sebereflexi prostřednictvím diskusí o jednotlivých krocích svého pokroku a vytváření jazykového portfolia.

Kompetence občanské: je rozvíjena tím, že poskytuje žákům dostatek modelových situací k prokázání praktických jazykových dovedností, k prokázání hrdosti na svoji zemi a odstranění jazykových bariér při tématické výuce, tlumočení, zpracování autentických materiálů o městě, naší republice, využívá vlastních zkušeností žáků z cestování při diskusích.

Kompetence pracovní: vede žáky k propojení jednotlivých jazykových znalostí a dovedností k praktickému ovládnutí jazyka tím, že vytváří prostor pro tlumočení, vytváření pracovních listů, příprava diskusních setkání se spolužáky, zpracování referátů a výstupů ze společných projektů.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Anglický jazyk

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium.
- OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: informace o mé osobě
- OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: regulace vl. chování
- OSV 4 Psychohygienu: organizace a plánování volného času

MkV Multikulturní výchova

- MkV 1 Kulturní diference: zvyky a tradice, písně a poezie anglicky mluvících zemí, poznávání vlastního kulturního zakotvení
- MkV 2 Lidské vztahy: tolerantní vztahy s jinými lidmi - příběhy dětí
- MkV 4 Multikulturalita: význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívání

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: zvyky a tradice národů Evropy, zážitky a zkušenosti z Evropy, naši sousedé
- VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět: vzdělávání mladých Evropanů

Učební plán předmětu Anglický jazyk v souladu s RVP

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	0	0	3	3	3	9

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Anglický jazyk
Období – ročník:	1. období – 3. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku.

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby
- rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje
- rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova
- pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění
- používá abecední slovník učebnice

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
OVO 1: vyslovuje foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby	DV: seznámí se se slovní zásobou v daných okruzích	Rodina Domov Barvy, motivační říkanky a písně - počítá do deseti - označí základní barvy	OSV 2: informace o mé osobě
OVO 2: rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje	DV: pozdraví a poděkuje DV: rozumí jednoduchým pokynům ve třídě	Pozdrav Poděkování Pokyny ve třídě	
OVO 3: rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova	DV: rozezná grafickou podobu	Číslice 0 – 10 Základní barvy	
OVO 4: pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění	DV: rozumí nahrávkám k učebnici a jazyku učitele	Materiály z učebnice Kazeta s poslechy	OSV1: rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
OVO 1: vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby	DV: vybaví si slovní zásobu v daných okruzích	Rodina Domov Volný čas Číslice 0 – 10 Barvy, motivační říkanky a písně Časové údaje (dny v týdnu, měsíce)	OSV 2 : Informace o mé osobě MkV 2 : Tolerantní vztahy s jinými lidmi
OVO 2: rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje	DV: pozdraví a poděkuje DV: rozumí jednoduchým pokynům ve třídě	Pozdrav Poděkování Pokyny ve třídě	OSV 3 : Regulace vlastního chování
OVO 3: rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova	DV: napíše krátká sdělení DV: vybaví si a reprodukuje anglickou abecedu	Popis rodiny Blahopřání Vánoční pozdrav Anglická abeceda	MkV 1: Kulturní diference, respektování zvláštností různých etnik
OVO 4: pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovené konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění	DV: utvoří větu jednoduchou, zápor a otázku	Věta jednoduchá Otázka, zápor u slovesa <i>být</i>	
OVO 5: používá abecední slovník učebnice	DV: orientuje se a používá slovníček v učebnici	Slovní zásoba učebnice	OSV 1: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění

Vyučovací předmět:	Anglický jazyk
Období – ročník:	2. období – 4. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku.

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům
- rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci
- čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu
- vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku
- používá dvojjazyčný slovník

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení; vyplní své základní údaje do formulářů
- reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace
- obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
OVO 1: rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům	DV: vybaví si slovní zásobu daného tématu	Škola, třída Číslice 0 – 20 Nákupy, volný čas Zvyky a tradice – Vánoce, Velikonoce Pocity, nálady Mé tělo Oblečení	OSV 2: informace o mé osobě MkV 1: zvyky a tradice
OVO 2: rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci	DV: seznamuje se s jednoduchými autentickými materiály	Motivační písničky a říkanky Autentické ilustrativní materiály, krátké poslechové ukázky k tématům	MkV 1: písně, poezie anglicky mluvících zemí
OVO 3: čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché věty obsahující známou slovní zásobu	DV: čte nahlas krátké texty; napodobuje předkládanou správnou výslovnost	Krátké texty k tematickým okruhům	
OVO 4: vyhledává v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku	DV: orientuje se v krátkém textu, odpoví jednoduše na položenou otázku	Komiksy, jednoduché příběhy na daná témata, říkanky	MkV 2: Lidské vztahy VMEGS 1: život dětí v jiných zemích
OVO 5: používá dvojjazyčný slovník	DV: orientuje se v anglické abecedě, používá slovník učebnice	Anglická abeceda	OSV 1: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

<p>OVO 6: sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení; vyplní své základní údaje do formulářů</p>	<p>DV: vypráví o tématech jemu blízkých – rodina, vlastní osoba ... - popisuje prostředí, v němž se pohybuje – domov, třída</p>	<p>Jednoduché vyprávění o sobě a své rodině Krátce popíše své pocity, náladu, svůj vzhled, oblečení, kamaráda, třídu, svůj pokoj slovesa <i>to be, to have got, vazba there is, there are</i></p>	<p>OSV 2 : informace o mé osobě</p>
<p>OVO 7: reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace</p>	<p>DV: reprodukuje jednoduchou říkanku a písničku DV: seřadí věty podle kontextu (pořadí) DV: reprodukuje krátkou konverzaci na známé téma</p>	<p>Říkanky a písničky Orientace v textu, překlad textu Hra v rolích Přítomný čas, min. čas (<i>to have, to be, základní předložky místa, frekventované příslovce</i>)</p>	
<p>OVO 8: obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu</p>	<p>DV: vybírá z nápovědy vhodná slova, která doplňuje do textu</p>	<p>Neúplný text z oblasti rodina, domácí mazlíček, škola, zvířata Doplňuje podle vlastní zkušenosti Seřadí věty podle posloupnosti</p>	
<h2>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</h2>			
<p>OVO 9: aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci</p>	<p>DV:vybaví si pozdravy při setkání a loučení s dítětem i dospělým DV:sestaví odpověď na jednoduchou otázku při konverzaci DV: sdělí, co má a nemá rád DV: zeptá se na množství</p>	<p>Pozdravy Hra v rolích, modelové situace na dané téma Určení místa, popis počasí, nákup zboží v obchodě)</p>	

Vyučovací předmět:	Anglický jazyk
Období – ročník:	2. období – 5. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku.

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům
- rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci
- čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu
- vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku
- používá dvojjazyčný slovník

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení; vyplní své základní údaje do formulářů
- reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace
- obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- aktivně se zapojuje do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
OVO 1: rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům	DV:vybaví si a používá slovní zásobu daného jednoduchého tématu	Sporty, zdraví Popis domu Školní rozvrh Volný čas Počasí Číslice 0 - 100	
OVO 2: rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci	DV:využívá jednoduché autentické materiály k získávání potřebných informací DV:rozumí známým jménům, slovům a velmi jednoduchým větám, např. na vývěškách, plakátech nebo v katalogích	Vyučovací předměty v angl. škole, rozvrh, prázdniny Písničky, říkanky Nákupy - ceny výrobků, potravin, plakátky, vývěsky Tradice, zvyky (Vánoce, Velikonoce, Valentýn...)	VMEGS 2: vzdělávání mladých Evropanů VMEGS 1: zvyky a tradice MkV 1 : zvyky a tradice, písně, poezie anglicky mluvících zemí
OVO 3: čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché věty obsahující známou slovní zásobu	DV: čte krátké jednoduché texty DV: chápe obsah jednoduchých osobních dopisů	Komiksy, krátké texty na daná témata Osobní dopis Adresa	MkV2: tolerantní vztahy s jinými lidmi; příběhy dětí
OVO 4: vyhledává v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku	DV: vyhledá konkrétní informace v jednoduchém textu, pochopí jejich smysl, dokáže se zeptat na konkrétní věc	Práce s textem, doplňování textu Orientace v plánu města, instrukce, jak se dostanu..., možnosti činností ve městě	MkV4: význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívání

OVO 5: používá dvojjazyčný slovník	DV: aktivně pracuje s dvojjazyčným slovníkem, orientuje se ve zkratkách, symbolech	Vyhledávání slovní zásoby, překlady textů	
PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
OVO 6: sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení; vyplní své základní údaje do formulářů	DV: používá fráze a věty DV: sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché poznámky a zprávy týkající se jeho základních potřeb	Vazba <i>there is, there are</i> Sloveso <i>to be, to have got</i> Sloveso <i>can, must</i> Předl. místa <i>in, between, behind, on, under</i> Rozkazovací způsob Přítomný čas prostý + zápor Přítomný čas průběhový Minulý čas u slovesa <i>to be, to have</i>	
OVO 7: reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace	DV: při písemné i ústní reprodukci různých textů používá dané fráze a spojení	Můj svět Popis mého domu Naše město Můj rozvrh Můj volný čas - koníčky Počasí – jednoduchý popis situace	
OVO 8: obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu	DV: při obměňování textu využívá známou slovní zásobu, fráze a spojení DV: využívá synonyma, antonyma DV: doplní text podle kontextu DV: seřadí věty podle obsahu	Antonyma, synonyma	

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

OVO 9: aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci

DV: zvládá jednoduchou společenskou konverzaci

DV: za podpory učitele udrží průběh konverzace v modelové situaci

DV: klade jednoduché otázky a na podobné otázky odpovídá

DV: nerozumí-li, znova si vyžádá sdělení informace

Volný čas, moje koníčky, denní program, vyjádření času
Představení blízkých osob (co chtějí, co mají rádi, zaměstnání)

OSV 4 : organizace a plánování volného času

Vzdělávací oblast:	Informatika
Vyučovací předmět:	Informatika

V předmětu Informatika je realizován obsah vzdělávací oblasti Informatika.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj inforatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají inforatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Žáci si prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují inforatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení inforatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

ŽÁCI:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech

- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti učení a racionálnější organizaci práce
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání software
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na Internetu či jiných médiích
- šetrné práci s výpočetní technikou

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka **Informatiky** společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učí se vyhledávat a třídit informace, interpretovat je na základě pochopení jejich obsahu a významu. Učí se ovládat základní funkce některých programů, získané poznatky pak aplikuje při řešení praktických problémů v různých předmětech; tím že: žáci vyhledávají informace podle pokynů vyučujícího, dané informace zpracovávají v konkrétních pracích. Učí se dovednostem pracovat s informačními a komunikačními technologiemi, využívá je v ostatních vzdělávacích oblastech. Tištěné i digitální dokumenty používá jako zdroje informací. Umožňuje nalézat spolehlivé aktuální informace z většího množství zdrojů. Informační a komunikační technologie racionalizují práci.

Kompetence k řešení problémů: Učí se získané poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života. Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost; tím že: informace vyhodnocuje, zpracovává, při vyhledávání na internetu používá vhodné cesty.

Kompetence komunikativní: Umí naslouchat, ptát se, formulovat otázky, vysvětlovat, vést dialog, chápat postoje a záměry účastníků komunikace, reagovat odpovídajícím způsobem, využívá k tomu informační a komunikační prostředky (mail, chat, konference, diskuse), tím, že: umí komentovat

výsledky své práce (především při prezentaci). Umí odeslat a přijmout zprávu s přílohou, umí uložit informace z webu a dále je zpracovat. Využívá úsporný a formalizovaný způsob komunikace a prezentace, tím podporuje logicky uspořádané a přesné způsoby vyjadřování. Využívá informační a komunikační technologie ke snazší, rychlejší a spolehlivější výměně informací.

Kompetence sociální a personální: Spolupracuje a pracuje v pracovní skupině podle svých schopností a na základě poznání nebo přijetí své role, vyjednává a hledá kompromisní řešení, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce; třídí a zpracovává informace; tím, že: řeší jednoduché pracovní úkoly za pomoci vhodně vybraného programu, promýšlí nejvhodnější pracovní postupy z hlediska očekávaného výsledku a volí odpovídající technologie.

Kompetence občanské: Učí se rozhodovat zodpovědně podle dané situace, respektuje přesvědčení druhých lidí a učí se zodpovědnosti; tím, že: dodržuje informační etiku.

Kompetence pracovní: Seznamuje se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zásady hygieny práce, zásady zdravého pracovního prostředí, tím, že: dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti, adaptuje se na změněné nebo nové podmínky. Učí se využívat získané znalosti a zkušenosti v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na budoucnost.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Informatika

OSV Osobnostní a sociální výchova

Sociální rozvoj

OSV 8: Komunikace

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá

MkV Multikulturní výchova

MkV 4 Multikulturalita

MV Mediální výchova

Tematické okruhy produktivních činností:

MV 7 Práce v realizačním týmu: utváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu

Učební plán předmětu Informatika v souladu s RVP

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	0	0	0	1	1	1+1 2

Výuka probíhá v počítačové učebně dle stanoveného rozvrhu.

Vzdělávací obsah předmětu ve 4. - 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Informatika
Období – ročník:	2. období – 4. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1 a 2. období základního vzdělávání žák:

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

- uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat
- popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji
- vyčte informace z daného modelu

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

- sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů
- popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy
- ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

- v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi
- pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

- najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
- propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
- dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi

Cílové zaměření předmětu Informatika ve 4. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Informatika ve 4. ročníku směřuje k:

- poznávání a využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- rozvíjení základních dovedností žáků ovládat výpočetní techniku a moderní informační technologie
- získání dovednosti naučit ukládat, přenášet, zpracovávat a prakticky využívat informace
- respektování práv k duševnímu vlastnictví
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na Internetu či jiných médiích
- orientování se v digitálním prostředí a bezpečné, sebejisté, kritické a tvořivé využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
Data, informace a modelování			
OVO 1: uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	DV: uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout DV: vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat	Sběr dat <ul style="list-style-type: none"> • pozorování • dotazník • průzkum Záznam dat s využitím textu <ul style="list-style-type: none"> • text • barvy, tvary • obraz, zvuk Hodnocení dat Vyvozování závěrů	MV 7: Práce v realizačním týmu: utváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu
OVO 2: popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	DV: popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví	Využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace.	
OVO 3: vyčte informace z daného modelu	DV: umí využít obrazové modely k vysvětlení jevů	Model jako zjednodušené znázornění skutečnosti. Využití obrazových modelů ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka <ul style="list-style-type: none"> • myšlenkové mapy • pojmové mapy • schémata • tabulky, diagramy 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
Algoritmizace programování			
OVO 4: sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	DV: sestavuje symbolické zápisy postupů	<p>Řešení problému krokováním</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednotlivé kroky postupu • postup • vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu <p>Příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy.</p> <p>Přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu.</p> <p>Sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci.</p>	
OVO 5: popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení	DV: popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení	<p>Experimentování a objevování v blokově-orientovaném programovacím prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • události, sekvence • opakování 	
OVO 6: v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	DV: rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů	<p>Programování.</p> <p>Sestavení programu a používání podprogramu.</p>	

OVO 7: ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu		Kontrola řešení. Porovnání postupu s jiným a diskuse o nich. Ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním. Nalezení chyby a oprava kódu. Nahrazení opakujícího se vzoru cyklem.	MV 7: Práce v realizačním týmu: utváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
Informační systémy			
OVO 8: v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	DV: v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky	Systémy <ul style="list-style-type: none"> skupiny objektů a vztahy mezi nimi vzájemné působení příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka částí systému a vztahy mezi nimi 	VMEGS 1: Evropa a svět nás zajímá MkV 4: Multikulturalita, dorozumění a celoživotní vzdělávání
OVO 9: pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	DV: pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	Práce se strukturovanými daty <ul style="list-style-type: none"> shodné a odlišné vlastnosti objektů řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam tabulka a její struktura záznam, doplnění a úprava záznamu 	
Digitální technologie			

OVO 10: najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	DV: najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu	Hardware a software <ul style="list-style-type: none"> • digitální zařízení a jejich účel • prvky v uživatelském rozhraní • spouštění, přepínání a ovládání aplikací • uložení dat, otevírání souborů 	
OVO 11: propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí		Počítačové sítě <ul style="list-style-type: none"> • propojení technologií, (bez)drátové připojení • internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat v uživatelském rozhraní 	
OVO 12: dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	DV: popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi	Bezpečnost <ul style="list-style-type: none"> • pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením • uživatelské účty, hesla 	OSV 8: Komunikace

Vzdělávací obsah předmětu ve 4. - 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Informatika
Období – ročník:	2. období – 5. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1 a 2. období základního vzdělávání žák:

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

- uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat
- popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji
- vyčte informace z daného modelu

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

- sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů
- popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy
- ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

- v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi
- pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

- najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
- propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
- dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi

Cílové zaměření předmětu Informatika v 5. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Informatika v 5. ročníku směřuje k:

- poznávání a využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- rozvíjení základních dovedností žáků ovládat výpočetní techniku a moderní informační technologie
- získání dovednosti naučit ukládat, přenášet, zpracovávat a prakticky využívat informace
- respektování práv k duševnímu vlastnictví
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na Internetu či jiných médiích
- orientování se v digitálním prostředí a bezpečné, sebejisté, kritické a tvořivé využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
Data, informace a modelování			
OVO 1: uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	DV: uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout DV: vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat	Sběr dat <ul style="list-style-type: none"> • pozorování • dotazník • průzkum Záznam dat s využitím textu <ul style="list-style-type: none"> • text • barvy, tvary • obraz, zvuk Hodnocení dat Vyvozování závěrů	MV 7: Práce v realizačním týmu: utváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu
OVO 2: popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	DV: popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví	Využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace.	
OVO 3: vyčte informace z daného modelu	DV: umí využít obrazové modely k vysvětlení jevů	Model jako zjednodušené znázornění skutečnosti. Využití obrazových modelů ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka <ul style="list-style-type: none"> • myšlenkové mapy • pojmové mapy • schémata • tabulky, diagramy 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
Algoritmizace programování			
OVO 4: sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	DV: sestavuje symbolické zápisy postupů	<p>Řešení problému krokováním</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednotlivé kroky postupu • postup • vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu <p>Příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy.</p> <p>Přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu.</p> <p>Sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci.</p>	
OVO 5: popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení	DV: popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení	<p>Experimentování a objevování v blokově-orientovaném programovacím prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • události, sekvence • opakování 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
OVO 6: v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	DV: rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů	Programování. Sestavení programu a používání podprogramu.	
OVO 7: ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu		Kontrola řešení. Porovnání postupu s jiným a diskuse o nich. Ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním. Nalezení chyby a oprava kódu. Nahrazení opakujícího se vzoru cyklem.	MV 7: Práce v realizačním týmu: utváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
Informační systémy			
OVO 8: v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	DV: v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky	<p>Systémy</p> <ul style="list-style-type: none"> skupiny objektů a vztahy mezi nimi vzájemné působení příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka částí systému a vztahy mezi nimi 	<p>VMEGS 1: Evropa a svět nás zajímá</p> <p>MkV 4: Multikulturalita, dorozumění a celoživotní vzdělávání</p>
OVO 9: pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	DV: pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	<p>Práce se strukturovanými daty</p> <ul style="list-style-type: none"> shodné a odlišné vlastnosti objektů řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam tabulka a její struktura záznam, doplnění a úprava záznamu 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
Digitální technologie			
OVO 10: najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	DV: najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu	Hardware a software <ul style="list-style-type: none"> • digitální zařízení a jejich účel • prvky v uživatelském rozhraní • spouštění, přepínání a ovládání aplikací • uložení dat, otevírání souborů 	
OVO 11: propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí		Počítačové sítě <ul style="list-style-type: none"> • propojení technologií, (bez)drátové připojení • internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat v uživatelském rozhraní 	
OVO 12: dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	DV: popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi	Bezpečnost <ul style="list-style-type: none"> • pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením • uživatelské účty, hesla 	OSV 8: Komunikace

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vyučovací předmět:	Hudební výchova

Charakteristika předmětu

V předmětu Hudební výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti oboru hudební výchova. V počáteční etapě základního vzdělání si klade hudební výchova za cíl vzbudit zájem žáka o setkávání s hudbou a rozvíjet jeho elementární hudební dovednosti prostřednictvím pěveckých, rytmických, poslechových, instrumentálních a pohybových činností. Hudební výchova je charakterizována jako činnostní, tvořivý proces. Základem je hra, která poskytuje prostor pro uplatnění dětské aktivity, spontánnosti i vlastního experimentování. Ve vzdělávacím předmětu hudební výchova směřujeme výuku specificky s ohledem na vrozené hudební vlohy každého žáka k:

- rozvoji hudebního sluchu
- rozvoji hudebního a emocionálního citění
- objevování souvislostí mezi slovním a hudebním rytmem a pohybovým vyjádřením (pohyb je prostředkem pro rozvíjení všech hudebních činností)
- práci s hudebně nerozvinutými žáky
- postupnému vytváření a upevňování základních pěveckých návyků

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace;
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddelitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, citění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot;
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností;
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních

- stereotypů a k obohacování emocionálního života;
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka hudební výchovy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Umění a kultura přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: žák poznává smysl a cíl učení, vytváří si pozitivní vztah k učení tím, že: učitel žáka seznamuje se základními návyky a dovednostmi v jednotlivých oblastech hudebních činností (hlasové, rytmické, instrumentální, poslechové, pohybové) a vše podpoří osobním příkladem.

Kompetence k řešení problémů: žák se nenechá odradit počátečním nezdarem tím, že: učitel se snaží najít příčiny neúspěchu a citlivým přístupem za pomoci dětského kolektivu je pomáhá odstraňovat a následně rozvíjet kvalitu hlasových, pohybových dovedností jedince. Podpoří ho důvěrou.

Kompetence komunikativní: žák se učí dialogu se spolužáky, s učitelem, učí se rozumět a používat komunikační prostředky hudby tím, že: učitel učí žáka porozumět a pracovat s notovým záznamem, vysvětlí a na konkrétních příkladech ukáže, že skladba nebo píseň může být i osobním sdělením, poselstvím pro druhé.

Kompetence sociální a personální: žák si začíná uvědomovat osobní zodpovědnost v rámci kolektivu, aktivně se zapojuje do kolektivních činností tím, že: učitel vybírá vhodné hudebně pohybové hry s rytmicko-melodickým doprovodem, připravuje různé soutěže, kvízy, které vyžadují práci ve skupině, pomáhá žákovi získat pocit potřeby, důležitosti, sebedůvěry.

Kompetence občanské: žák si začíná uvědomovat své povinnosti i svá práva, začíná si vytvářet svůj osobní vztah k instituci, kterou je škola, obec tím, že: učitel navštěvuje se žáky hudební besedy, divadelní představení, připravuje se žáky veřejná vystoupení pro rodiče, pro děti z mateřské školky apod.

Kompetence pracovní: žák si osvojuje základní hygienické, pracovní návyky, tím, že: učitel ho seznamuje se základy hlasové hygieny, učí správnému držení těla při zpěvu, demonstruje mu možnosti práce s lidským hlasem.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování

OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí -moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne

OSV 5 Kreativita cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě

OSV 7 Mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého,

OSV 8 Komunikace řeč těla, řeč zvuků a slov

Učební plán předmětu Hudební výchova v souladu s RVP

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Hudební výchova
Období – ročník:	1. období – 1. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku.

NA KONCI 1. OBDOBÍ ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁK:

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Cílové zaměření předmětu v 1. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 1. Ročníku směřuje k:

- žák se učí hravou formou pracovat s dechem, hlasem, učí se tvořit hlavový tón
- žák je veden k čistému a rytmicky přesnému zpěvu intonačně jednoduchých písní
- učí se sluchem postihnout správné znění svého hlasu i svých spolužáků
- rytmizace a melodizace textu vede k pochopení, že se dá lidská řeč zapsat i v jiné podobě než slovní
- učí se poznávat rytmicko-melodické nástroje Orffovského instrumentáře a seznámí se s nejjednoduššími technikami doprovodu, učí se jednoduchými pohybovými prvky vyjádřit průběh melodie, zaznamenat rytmické a tempové změny.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>OVO 1: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</p> <p>OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů</p>		<p>Vokální činnosti: •Zásady hlasové hygieny. •Hlasová, dechová, artikulační cvičení (tvoření hlavového tónu, rozšiřování hlasového rozsahu, měkké nasazení tónu) •Zpěv intonačně jednoduchých písní v rozsahu jednočárkované oktávy. •Intonace: model ge, gage. •Melodizace říkadel. •Individuální práce s „nezpěváky“</p>	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování OSV 6: Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě OSV 8: Komunikace -řeč zvuků a slov</p>
<p>OVO 2: rytmitizuje jednoduché texty</p> <p>OVO 3: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</p>		<p>Rytmické činnosti: •Rytmus, metrum, pulsace písně. •Rytmizace slov, slovních spojení, říkadel. •Jednoduchý rytmický doprovod •(Orffovy hudební nástroje)</p>	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování OSV 8: Komunikace: řeč zvuků a slov</p>
<p>OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</p>		<p>Poslechové činnosti: •Tón – zvuk. •Rozlišení změny výšky tónu. •Analýza průběhu melodie (stoupá, klesá, opakované tóny). •Učitelův vzorový přednes písně. •Hudební pohádky</p>	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování OSV 4: Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění relaxace</p>
<p>OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů</p>		<p>Hudebně teoretické znalosti: •Pojmy: notová osnova, houslový klíč. •Vlastnosti tónu (délka, výška, síla, barva). •Grafický zápis melodie.</p>	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OVO 4: reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo		Hudebně pohybové činnosti: •Správné držení těla. •Rytmická chůze, běh. •Přísunný krok. •Dětské lidové hry. •Lidový tanec (mazurka).	OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne OSV 7: Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého, OSV 8: Komunikace: řeč těla, řečzvuků a slov
OVO 2: melodizuje jednoduché texty OVO 3: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře		Instrumentální činnosti: •Hra na dětské zvonkohry. •Jednoduché ostinátní doprovody na Orffovy hudební nástroje	OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích

Vyučovací předmět:	Hudební výchova
Období – ročník:	1. období – 2. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku.

NA KONCI 1. OBDOBÍ ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁK:

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempo a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Cílové zaměření předmětu

Vzdělávání v předmětu v 2. Ročníku směřuje k:

- získávání správných dechových, pěveckých a intonačních návyků, dovedností
- k intonačně čistému a rytmicky přesnému zpěvu písně
- schopnosti převádět lidskou řeč do rytmu a melodie, graficky ji zapsat (rytmizace a melodizace říkadel)
- rozvíjení tvořivosti, rytmického a harmonického citění pomocí hry na dětské rytmicko-melodické nástroje Orffovského instrumentáře
- schopnosti pohybem reagovat na hudbu, osvojují si základní pohybové dovednosti
- seznámení s výrazovými prostředky hudby pomocí hudebních pohádek

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>OVO 1: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</p> <p>OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</p>		<p>Vokální činnosti: •Zásady hlasové hygieny •Dechová, hlasová, artikulační cvičení (tvoření hlavového tónu, rozšiřování hlasového rozsahu, měkké nasazení tónu) •Lidová píseň•Umělá píseň•Melodizace říkadel pomocí intonačních modelů•Intonace: durový trojzvuk</p> <p>•Individuální práce s „nezpěváky“</p>	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</p> <p>OSV 6: Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě</p> <p>OSV 8: Komunikace -řeč těla, řeč zvuků a slov</p>
<p>OVO 2: rytmitizuje jednoduché texty</p> <p>OVO 3: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</p>		<p>Rytmické činnosti: •Rytmus, metrum, pulsace •Rytmizace slov, slovních spojení, říkadel •Jednoduché ostinátní doprovody •(Orffovy hudební nástroje)</p>	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</p> <p>OSV 5: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích OSV 8: Komunikace -řeč těla, řeč zvuků a slov</p>
<p>OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</p> <p>OVO 6: rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje</p>		<p>Poslechové činnosti: •Sluchová analýza průběhu melodie •Rozlišení vzdáleností mezi tóny •Výrazové prostředky hudby •(krátké poslechové skladby) •Pojmy: smutně - vesele, rychle - pomalu, krátce - dlouze</p> <p>•Poznávání nejběžnějších hudebních nástrojů</p>	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování OSV 4: Psychohygienu: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění relaxace</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby		Hudebně teoretické znalosti: •Takt, taktová čára, označení taktu •2/4, 3/4 •Taktování 2/4 taktu •Dynamická znaménka p - f •Grafický zápis melodie	OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování
OVO 4: reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku		Hudebně pohybové činnosti: •Správné držení těla •Hudebně pohybové a taneční hry •Poskok, cval	OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne OSV 4: Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění-relaxace OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích OSV 7: Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého OSV 8: Komunikace -řeč těla, řeč zvuků a slov
OVO 2: melodizuje jednoduché texty OVO 3: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře		Instrumentální činnosti: •Jednoduché ostinátní doprovody na dětské nástroje Orffovského instrumentáře	OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích

Vyučovací předmět:	Hudební výchova
Období – ročník:	1. období – 3. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno na konci tohoto postupného ročníku.

NA KONCI 1. OBDOBÍ ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁK:

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Cílové zaměření předmětu v 3. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 3. Ročníku směřuje k:

- získávání správných dechových, pěveckých a intonačních návyků, dovedností
- dovednosti intonovat píseň s melodickou oporou hudebního nástroje na základě individuálních schopností
- získání zkušeností se čtením notového zápisu, učí se základním prvkům notopisu
- poznávání výrazových prostředků hudby (tempové, dynamické změny)
- nácvičku jednoduché, nenáročné techniky hry na dětské nástroje Orffovského instrumentáře
- seznámení s lidovým tancem a s jednoduchými tanečními kroky

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>OVO 1: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</p> <p>OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</p>		<p>Vokální činnosti: •Zásady hlasové hygieny •Dechová, hlasová, artikulační cvičení •(upevňování hlavového tónu, rozšiřování hlasového rozsahu, měkké nasazení tónu, vázání tónů, vyrovnávání vokálů, hudební dělení slov) •Lidová píseň •Umělá píseň •Populární píseň pro děti •Melodizace říkadel pomocí intonačních modelů •Intonace: pětiténová stupnicová durová řada, opakované tóny •Individuální práce s „nezpěváky“</p>	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování OSV 6: Poznávání lidí: vzájemné poznávání se ve skupině/třídě OSV 8: Komunikace: řeč zvuků a slov</p>
<p>OVO 2: rytmitizuje jednoduché texty</p> <p>OVO 3: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</p>		<p>Rytmické činnosti: •Rytmus, metrum, doprovod písně •Hra otázka – odpověď (příprava pro pochopení písňové hudební formy) •Rytmizace říkadel •Ostinátní rytmičné doprovody •(Orffovy hudební nástroje)</p>	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích OSV 8: Komunikace - řeč zvuků a slov</p>
<p>OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</p>		<p>Poslechové činnosti: •Sluchová analýza průběhu melodie písně, skladby •Rozlišení tempových, dynamických změn, barvy hudebního nástroje</p>	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OVO 6: rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální		<ul style="list-style-type: none"> •Sluchové rozlišení dur -moll tóniny •Skladba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální •Hudební forma: rondo 	OSV 4: Psychohygienu: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění-relaxace
OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby		<p>Hudebně teoretické znalosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Takt 4/4 = C •Taktování ¾ taktu •Hodnoty not a pomlk (čtvrťová, půlová, celá, osminová) •Psaní not na linky, do mezer •Pojmy: repetice, legato, zesilovat, zeslabovat 	OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování
OVO 4: reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku		<p>Hudebně pohybové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Hudebně pohybové a taneční hry •Orientace v prostoru, pohyb ve dvojicích •Krokové, běhové etudy 	<p>OS2 2: Sebepoznání a sebepojetí moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne</p> <p>OSV 4: Psychohygienu: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění-relaxace</p> <p>OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</p> <p>OSV 7: Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého,</p> <p>OSV 8: Komunikace: řeč těla, řečzvuků a slov</p>
OVO 2: melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem OVO 3: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře		<p>Instrumentální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Jednoduché ostinátní doprovody na dětské nástroje Orffovského instrumentáře 	OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích

Vyučovací předmět:	Hudební výchova
Období – ročník:	2. období – 4. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku.

NA KONCI 2. OBDOBÍ ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁK:

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasě v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- orientuje se v zápisu jednoduché písničky skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje
- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- rozpozná hudební formu jednoduché písničky skladby
- vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Cílové zaměření předmětu ve 4. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu ve 4. Ročníku směřuje k:

- upevnování návyků správné hlasové hygieny
- intonačně čistě a rytmicky přesné interpretaci písničky
- vytváření základů dvojhlasého zpěvu (kánon, držené prodlevové tóny), i s oporou melodického nástroje
- dalšímu prohloubení znalostí o hudebčeských i světových skladatelích
- k seznámení se základy hudební teorie, k dovednosti orientovat se v notovém zápise
- ke schopnosti pohybem sdělovat své pocity, nálady

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Vokální činnosti			
<p>OVO 1: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</p> <p>OVO 2: orientuje se v zápisu jednoduché písničky skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje</p>		<p>Hlasová hygiena Dechová, hlasová, artikulační cvičení (rozšiřování hlasového rozsahu, vyrovnávání vokálů, hudební dělení slov, frázování)</p> <p>Lidová píseň (jednohlas, dvojhlas – kánon)</p> <p>Umělá píseň</p> <p>Populární píseň pro děti</p> <p>Melodizace textu Intonace: model edec, čtyřzvuk, spodní 5. stupeň</p>	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení</p> <p>OSV 8: Komunikace: řeč těla, řečzvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči a vokálního projevu, výraz).</p> <p>MEGS 1: Evropa a svět nás zajímá: naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy</p> <p>ENV 4: Vztah člověka k prostředí: prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví)</p>
Rytmické činnosti			
<p>OVO 3: využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</p> <p>OVO 5: vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</p>		<p>Rytmus, metrum, doprovod písničky</p> <p>Předvětí závětí</p> <p>Rytmizace říkadel</p> <p>Rytmické doprovody písní (Orffovy hudební nástroje)</p>	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení</p> <p>OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
			OSV 8: Komunikace: řeč zvuků a slov; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz).
Poslechové činnosti			
OVO 6: rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické změny		Sluchové rozlišení melodické, rytmické tempové, dynamické změny Výrazové prostředky hudby Hudební nástroje Kratší skladby českých i světových skladatelů	OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení OSV 4: Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolněnírelaxace MV 5: Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv médií na kulturu (role filmu, televize, Internetu v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)
Hudebně teoretické znalosti			
OVO 2: orientuje se v zápisu jednoduché písničkové skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje		Nota čtvrtěová s tečkou Předtaktí Taktování 4/4 = C taktu Hudební abeceda Rytmičkový zápis čtyřtaktí jednoduché lidové písne	OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení
Hudebně pohybové činnosti			
OVO 4: rozpozná hudební formu jednoduché písne či skladby		Pohybové ztvárnění rytmu, melodie, dynamiky(hudební motiv, perioda, hudební věta)	OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co sobě vím a co ne.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>OVO 7: ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků</p>		<p>Taneční hry Lidový tanec (polka) Poskočný krok</p>	<p>OSV 4: Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění relaxace</p> <p>OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost</p> <p>OSV 7: Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)</p> <p>OSV 8: Komunikace: řeč těla, řečzvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (pohybová technika, výraz).</p> <p>OSV 9: Kooperace a kompetice: dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky.</p>
Instrumentální činnosti			
<p>OVO 2: orientuje se v zápisu jednoduché písničky skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje</p> <p>OVO 3: využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivůskladeb a písní</p> <p>OVO 5: vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přehry, mezihry a dohry</p>		<p>Hra na dětské hudební nástroje Orffovského instrumentáře, vytváření přehry, jednoduchého ostinátňho doprovodu písň, dohry</p>	<p>OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích</p> <p>OSV 9: Kooperace a kompetice: dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky.</p>

Vyučovací předmět:	Hudební výchova
Období – ročník:	2. období – 5. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno v tomto postupném ročníku.

NA KONCI 2. OBDOBÍ ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁK:

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- orientuje se v zápisu jednoduché písničky skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje
- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- rozpozná hudební formu jednoduché písničky skladby
- vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Cílové zaměření předmětu v 5. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 5. ročníku směřuje k:

- upevnování návyků v oblasti hlasového výcviku, hlasové hygieny
- upevnování intonačních dovedností a jejich využití při nácviu intonačně jednoduché písně nebo její části
- využití individuálních instrumentálních dovedností při doprovodu písně (žáci navštěvující ZUŠ)
- schopnosti zapsat jednoduchou slyšenou melodii, rytmus
- poznávání děl našich i světových hudebních skladatelů • orientaci v hudebních žánrech (klasická hudba, chrámová hudba, jazz, spirituál, country)
- pronikání do struktury skladeb (písňová hudební forma)
- schopnosti vyjádřit své pocity a nálady při poslechu konkrétní skladby
- schopnosti umět tyto pocity a nálady vyjádřit i pohybem

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Vokální činnosti			
<p>OVO 1: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</p> <p>OVO 2: orientuje se v zápisu jednoduché písničky skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje</p>		<p>Hlasová hygiena Dechová, hlasová, artikulační cvičení (rozšiřování hlasového rozsahu, vyrovnávání vokálů, frázování) Lidová píseň (dvojhlas kánon, držené tóny, lidový dvojhlas, quodlibet - zpěv 2 či více písní současně) Umělá píseň Populární píseň pro děti Lidová píseň jiných národů Melodizace textu Intonace: obraty trojzvuku, orientace v durové tónině v rámci zvládnutých intonačních modelů</p>	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení</p> <p>OSV 4: Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění relaxace</p> <p>OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči a vokálního projevu, výraz).</p> <p>MEGS 1: Evropa a svět nás zajímá: naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy</p> <p>ENV 4: Vztah člověka k prostředí: prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví)</p>
Rytmické činnosti			
<p>OVO 3: využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</p> <p>OVO 5: vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</p>		<p>Jednoduché ostinátní doprovody písní (Orffovy hudební nástroje Rytmizace textu Synkopa, ligatura Předvěti - závětí</p>	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení</p> <p>OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity tvořivost v mezilidských vztazích</p> <p>OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální-technika řeči a vokálního projevu, výraz.</p>

Poslechové činnosti

<p>OVO 4: rozpozná hudební formu jednoduché písničkové skladby OVO 6: rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny</p>		<p>Orientace v základních hudebních prostředcích (rytmus, melodie, dynamika, tempo) Sluchová analýza dur, moll trojzvuku (kvintakordu) Hudební pořady pro děti v médiích nebo živě na koncertech Zajímavosti ze života hudebních skladatelů a hudebních interpretů minulosti i současnosti Hudební uskupení: lidová kapela, smyčcový kvartet, symfonický orchestr Výrazové prostředky hudby</p>	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení OSV 4: Psychohygienu: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění relaxace MV 5: Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv médií na kulturu (role filmu, televize, Internetu v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)</p>
--	--	---	---

Hudebně teoretické znalosti

<p>OVO 2: orientuje se v zápisu jednoduché písničkové skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje OVO 4: rozpozná hudební formu jednoduché písničkové skladby</p>		<p>Takt 3/8, 6/8 Upevnit dovednosti taktování (přípravný zdvih, závěr) Durová stupnice C dur Funkce posuvek (křížek, béčko) Rytmičko melodický zápis jednoduché melodie (čtyřtaktí) Písňová forma dvoudílná aa, ab, třídílná aba</p>	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení</p>
---	--	--	---

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Hudebně pohybové činnosti			
<p>OVO 4: rozpozná hudební formu jednoduché písničkové skladby</p> <p>OVO 7: ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</p>		<p>Lidový tanec (sousedská)</p> <p>Hudební formy: kánon</p> <p>Improvizace pohybem (lidová píseň, klasická i populární hudba)</p>	<p>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne</p> <p>OSV 4: Psychohygienu: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění – relaxace</p> <p>OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích</p> <p>OSV 7: Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)</p> <p>OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (pohybová technika, výraz).</p> <p>OSV 9: Kooperace a kompetice: dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Instrumentální činnosti			
<p>OVO 2: orientuje se v zápisu jednoduché písničkové skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje</p> <p>OVO 3: využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivůskladeb a písní</p> <p>OVO 5: vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</p>		<p>Čtení partitury</p> <p>Jednoduché doprovody na Orffovy hudební nástroje</p> <p>Využití hry na klasické hudební nástroje (žáci ZUŠ)</p> <p>Tvoření vlastních jednoduchých doprovodů (přehra, mezihra, dohra)</p>	<p>OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích</p> <p>OSV 9: Kooperace a kompetice: dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky.</p>

Vzdělávací oblast	Člověk a svět práce
Vyučovací předmět	Pracovní činnosti

Charakteristika předmětu

V předmětu Pracovní činnosti je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy:

- práce s drobným materiálem
- konstrukční činnosti
- pěstitelské práce
- příprava pokrmů

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Výuka probíhá ve třídách a na školním pozemku. Žáci také využívají pracovní informatiky s přístupem na Internet.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání

- vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci a rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti pro další životní a profesní orientaci

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Pracovních činností přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Žáci plánují, organizují a řídí vlastní práci, chápou důležitost dalšího studia a celoživotního učení, efektivně využívají získané informace v praktickém životě, vytvářejí si pozitivní vztah k práci tím, že: učitel přesně stanoví postup a výsledek samostatné práce, umožňuje žákům získávat různými způsoby informace o dalším studiu a povoláních.

Kompetence k řešení problémů: Žáci činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit, uvědomují si zodpovědnost za svá rozhodnutí tím, že: učitel poskytuje potřebné informace, vede diskusi žáků při řešení problémů, dává žákům dostatečný prostor pro samostatnou tvořivou práci.

Kompetence komunikativní: Žáci rozumí různým typům textů a záznamů, hlavně schematickým nákresům, technickým výkresům, využívají je pro samostatnou práci i pro aktivní zapojení do práce ve skupině tím, že: učitel průběžně seznamuje žáky s potřebnými texty a způsobem čtení technických výkresů, práce žáků je závislá na porozumění textům a pochopení technického výkresu.

Kompetence sociální a personální: Žáci účinně spolupracují ve skupině, pozitivně ovlivňují kvalitu společné práce přijetím role ve skupině, poskytnou pomoc nebo o ni požádají, ocení zkušenosti druhých, dokáží si vzít poučení, vytvářejí si pozitivní představu o sobě samých tím, že: učitel přesně vymezí rozsah práce pro skupinu žáků, pomáhá rozdělit pracovní role ve skupině.

Kompetence občanské: Žáci chápou základní ekologické souvislosti, rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje tím, že: učitel při vhodných příležitostech seznamuje žáky s problémy životního prostředí, vštěpuje žákům principy chování vedoucí k trvale udržitelnému rozvoji.

Kompetence pracovní: Žáci používají bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržují vymezená pravidla, při pracovní činnosti chrání své zdraví i zdraví druhých, využívají získané znalosti a zkušenosti k vlastnímu rozvoji i k přípravě na budoucnost tím, že: učitel seznámí žáky s bezpečností práce, učitel dbá na to, aby používané nástroje a vybavení nebyly poškozené nebo nebezpečné.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- OSV1 Rozvoj schopnosti poznávání: Cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium.
- OSV4 Psychohygienu: Dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dobrá organizace času, dovednosti zvládání stresových situací (uvolnění-relaxace, komunikace), hledání pomoci při potížích.

Sociální rozvoj

- OSV6 Poznávání lidí: Vzájemné poznávání se ve skupině, třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí.
- OSV7 Mezilidské vztahy: Péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc, lidská práva jako regulativ vztahů, vztahy a naše třída.
- OSV9 Kooperace a kompetice: Rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost navazovat na druhé, pozitivní myšlení apod.) rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná komunikace, řešení konfliktů, vedení a organizování práce skupiny), rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence.

EV Environmentální výchova

- EV2 Základní podmínky života: Voda – voda a život, ochrana její čistoty, pitná voda.
Ovzduší – význam pro život, ohrožování čistoty, klimatické změny.
Půda – zdroj výživy, rekultivace a situace v okolí, zemědělství v krajině.
Ekosystémy – biodiverzita, funkce ekosystémů, její úroveň, ohrožování u nás i ve světě
Energie – využívání energie, možnosti a způsoby šetření, energie a život.
Přírodní zdroje – zdroje surovinové a energetické, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů.
- EV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí: Zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství, doprava a životní prostředí, průmysl a životní prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody a kulturních památek, právní řešení u nás a v EU, příklady z okolí, změny v krajině (krajina dříve a dnes)
- EV4 Vztah člověka k prostředí: Naše obec (řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana) náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady), aktuální (lokální) ekologický problém jeho příčina a důsledek, prostředí a zdraví, nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě a u nás)

MV Mediální výchova

MV1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: Pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných, hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů), hledání rozdílu mezi informativním, zábavním, a reklamním sdělením, chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel, identifikování základních orientačních prvků v textu

Učební plán předmětu Pracovní činnosti v souladu s RVP

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	1	1	1	1	1	5

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Pracovní činnosti
Období – ročník:	1. období – 1., 2., 3. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Na konci prvního období žák:

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracuje podle slovního návodu a předlohy

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

- provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování
- pečuje o nenáročné rostliny

PŘÍPRAVA POKRMŮ

- připraví tabuli pro jednoduché stolování
- chová se vhodně při stolování

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>OVO 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> vytváří jednoduchými postupy různé předměty z rozličných materiálů <p>OVO 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> pracuje podle slovního návodu a předlohy 	<p>DV:</p> <ul style="list-style-type: none"> vystřihuje, lepí, skládá, vytrhává papír sbírá, třídí, suší rostliny, listy, semena vyhledává a dotváří přírodniny na základě představ opracovává a aranžuje přírodniny udržuje pořádek a čistotu na svém pracovišti pracuje podle slovního návodu zvládá jednoduché pracovní postupy získává pracovní dovednosti a návyky při pracích s různým materiálem citlivě přistupuje ke své práci a okolí umí pracovat se šablonou sám volí např. barvy papíru, trhání v ohybu učí se zacházet s různými nástroji 	<p>Práce s drobným materiálem</p> <ul style="list-style-type: none"> chápe vlastnosti materiálu s papírem – mačkání, trhání, lepení, stříhání, vystřihování, překládání, skládání, konstruování, řezání s kovem – tvarování, proplétání drátu, práce s kovovou fólií s přírodninami – sbírání, dotváření, aranžování, opracovávání s textilem – navlékání jehly, uzel, stříhání, šití – různé druhy stehů, našívání knoflíků a hadříků, lepení s jiným materiálem – se dřevem, modelovací hmotou, keramickou hlinou 	<p>OSV 1 OSV 4 OSV 6 OSV 7 OSV 9 EV 2 EV 3</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>OVO 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicem <p>OVO 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> provádí pozorování přírody zaznamenává a hodnotí výsledky pozorování <p>OVO 5:</p> <p>pečuje o nenáročné rostliny</p> <p>OVO 6:</p>	<p>DV:</p> <ul style="list-style-type: none"> zvládá jednoduché opracování dřeva spolupracuje ve dvojicích a větších skupinách učí se respektovat požadavky bezpečnosti a hygieny práce umí zhodnotit výsledek své pracovní činnosti modeluje tvary podle předlohy zvládá různé druhy stehů, našívání knoflíků poznává různé druhy textilií a získává poznatky o jejich výrobě pracuje uvědoměle, tvořivě a samostatně <ul style="list-style-type: none"> učí se základním pěstitelským činnostem vytváří si základy pracovních návyků 	<p>Konstrukční činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> se stavebnicemi – sestavování stavebnicových prvků, kolektivní práce, montáž, demontáž, práce s jednoduchým návodem, předlohou nebo náčrtem podle pokynů i samostatně <p>Pěstitelské práce</p> <ul style="list-style-type: none"> jednoduché pěstitelské činnosti přiměřené věku dětí – pěstování pokojových rostlin, výživa rostlin, pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě pozorování přírody – zaznamenávání výsledků pozorování, 	

<ul style="list-style-type: none"> • připraví tabuli pro jednoduché stolování <p>OVO 7:</p> <ul style="list-style-type: none"> • chová se vhodně při stolování 	<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, chrání své zdraví • seznamuje se s lidovými tradicemi a zvyky • zná historii českých svátků a zvyklostí • podílí se na ochraně životního prostředí 	<p>propojení učiva s prvoukou</p> <p>Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> • stolování – chování, příprava stolu, úklid, Vánoce, Velikonoce • pokrmech – zdobení cukroví, vajíček, sestavení jídelníčku, zdravá výživa 	
--	---	--	--

Vyučovací předmět:	Pracovní činnosti
Období – ročník:	2. období – 4. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Na konci druhého období žák:

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
- využívá při tvořivých činnostech prvky lidových tradic
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržuje pořádek na pracovišti a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

- provádí při práci se stavebnicí montáž a demontáž
- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
- ošetřuje a pěstuje pokojové a jiné rostliny
- volí správné pomůcky, nástroje a náčiní
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

PŘÍPRAVA POKRMŮ

- orientuje se v základním vybavení kuchyně
- připraví samostatně jednoduchý pokrm
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Práce s drobným materiálem			
<p>OVO 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu <p>OVO 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic <p>OVO 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu <p>OVO 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce poskytne první pomoc při úrazu 	<p>DV:</p> <ul style="list-style-type: none"> vystřihuje, lepí, skládá, vytrhává papír sbírá, třídí, suší rostliny, listy, semena vyhledává a dotváří přírodniny na základě představ opracovává a aranžuje přírodniny udržuje pořádek a čistotu na svém pracovišti pracuje podle slovního návodu zvládá jednoduché pracovní postupy získává pracovní dovednosti a návyky při pracích s různým materiálem citlivě přistupuje ke své práci a okolí umí pracovat se šablonou učí se zacházet s různými nástroji spolupracuje ve dvojicích a větších skupinách učí se respektovat požadavky bezpečnosti a hygieny práce umí zhodnotit výsledek své pracovní činnosti 	<p>Práce s papírem a kartonem</p> <ul style="list-style-type: none"> s papírem a kartonem – vyřezávání, vystřihování, děrování, prostorové konstrukce, polepování, tapetování <p>Práce s kovem</p> <ul style="list-style-type: none"> tvarování kovových fólií, drátu, rytí, vyhlazování <p>Práce s přírodninami</p> <ul style="list-style-type: none"> aranžování vytváření jednoduchých výrobků z dostupných přírodnin <p>Práce s textilem</p> <ul style="list-style-type: none"> stehy, sešívání, vyšívání <p>Výroba doplňků</p> <ul style="list-style-type: none"> přívěsky, náramky, ozdoby, kultura odívání péče o svůj vzhled lidové zvyky, tradice, řemesla 	<p>OSV 1 OSV 4 OSV 6 OSV 7 OSV 9 EV 2 EV 3 EV 4 MV 1</p>

<p>OVO 8: provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování</p> <p>OVO 9: ošetřuje a pěstuje pokojové a jiné rostliny</p> <p>OVO 10: volí správné pomůcky, nástroje a náčiní</p> <p>OVO 11: dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • seznamuje se s lidovými zvyky a tradicemi, některé si vyzkouší • modeluje tvary podle předlohy • zvládá různé druhy stehů, našívání knoflíků, sešívání • poznává různé druhy textilií • pracuje uvědoměle, tvořivě a samostatně • ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny • volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní • učí se základním pěstitelským činnostem • podílí se na ochraně a tvorbě životního prostředí • vytváří si základy pracovních návyků 	<p>Pěstitelské práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • ošetřování pokojových květin • vegetativní množení rostlin • rostliny jedovaté, alergie 	
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Konstrukční činnosti			
<p>OVO 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí při práci se stavebnicemi montáž a demontáž <p>OVO 6:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zná historii českých svátků a zvyklostí 	Konstrukční práce se stavebnicí a technickými prostředky	

<ul style="list-style-type: none"> • pracuje podle slovního návodu, jednoduchého náčrtu <p>OVO 7:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu <p>OVO 12:</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v základním vybavení kuchyně <p>OVO 13:</p> <ul style="list-style-type: none"> • připraví samostatně jednoduchý pokrm <p>OVO 14:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování <p>OVO 15:</p> <ul style="list-style-type: none"> • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni 		<ul style="list-style-type: none"> • montáž a demontáž stavebnicových prvků <p>Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> • výběr, nákup a skladování potravin • stravování, jídelníček, zdobení cukroví, apod. • jednoduchá úprava stolu • příprava jednoduchého pokrmu 	
---	--	--	--

Vyučovací předmět:	Pracovní činnosti
Období – ročník:	2. období – 5. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Na konci druhého období žák:

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
- využívá při tvořivých činnostech prvky lidových tradic
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržuje pořádek na pracovišti a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

- provádí při práci se stavebnicí montáž a demontáž
- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
- ošetřuje a pěstuje pokojové a jiné rostliny
- volí správné pomůcky, nástroje a náčiní
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

PŘÍPRAVA POKRMŮ

- orientuje se v základním vybavení kuchyně
- připraví samostatně jednoduchý pokrm
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Práce s drobným materiálem			
<p>OVO 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu <p>OVO 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic <p>OVO 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu <p>OVO 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce poskytne první pomoc při úrazu 	<p>DV:</p> <ul style="list-style-type: none"> vystřihuje, lepí, skládá, vytrhává papír sbírá, třídí, suší rostliny, listy, semena vyhledává a dotváří přírodniny na základě představ opracovává a aranžuje přírodniny udržuje pořádek a čistotu na svém pracovišti pracuje podle slovního návodu zvládá jednoduché pracovní postupy získává pracovní dovednosti a návyky při pracích s různým materiálem citlivě přistupuje ke své práci a okolí umí pracovat se šablonou učí se zacházet s různými nástroji zvládá jednoduché opracování dřeva spolupracuje ve dvojicích a větších skupinách učí se respektovat požadavky bezpečnosti a hygieny práce 	<p>Práce s papírem a kartonem</p> <ul style="list-style-type: none"> s papírem a kartonem – vyřezávání, vystřihování, děrování, prostorové konstrukce, polepování, tapetování <p>Práce s kovem</p> <ul style="list-style-type: none"> tvarování kovových fólií, drátu, rytí, vyhlazování <p>Práce se dřevem</p> <ul style="list-style-type: none"> zatloukání hřebíků, broušení, pilování, poznávání druhů dřeva, lepení, barvení, vrtání nebozezem, opracování výrobků <p>Práce s přírodninami</p> <ul style="list-style-type: none"> aranžování vytváření jednoduchých výrobků z dostupných přírodnin <p>Práce s textilem</p> <ul style="list-style-type: none"> stehy, sešívání, základní poznatky o tkání, háčkování, tkaní, batika 	<p>OSV 1 OSV 4 OSV 6 OSV 7 OSV 9 EV 2 EV 3 EV 4 MV 1</p>

<p>OVO 8: provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování</p> <p>OVO 9: ošetřuje a pěstuje pokojové a jiné rostliny</p> <p>OVO 10: volí správné pomůcky, nástroje a náčiní</p> <p>OVO 11: dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • umí zhodnotit výsledek své pracovní činnosti • seznamuje se s lidovými zvyky a tradicemi, některé si vyzkouší • modeluje tvary podle předlohy • zvládá různé druhy stehů, našívání knoflíků, sešívání, látání • poznává různé druhy textilií a získává poznatky o jejich výrobě • pracuje uvědoměle, tvořivě a samostatně • ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny • volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní • učí se základním pěstitelským činnostem • podílí se na ochraně a tvorbě životního prostředí • vytváří si základy pracovních návyků 	<p>Výroba doplňků</p> <ul style="list-style-type: none"> • přívěsky, náramky, ozdoby, kultura odívání • péče o svůj vzhled • lidové zvyky, tradice, řemesla <p>Pěstitelské práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • ošetřování pokojových květin • vegetativní množení rostlin • rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie 	
<p>Očekávané výstupy</p>	<p>Dílčí výstupy</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezové téma</p>

Konstrukční činnosti

OVO 5:

- provádí při práci se stavebnicemi montáž a demontáž

OVO 6:

- pracuje podle slovního návodu, jednoduchého náčrtu

OVO 7:

- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

OVO 12:

- orientuje se v základním vybavení kuchyně

OVO 13:

- připraví samostatně jednoduchý pokrm

OVO 14:

- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování

OVO 15:

- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni

- zná historii českých svátků a zvyklostí

Konstrukční práce se stavebnicí a technickými prostředky

- montáž a demontáž stavebnicových prvků

Příprava pokrmů

- výběr, nákup a skladování potravin
- technika v kuchyni – historie a význam
- stravování, jídelníček, zdobení cukroví, apod.
- jednoduchá úprava stolu
- příprava jednoduchého pokrmu

Vzdělávací oblast:	Člověk a zdraví
Vyučovací předmět:	Tělesná výchova

V předmětu Tělesná výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, oboru Tělesná výchova.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek, radost z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení - v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení. Příležitostí pro pozitivní hodnocení bez ohledu na míru pohybového nadání je vyrovnávání žáka s přiměřenou zátěží, nutnou k dosažení efektu superkompenzace jako způsobu zvyšování výkonnosti a odolnosti organismu při sportovním i pracovním výkonu.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozují

- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka **Tělesné výchovy** společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a zdraví přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: učitel ji vytváří zejména v oblasti motorického učení algoritmizací nácviku pohybových dovedností v rozsahu vybraného učiva. Učitel vede žáky k práci ve dvojicích dle systému „každý žák cvičencem i cvičitelem“.

Kompetence k řešení problémů: učitel využívá disproporcí mezi okamžitou a očekávanou úrovní R.S.O.V.* a řeší s žáky dle nabídky variant možnosti a racionální přizpůsobení pohybového režimu i mimo hodiny TV.

Kompetence komunikativní: zpětnovazební komunikací mezi žákem a učitelem, která pomáhá vnímat a předávat jednoznačné informace. Komunikace, nutná ke splnění pohybového úkolu žáka či skupiny, vede k výběru použitelných slovních i mimoslovních signálů a sdělení.

Kompetence sociální a personální: žák střídá různé role ve dvojici i ve skupině v rámci svých možností. Respektuje vazbu mezi úrovní schopností a dovedností a hierarchií skupiny. Je srozuměn s tím, že vynaložené úsilí může znamenat posun pozice v družstvu. Akceptuje roli odpovídající svým možnostem a snaží se ocenit spektrum ostatních členů v jejich rolích za pomoci učitele.

Kompetence občanské: učitel vede žáky ke schopnosti domluvy a respektováním individuálních odlišností při hledání toho, co lze na sobě i na druhých pozitivně hodnotit. Pocit a smysl týmového ducha i vlastní sebeúcty je přenosný ze sportu do společenské a pracovní sféry.

Kompetence pracovní: učitel pomáhá žákům k překonávání přiměřené míry psychického i fyzického diskomfortu s ohledem na individuální parametry.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Tělesná výchova

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení

- problémů, dovednosti pro učení a studium
- OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: informace o mé osobě
- OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: regulace vlastního chování
- OSV 4 Psychohygiena: sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dobrá organizace času, dovednosti k zvládnání stresových situací, hledání pomoci při potížích.

Sociální rozvoj

- OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání se ve skupině/ třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech.
- OSV 8 Komunikace: cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), specifické komunikační dovednosti; dialog; komunikace v různých situacích; efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

Morální rozvoj

- OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: problémy v mezilidských vztazích, zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětu, problémy v seberegulaci

VDO Výchova demokratického občana

- VDO 1 Občanská společnost a škola

MV Mediální výchova

- MV 1 Kritické předávání a sledování mediálních sdělení.

Učební plán předmětu Tělesná výchova v souladu s RVP

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	2	2	2	2	2	10

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Tělesná výchova
Období – ročník:	1. období – 1., 2., 3. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu jsou dosahovány dle možností žáků v průběhu 1.- 3. ročníku a učivo se liší pouze mírou nároků a zátěže.

NA KONCI 1. OBDOBÍ ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁK:

- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Cílové zaměření předmětu Tělesná výchova v 1., 2. a 3. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Tělesná výchova v 1. směřuje k:

- získání dobrého pocitu na základě řízeného i spontánního pohybu jak ve skupině, tak i v samostatné činnosti
- nácviku jednodušších pohybových dovedností
- průpravě pro složitější pohybové dovednosti jednotlivce a pro řešení některých herních činností družstva

- nácviku rozvoje obratnosti a rychlosti – zejména reakční
- poznávání souvislosti mezi zaměřením pohybového režimu a změnou pohybových schopností
- přípravě na testování pohybových schopností R. (rychlost) S. (síla) O. (obratnost) V. (vytrvalost)

UČIVO

Činnosti ovlivňující zdraví

- význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení
- zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu
- hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

- pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost
- základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti
- rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
- průpravné úpoly – přetahy a přetlaky
- základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem
- základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
- turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
- plavání – (základní plavecká výuka) hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu
- lyžování, bruslení (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích
- další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)

Činnosti podporující pohybové učení

- komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly
- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží

- měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy
- zdroje informací o pohybových činnostech

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
OVO 1: Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti.	DV: Začíná chápat smysl pohybu pro zdraví a dobrý pocit. DV: Nevyhýbá se pohybové zátěži.	Informace o bezpečnosti a hygieně. Vedený pohybový režim ve cvičební jednotce. Vhodné rozcvičení, zátěžové a kompenzační cviky. Napínací, protahovací a relaxační cvičení, správné držení těla.	OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace. OSV 4: Psychohygiena.
OVO 2: Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.	DV: Žák prochází fázemi motorického učení jednodušších sportovních a pohybových dovedností dle vlastních dispozic.	Hod, běh, skok – atletická průprava. Cvičení s náčiním, na přizpůsobeném nářadí (překážky). Akrobatická průprava (kotoul vpřed, vzad), přeskok (odraz, výskok). Průpravné cviky. Závody a soutěže družstev (jako motivace). Plavání. Rytmičné a kondiční cvičení s hudbou. Jednoduché tance.	OSV 1: Rozvoj schopnosti poznávání.
OVO 3: Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.	DV: Žáci se podle možností podílejí na činnosti skupin a nacházejí svou roli v týmu.	Pohybové hry, úpoly, závody družstev. Hra fair play. Základy sportovních her dle zjednodušených pravidel (držení míče, manipulace s ním, přihrávky).	VDO 1: Občanská společnost a škola.
OVO 4: Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.	DV: Nosí vhodné oblečení a obuv, rozumí smyslu dodržování pravidel hry, učí se rozcvičit a používat kompenzační cviky.	Informace o možném ohrožení při porušení pravidel chování v šatně i během cvičení. Bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek. První pomoc. Turistika a pobyt v přírodě – přesun, chování v dopravních prostředcích).	OSV 2: Sebeoznání a sebepojetí VDO 1: Občanská společnost a škola.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
OVO 5: Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.	DV: Učí se vnímat pokyny různých forem, orientuje se dle signálů při různých činnostech.	Smluvené signály, povely. Názvosloví jednoduchých cviků.	OSV 8: Komunikace.
Podle možností se účastní školních a regionálních (mikroregion Království) soutěží.			

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Tělesná výchova
Období – ročník:	2. období – 4. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu se v ročnících neliší. Jejich dosahování závisí na individuálních schopnostech žáků.

NA KONCI 2. OBDOBÍ ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁK:

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
- jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
- zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy
- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

Cílové zaměření předmětu Tělesná výchova v 4. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Tělesná výchova ve 2. období směřuje k:

- průpravě pro složitější pohybové dovednosti
- nácviku pohybových dovedností ve školních a mimoškolních soutěžích v netradičních disciplínách (motivace)
- získávání dobrého pocitu na základě plnění motivujících pohybových úkolů
- nácviku rozvoje R.O.S (užité k překonávání překážek a šplhu) a běžecké vytrvalosti

- pochopení vztahu mezi cílenou zátěží a zlepšením pohybových schopností
- wellnes – vnitřní motivaci nabídkou a vlastním výběrem pohybových (rekreačních) činností v některých hodinách
- nácviku dovedností použitelných v krizových situacích a záchrany včetně plavání
- vnímání estetiky a rytmizace pohybu a přípravě na hodnocení vlastního i pozorovaného sportovního výkonu
- vybíjené, malé kopané, drobným hrám, a to včetně úpolových
- účasti na sportovních soutěžích
- adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebeobranu a bezpečnosti

UČIVO

Činnosti ovlivňující zdraví

- význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení
- zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu
- hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

- pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost
- základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti
- rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
- průpravné úpoly – přetahy a přetlaky
- základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem
- základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
- turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
- plavání – (základní plavecká výuka) hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu
- lyžování, bruslení (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích
- další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)

Činnosti podporující pohybové učení

- komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly
- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží
- měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy
- zdroje informací o pohybových činnostech

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
OVO 1: Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti.	DV: Začíná chápat nutnost další pohybové zátěže mimo hodiny TV, pokud chce zlepšovat své schopnosti a dovednosti pro radost z pohybu, výkonu a zlepšení.	Základy gymnastiky – akrobacie (kotoul vpřed, vzad), přeskok. Nácvik rozvoje R.S.O.V., koordinace pohybu. Atletika - sprint, skok, hod, vytrvalý běh. Rytmická cvičení (případně s hudbou), jednoduché tance.	OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí.
OVO 2: Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením .	DV: Rozumí smyslu průpravných a kompenzačních cvičení pro zdraví i techniku sportovní činnosti.	Přímivé cviky, kompenzační a relaxační cvičení pro zahájení činnosti i pro ukončení-uklidnění. Posilovací cviky. Plavání.	OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace.
OVO 3: Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her.	DV: Reaguje na odpor soupeře, zvládá jednoduché herní taktiky.	Drobné hry – úpoly. Soutěže družstev.	OSV 1: Rozvoj schopnosti poznávání.
OVO 4: Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka.	DV: Používá vhodné oblečení a obuv, dodržuje kázeň a pravidla hry - bezpečnost ve všech částech hodiny i přesunech a převlékání .	Informace o bezpečnosti a hygieně. Význam pohybu pro zdraví. Příprava organismu před pohybovou činností. Bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek. První pomoc. Správné držení těla. Turistika a pobyt v přírodě – přesun, chování v dopravních prostředcích, ochrana přírody).	OSV 4: Psychohygiena.
OVO 5: Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny	DV: Učí se rozlišit hodnotu výkonu spolužáků vzhledem k jejich dispozicím a při posuzování	Sportovní hry – zjednodušená pravidla (příhrávka, pohyb s míčem, chytání a vedení míče,	OSV 6: Poznávání lidí.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
k vlastnímu provedení pohybové činnosti.	sebe se drží reality v míře sebezapření při prezentaci výkonů.	střelba). Malá kopaná, hod na koš.	
OVO 6: Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví.	DV: Rozliší úmyslný a neúmyslný přestupek proti pravidlům a fair play . DV:Pomáhá méně disponovaným a sám je schopen přijmout pomoc od disponovanějších.	Míčové hry dle výběru. Florbal. Pravidla her, závodů a soutěží.	VDO 1: Občanská společnost a škola.
OVO 7: Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení .	DV: Rozumí informaci popisující požadovanou činnost .	Názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály. Organizace prostoru a činnosti ve známém prostředí.	OSV 8: Komunikace.
OVO 8: Zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy.	DV: Chápe organizační pokyny při hrách a soutěžích a je schopen je tlumočit ostatním.	Sportovní a pohybové hry, soutěže.	OSV 10: Řešení problémů a rozhodovací dovednost.
OVO 9: Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky.	DV: Dokáže reprodukovat vlastní naměřené výkony a pomáhá měřit výkony spolužáků.	Testy jednotlivců, měření výkonů, soutěže.	VDO 1: Občanská společnost a škola.
OVO 10: Orientuje se v informačních zdrojích pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace .	DV: Použije informace pro vlastní zlepšování výkonu i pro motivaci třídního družstva při soutěžích.	Vybrané míčové hry a atletické disciplíny jako příprava na reprezentaci třídy a školy . Zdroje informací o pohybových činnostech.	MV 1: Kritické předávání a sledování mediálních sdělení.
Podle možností se účastní školních a regionálních (mikroregion Království) soutěží.			

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Tělesná výchova
Období – ročník:	2. období – 5. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu se v ročnících neliší. Jejich dosahování závisí na individuálních schopnostech žáků.

NA KONCI 2. OBDOBÍ ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁK:

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
- jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
- zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěž na úrovni třídy
- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

Cílové zaměření předmětu Tělesná výchova v 5. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Tělesná výchova ve 2. období směřuje k:

- průpravě pro složitější pohybové dovednosti
- nácviku pohybových dovedností ve školních a mimoškolních soutěžích v netradičních disciplínách (motivace)
- získávání dobrého pocitu na základě plnění motivujících pohybových úkolů
- nácviku rozvoje R.O.S (užité k překonávání překážek a šplhu) a běžecké vytrvalosti
- pochopení vztahu mezi cílenou zátěží a zlepšením pohybových schopností

- wellnes – vnitřní motivaci nabídkou a vlastním výběrem pohybových (rekreačních) činností v některých hodinách
- nácviku dovedností použitelných v krizových situacích a záchrany včetně plavání
- vnímání estetiky a rytmizace pohybu a přípravě na hodnocení vlastního i pozorovaného sportovního výkonu
- vybijené, malé kopané, drobným hrám, a to včetně úpolových
- účasti na sportovních soutěžích

UČIVO

Činnosti ovlivňující zdraví

- význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení
- zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu
- hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

- pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost
- základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti
- rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
- průpravné úpoly – přetahy a přetlaky
- základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem
- základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
- turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
- plavání – (základní plavecká výuka) hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu
- lyžování, bruslení (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích
- další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)

Činnosti podporující pohybové učení

- komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí

- zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly
- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží
- měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy
- zdroje informací o pohybových činnostech

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
OVO 1: Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti.	DV: Začíná chápat nutnost další pohybové zátěže mimo hodiny TV, pokud chce zlepšovat své schopnosti a dovednosti pro radost z pohybu, výkonu a zlepšení.	Základy gymnastiky – akrobacie (kotoul vpřed, vzad, stoj na rukou s dopomocí), přeskok. Nácvik rozvoje R.S.O.V., koordinace pohybu. Atletika - sprint, skok, hod, vytrvalý běh. Rytmická cvičení (případně s hudbou), jednoduché tance.	OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí.
OVO 2: Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením .	DV: Rozumí smyslu průpravných a kompenzačních cvičení pro zdraví i techniku sportovní činnosti.	Přímivé cviky, kompenzační a relaxační cvičení pro zahájení činnosti i pro ukončení-uklidnění. Posilovací cviky. Plavání.	OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace.
OVO 3: Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her.	DV: Reaguje na odpor soupeře, zvládá jednoduché herní taktiky.	Drobné hry – úpoly. Soutěže družstev.	OSV 1: Rozvoj schopnosti poznávání.
OVO 4: Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka.	DV: Používá vhodné oblečení a obuv, dodržuje kázeň a pravidla hry - bezpečnost ve všech částech hodiny i přesunech a převlékání .	Informace o bezpečnosti a hygieně. Význam pohybu pro zdraví. Příprava organismu před pohybovou činností. Bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek. První pomoc. Správné držení těla. Turistika a pobyt v přírodě – přesun, chování v dopravních prostředcích, ochrana přírody).	OSV 4: Psychohygiena.
OVO 5: Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny	DV: Učí se rozlišit hodnotu výkonu spolužáků vzhledem k jejich dispozicím a při posuzování	Sportovní hry – zjednodušená pravidla (příhrávka, pohyb s míčem, chytání a vedení míče,	OSV 6: Poznávání lidí.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
k vlastnímu provedení pohybové činnosti.	sebe se drží reality v míře sebezapření při prezentaci výkonů.	střelba). Malá kopaná, hod na koš.	
OVO 6: Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví.	DV: Rozliší úmyslný a neúmyslný přestupek proti pravidlům a fair play . DV:Pomáhá méně disponovaným a sám je schopen přijmout pomoc od disponovanějších.	Míčové hry dle výběru. Florbal. Pravidla her, závodů a soutěží. Olympijské hry, symboly.	VDO 1: Občanská společnost a škola.
OVO 7: Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení .	DV: Rozumí informaci popisující požadovanou činnost .	Názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály. Organizace prostoru a činnosti ve známém prostředí. „Úkolové“ cvičení.	OSV 8: Komunikace.
OVO 8: Zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy.	DV: Chápe organizační pokyny při hrách a soutěžích a je schopen je tlumočit ostatním.	Sportovní a pohybové hry, soutěže.	OSV 10: Řešení problémů a rozhodovací dovednost.
OVO 9: Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky.	DV: Dokáže reprodukovat vlastní naměřené výkony a pomáhá měřit výkony spolužáků.	Testy jednotlivců, měření výkonů, soutěže.	VDO 1: Občanská společnost a škola.
OVO 10: Orientuje se v informačních zdrojích pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace .	DV: Použije informace pro vlastní zlepšování výkonu i pro motivaci třídního družstva při soutěžích.	Vybrané míčové hry a atletické disciplíny jako příprava na reprezentaci třídy a školy . Zdroje informací o pohybových činnostech.	MV 1: Kritické předávání a sledování mediálních sdělení.
Podle možností se účastní školních a regionálních (mikroregion Království) soutěží.			

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vyučovací předmět:	Výtvarná výchova

V předmětu Výtvarná výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z pozorování dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

K vizuálně obraznému vyjádření přistupujeme (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přesunu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

Výtvarná výchova je postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Rozvíjením smyslové citlivosti rozumíme činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

V rámci Uplatňování subjektivity rozvíjíme činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Při ověřování komunikačních účinků se zaměřujeme na činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace

- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka **Výtvarné výchovy** společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Umění a kultura přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: učí se vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení a propojení je efektivně využívat v procesu učení (poznávání), v tvůrčích činnostech a praktickém životě; tím, že učitel vede žáky k orientaci v oblasti vizuální kultury, která se jich bezprostředně dotýká, a to jak v rámci zprostředkování školou, tak i s přesahem do každodenního života.

Učí se operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádět věci do souvislostí, propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí; tím, že učitel přivádí žáky do světa vizuálního vyjadřování v roli tvůrců i příjemců, učí je porovnávat různé druhy vizuálního vyjadřování z hlediska jejich kontextu, účelu i estetického působení, vřazovat poznatky ze světa výtvarného umění a širší vizuální kultury do vlastního systému chápání a užívání symbolické výtvarné řeči a na základě toho jim pomáhá si vytvářet komplexnější pohled především na společenské a kulturní jevy.

Učí se samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti; tím, že učitel vede žáky k tvořivému zpracovávání podnětů ze svého okolí, k experimentování s výtvarnými materiály a vyjadřovacími prostředky a k vyhledávání nejvhodnějších forem pro vyjádření svých zážitků, k porovnávání výsledků své práce s výsledky práce ostatních a k vytváření úsudku o vlastním výtvarném vyjadřování.

Kompetence k řešení problémů: učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problému, využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechat se odradit případným nezdarem a vytrvale hledat řešení; tím, učitel vede k samostatnému hledání možností řešení výtvarných úkolů s využitím všech dostupných informací, prostředků a technik.

Učí se samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení empirické a tvořivé postupy; tím, že učitel pobízí k experimentování a k nacházení osobitého a individuálního řešení zadaného úkolu.

Sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů, učí se obhájit vlastní řešení, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí; tím, že učitel vede žáky k vědomí odpovědnosti za vlastní dílo jako součásti osobní výpovědi.

Kompetence komunikativní: učí se formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v ústním projevu; tím, že učitel vede žáky k vysvětlování a obhajování svého pojetí výtvarného úkolu.

Učí se naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat; tím, že učitel rozvíjí dovednost vyslechnout v diskusi názor ostatních a vyslovit a obhájit vlastní názor na práci druhého i na díla a produkty z oblasti výtvarného umění a obecné vizuální kultury.

Učí se rozumět obrazům a jiným vizuálním vyjádřením, gestům a jiným komunikačním prostředkům, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění; tím, že učitel vede k vědomému využívání postupů, technik a materiálů z široké oblasti vizuálního vyjadřování pro vlastní tvůrčí vyjádření v rámci zadaných úkolů i pro vyjádření vlastní osobní výpovědi.

Učí se využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem; tím, že učitel vede k tvořivému hledání různých způsobů vizuálního vyjádření a jejich kombinací.

Kompetence sociální a personální: učí se účinně spolupracovat ve skupině, podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce; tím, že učitel vede k práci ve dvojici i ve skupině, učí žáky vnímat svou roli a své místo v pracovní skupině, ocenit svůj přínos ke zdaru společné práce.

Učí se podílet na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňovat zkušenosti druhých lidí, respektovat různá hlediska; tím, že učitel učí vyslovit a obhájit svůj názor a stanovisko a současně přijmout, pochopit a respektovat odlišný názor druhého.

Učí se vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; tím, že učitel poskytuje prostor k prezentaci vlastní práce a vyslovení svého názoru, i když je v rozporu se stanoviskem většiny, učí žáky přijmout i kritiku a nesouhlas.

Kompetence občanské: učí se respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí; tím, že učitel učí v diskusích i přímo vnímáním výtvarných děl vnímat emoce, postoje a přesvědčení druhých, respektovat jejich odlišnost a přijímat je jako další z mnoha možností, hájit právo druhých na vyjádření odlišného názoru a přijímat i dílo, jež mu není blízké, jako svébytné vyjádření zasluhující si úctu a pozornost.

Učí se respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojovat do kulturního dění; tím, že učitel učí vnímat tvorbu vlastní i druhých lidí jako jedinečný výsledek duševního úsilí a práce, propojující naši současnou kulturu s jejím historickým základem.

Kompetence pracovní: učí se používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení pracovní výtvarné výchovy i další, určené samostatné tvorbě ve vyučovacích hodinách tím, že učitel vytváří možnosti pro osvojení základních dovedností i pro samostatnou práci.

k

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; řešení problémů
- OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje vztahy k druhým lidem
- OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)

Sociální rozvoj

- OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)
- OSV 9: Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

VMEGS 3 Jsme Evropané: kořeny a zdroje evropské civilizace

MkV Multikulturní výchova

- MkV 1 Kulturní diference: jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik
- MkV 2 Lidské vztahy: vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)

MV Mediální výchova

Tematické okruhy receptivních činností

MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje

Učební plán předmětu Výtvarná výchova v souladu s RVP

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	1	1	1+1	2	2	8

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Výtvarná výchova
Období – ročník:	1. období – 1., 2., 3. ročník

Očekávané výstupy předmětu

NA KONCI 1. OBDOBÍ ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁK:

- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ
- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
- vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky
- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností
- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Cílové zaměření předmětu Výtvarná výchova v 1., 2. a 3. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Výtvarná výchova v 1. ročníku směřuje k:

- porozumění výtvarnému umění tak, aby se žáci učili chápat výtvarnou kulturu v nejširším slova smyslu jako nedílnou součást svého života a bohatství společnosti
- citlivému vnímání světa kolem sebe, jeho prožívání a objevování estetických hodnot, ty chránit, případně zmnožovat

- vyhledávání poznatků a informací o smyslově poznatelném světě a jejich využití v procesu tvorby a vnímání díla
- pozitivnímu postoji k uměleckým dílům a smyslu pro tvořivost
- rozvoji přirozené potřeby vlastního výtvarného vyjádření, rozvoji fantazie a prostorové představivosti, rozvoji smyslu pro originalitu a vlastní výraz, vlastnímu experimentování a kombinování technik, přístupů a materiálů
- praktickým i teoretickým poznatkům o malbě, kresbě, grafických technikách, užitém umění, o práci s různými materiály, o prostorovém vytváření
- kritickému posuzování děl vlastních i cizích, hledání jejich shodných, odlišných a podobných znaků, obhajování svého názoru v diskusi
- vytváření a posilování komunikativních dovedností, naslouchání promluvám druhých a jejich porozumění, účinné spolupráci ve skupině
- bezpečnému a účinnému používání nástrojů, materiálů a vybavení v rámci vlastní tvorby

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>OVO 1: Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z vlastních zkušeností, vjemů, zážitků a představ.</p>	<p>DV: Rozeznává barvy v základní škále, kterou má k dispozici; vnímá odlišné odstíny a tóny barev, pojmenuje je v přirovnání.</p> <p>DV: Rozezná základní plošné a prostorové tvary, objemy a objekty, dovede je pojmenovat a použít ve vlastním obrazném vyjádření.</p> <p>DV: Rozeznává různé druhy linie a jejich výrazové možnosti.</p>	<p>Barevný svět kolem nás, barvy které známe.</p> <p>Barvy základní (žlutá, modrá, červená), míchání barev podvojných (zelená, fialová, oranžová).</p> <p>Barvy světlé/tmavé; teplé/studené.</p> <p>Odstíny barev (míchání – barva+bílá, černá).</p> <p>Tóny barev (míchání – barva+barva).</p> <p>Barevný kontrast a harmonie.</p> <p>Modelování a konstruování základních prostorových útvarů.</p> <p>Kompozice plochy s využitím libovolných prvků (např. geometrických).</p> <p>Kresba s přítlakem, odlehčením, rovnoběžnost, křížení, zhušťování, zředování čar.</p> <p>Stopy různých nástrojů.</p>	<p>OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u>: cvičení smyslového vnímání</p> <p>OSV 2 <u>Sebepoznání a sebepojetí</u>: poznávání osobitých rysů vlastního vnímání a vyjádření skutečnosti, porovnávání s ostatními, rozvoj sebehodnocení.</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>OVO 2: V tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje přitom v plošném a prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace.</p>	<p>DV: Učí se výtvarně vyjádřit své vjemy a postoje ke skutečnosti na základě vlastního prožitku, dle vyprávění, četby.</p> <p>DV: Učí se využívat a rozvíjet svoji představivost a fantazii.</p> <p>DV: Učí se využívat vlastní zkušenosti s reálným trojrozměrným světem v různých druzích vizuálně obrazného vyjádření.</p>	<p>Výtvarné vyjádření vztahů a dějů (já a ostatní).</p> <p>Základní malířské techniky (malba vodovými barvami, temperou, suchým pastelem, tuší,...).</p> <p>Netradiční malířské techniky (např.malba prsty, ...).</p> <p>Kresba (dřívkem, rudkou, tužkou, rozličnými materiály a nástroji zanechávajícími různou stopu), lavírovaná, kolorovaná,...</p> <p>Zvyky a tradice u nás i ve světě.</p> <p>Výtvarné využití vzniklých náhodností a představ.</p> <p>Otiskování, frotáž, asabláž, dotváření a kombinace materiálů.</p> <p>Výtvarné soutěže.</p> <p>Pozorování přírodních útvarů, lidských výtvarů (tvar, barva, struktura, materiál, textura povrchů, detaily,...).</p> <p>Modelování, tvorba objektů.</p>	<p>OSV 5 <u>Kreativita</u>: rozvíjení tvůrčí zvědavosti při práci se základními vyjadřovacími prostředky.</p> <p>VMEGS 3 <u>Jsme Evropané</u>: kořeny a zdroje evropské civilizace.</p> <p>OSV 2: <u>Sebepoznání a sebepojetí</u>: vytváření si vlastního světa představ, vzpomínek, obrazů.</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>OVO 3: Vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky.</p>	<p>DV: Využívá rozličné nabídnuté materiály, techniky a formáty.</p> <p>DV: Vyjadřuje se slovy, pohybem, zvukem, přemístěním nebo proměnou objektu.</p> <p>DV: Dovede prostřednictvím VOV vyjádřit vjem sluchový, hmatový, chuťový, pohybový či citový.</p>	<p>Vnímání různých typů obrazného vyjádření v životě dítěte – umělecká tvorba, fotografie, film, reklama, xerokopie, tiskoviny, TV, hračky...</p> <p>Manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru (plastika, loutka, maňásek, hračky, ilustrace, animovaný film, comics,..).</p> <p>Akční malby, kresby.</p> <p>Zachycuje proměny prostředí i nálady, citlivě naslouchá vyjádřením ostatních, reflexe vlastní práce.</p>	<p>OSV 2 <u>Sebepoznání a sebepojetí</u>: další poznávání a rozvíjení osobitých rysů vlastního prožívání a vyjadřování skutečnosti.</p> <p>OSV 8 <u>Komunikace</u>: poznání komunikačních účinků vlastního vyjádření, rozvíjení dovednosti citlivě vnímat vyjádření a nálady vlastní i druhých.</p>
<p>OVO 4: Interpretuje podle svých schopností různá VOV; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností.</p>	<p>DV: Rozpozná a slovně vyjádří námět a základní náladu díla; dovede odlišit výraz a náladu zobrazených postav; vnímá a pojmenuje odlišné působení barevného ladění díla.</p> <p>Jednoduše zdůvodní svůj názor.</p> <p>DV: Vnímá zásadní odlišnosti u konkrétních produktů určených dětem, rozpozná typický autorský rukopis.</p>	<p>Seznamuje se s různými druhy výtvarného umění (malířství, sochařství, architektura, užité umění), provádí jednoduchý rozbor.</p> <p>Aktivní práce s ilustrací, comics, animovaný film a seznámení s českými dětskými ilustrátory.</p>	<p>OSV 8 <u>Komunikace</u>: rozvíjení dovednosti vnímat výrazové možnosti a účinky různých vizuálně obrazných vyjádření.</p>

<p>OVO 5: Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazného vyjádření, která samostatně vytváří, vybírá či upravuje</p>	<p>DV: Učí se jednoduše odůvodnit svoji oblibu konkrétních ilustrací, animovaných filmů, hraček. DV: Učí se vyslechnout a respektovat.</p>	<p>V komunikaci se spolužáky a učitelem formuje své postoje a zaměření. Hodnocení vizuálně obrazného vyjádření, vysvětlování výsledků tvorby.</p>	<p>OSV 9 <u>Kooperace a kompetice</u>: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci.</p>
--	--	---	---

Vyučovací předmět:	Výtvarná výchova
Období – ročník:	2. období – 4. ročník

Očekávané výstupy předmětu

NA KONCI 2. OBDOBÍ ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁK:

- Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné).
- Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku; v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sopečurální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model.
- Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinek pro jeho nejbližší sociální vztahy.
- Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě.
- Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění).
- Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.
- Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.

Cílové zaměření předmětu Výtvarná výchova v 4. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Výtvarná výchova ve 2. období směřuje k:

- vyhledávání poznatků a informací o smyslově poznatelném světě a k jejich využití v procesu tvorby a vnímání díla
- samostatnému pozorování a využívání získaných výsledků ve vlastní tvorbě
- kritickému posuzování děl vlastních i cizích, hledání jejich shodných, podobných a odlišných znaků
- vytváření a posilování komunikativních dovedností ve verbální i neverbální oblasti, naslouchání promluvám druhých lidí a jejich porozumění, obhajování svého názoru v diskusi
- účinné spolupráci ve skupině
- vytváření si pozitivní představy o sobě samém
- pozitivnímu postoji k uměleckým dílům a smyslu pro tvořivost
- bezpečnému a účinnému používání nástrojů, materiálů a vybavení v rámci vlastní tvorby
- praktickým i teoretickým poznatkům o malbě, kresbě, grafických technikách, užitém umění, o práci s různými materiály, o prostorovém vytváření

- rozvoji přirozené potřeby vlastního výtvarného vyjádření, rozvoji fantazie a prostorové představivosti, rozvoji smyslu pro originalitu a vlastní výraz, vlastnímu experimentování a kombinování technik, přístupů a materiálů
- citlivému vnímání světa kolem sebe, jeho prožívání a objevování estetických hodnot a tyto chránit, případně rozšiřovat

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
OVO 1: Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné).	<p>DV: Rozeznává, pojmenuje a aktivně užívá barvy v základní škále.</p> <p>DV: Porovnává, rozliší, pojmenuje a užívá odlišné odstíny a tóny barev.</p> <p>DV: Porovnává, rozliší proporční vztahy; poznatky uplatňuje ve vlastní tvorbě.</p>	<p>Barevný svět kolem nás, barvy které známe.</p> <p>Barvy základní, podvojně a jejich uplatnění při vizuálně obrazném vyjádření, možnost použití redukované barevné škály.</p> <p>Barvy lazurní(řídké)/husté; odstíny, tóny barev.</p> <p>Barevný kontrast a harmonie.</p> <p>Základní kompoziční principy.</p>	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> ; rozvoj smyslového vnímání a navazujícího pojmového aparátu.
OVO 2: Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku; v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model.	<p>DV: Ve vlastní tvorbě využívá základní plošné a prostorové tvary.</p> <p>DV: Dovede pojmenovat a charakterizovat základní prvky vizuálně obrazného vyjádření (barva, linie, tvar, objem, objekt, povrch). Intuitivně posuzuje důvod jejich užití a hodnotí je z hlediska výrazu díla.</p>	<p>Zpřesňování vyjádření proporcí lidského těla a hlavy.</p> <p>Rozvíjení prostorového vidění a citění.</p> <p>Řešení barevných vztahů objektu a prostředí.</p> <p>Malba a kresba vycházející ze skutečnosti i z představ.</p>	OSV 5: <u>Kreativita</u> ; rozvíjení dovednosti zabývat se vlastnostmi smyslově poznávané reality, hlouběji je poznávat a vyhledávat odpovídající vyjadřovací prostředky pro jejich vyjádření.
OVO 3: Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinek pro jeho nejbližší sociální vztahy.	DV: Výtvarně vyjadřuje své vjemy a postoje ke skutečnosti na základě vlastního prožitku, dle vyprávění, četby.	<p>Výtvarné vyjádření vztahů a dějů (já a ostatní).</p> <p>Základní malířské techniky (malba vodovými barvami, temperou, suchým pastelem, tuší,...).</p> <p>Netradiční malířské techniky</p>	OSV 2: <u>Sebepoznání a sebepojetí</u> ; další poznávání specifických rysů vlastní osobnosti v interakci s realitou a jejími záznamy.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<p>DV: Při vizuálně obrazném vyjádření využívá a rozvíjí svoji představivost a fantazii.</p> <p>DV: V různých druzích vizuálně obrazného vyjádření využívá vlastní zkušenosti s reálným trojrozměrným námětem.</p>	<p>(malba prsty, houbou, přírodninami,...).</p> <p>Kresba (dřívkem, rudkou, tužkou, rozličnými materiály a nástroji zanechávajícími různou stopu), lavírovaná, kolorovaná,...</p> <p>Zvyky a tradice u nás i ve světě.</p> <p>Výtvarné využití vzniklých náhodností a představ.</p> <p>Otiskování, frotáž, asambláž, vrypy, dotváření a kombinace materiálů a technik.</p> <p>Výtvarné soutěže.</p> <p>Pozorování přírodních útvarů a dějů, lidských výtvorů (tvar, barva, struktura, materiál, textura povrchů, detaily,...).</p>	
<p>OVO 4: Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě.</p>	<p>DV: Využívá rozličné nabídnuté materiály, techniky a formáty.</p>	<p>Vnímání různých typů obrazného vyjádření v životě dítěte – umělecká tvorba, fotografie, film, reklama, xerokopie, tiskoviny, TV, hračky,...).</p>	<p>MkV 1: <u>Kulturní diference</u>: Jedinečnost každého člověka; rozvíjení tolerance a vstřícnosti k odlišnostem a osobním zvláštnostem.</p> <p>OSV 2: <u>Sebepoznání a sebepojetí</u>: Uvědomování si jedinečnosti vlastního osobitého vnímání a vlastní schopnosti vyjádření.</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	DV: Dovede prostřednictvím vizuálně obrazného vyjádření vyjádřit vjem sluchový, hmatový, chuťový, pohybový či citový.	Akční malby, kresby. Zachycuje proměny prostředí, citlivě naslouchá vyjádřením ostatních, reflexe vlastní práce.	
OVO 5: Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění).	DV: Uvědomuje si specifika vnímání různými smysly, učí se vyhledávat nejpřesvědčivější způsoby vyjádření. DV: Vyjádří situaci, změnu situace, děj, příběh.	Výtvarně vyjadřuje vjemy (malba, kresba, sochařství, ...). Náhled do světa moderního malířství, sochařství, architektury (kulturní bohatství naší země, ...). Záznamy a obrazy stavů a proměn svého okolí v přírodním i člověkem vytvořeném prostředí. Vyprávíme obrazem; ilustrace, cyklus, příběh, ...	
OVO 6: Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.	DV: Uvědomuje si možnost různých interpretací téhož díla, dovede formulovat vlastní názor a vyslechnout a přijmout odlišný.	Jaká díla nás obklopují; rozhovory o konkrétních obrazech, sochách, stavbách, vlastních dílech, užitkových předmětech a předmětech denní potřeby. Prezentace výtvarných prací ve škole a ve třídě.	MkV 1: Kulturní diference; Jedinečnost každého člověka. MkV 2: Lidské vztahy: tolerance, empatie, citlivost vůči jinému.
OVO 7: Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.	DV: Dovede vyjádřit a v debatě obhajovat vlastní názor na konkrétní VOV vlastní či jiného autora.	Hodnocení a úsudky o díle vlastním i díle cizím.	OSV 3: <u>Komunikace</u> : řeč předmětů a prostředí vytvořeného člověkem.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<p>DV: Učí se vysvětlit a obhájit svůj názor na konkrétní ilustrace, animované filmy, hračky, počítačové hry. Vyslechne a toleruje odlišný názor, učí se argumentovat v debatě.</p> <p>DV: Učí se vyjádřit svoji zkušenost ze setkání s uměleckým dílem slovy nebo vizuálně obrazným vyjádřením.</p>	<p>Práce s hračkou, ilustrací, postavou a prostředím z filmů a počítačových her (můj citový vztah,...).</p> <p>Obrazy, sochy, užité umění, architektura, se kterými se setkáváme</p>	<p>MV 2: <u>Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality</u>: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti.</p> <p>OSV 5: <u>Kreativita</u>: tvořivý přístup ke kulturním produktům.</p> <p>OSV 8: <u>Komunikace</u>: dovednosti pro neverbální sdělování.</p>

Vyučovací předmět:	Výtvarná výchova
Období – ročník:	2. období – 5. ročník

Očekávané výstupy předmětu

NA KONCI 2. OBDOBÍ ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁK:

- Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné).
- Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku; v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sopečurální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model.
- Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinek pro jeho nejbližší sociální vztahy.
- Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě.
- Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění).
- Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.
- Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.

Cílové zaměření předmětu Výtvarná výchova v 5. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Výtvarná výchova ve 2. období směřuje k:

- vyhledávání poznatků a informací o smyslově poznatelném světě a k jejich využití v procesu tvorby a vnímání díla
- samostatnému pozorování a využívání získaných výsledků ve vlastní tvorbě
- kritickému posuzování děl vlastních i cizích, hledání jejich shodných, podobných a odlišných znaků
- vytváření a posilování komunikativních dovedností ve verbální i neverbální oblasti, naslouchání promluvám druhých lidí a jejich porozumění, obhajování svého názoru v diskusi
- účinné spolupráci ve skupině
- vytváření si pozitivní představy o sobě samém
- pozitivnímu postoji k uměleckým dílům a smyslu pro tvořivost
- bezpečnému a účinnému používání nástrojů, materiálů a vybavení v rámci vlastní tvorby
- praktickým i teoretickým poznatkům o malbě, kresbě, grafických technikách, užitém umění, o práci s různými materiály, o prostorovém vytváření

- rozvoji přirozené potřeby vlastního výtvarného vyjádření, rozvoji fantazie a prostorové představivosti, rozvoji smyslu pro originalitu a vlastní výraz, vlastnímu experimentování a kombinování technik, přístupů a materiálů
- citlivému vnímání světa kolem sebe, jeho prožívání a objevování estetických hodnot a tyto chránit, případně rozšiřovat

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
OVO 1: Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné).	<p>DV: Rozeznává, pojmenuje a aktivně užívá barvy v základní škále.</p> <p>DV: Porovnává, rozliší, pojmenuje a užívá odlišné odstíny a tóny barev.</p> <p>DV: Porovnává, rozliší proporční vztahy; poznatky uplatňuje ve vlastní tvorbě.</p>	<p>Barevný svět kolem nás, barvy které známe.</p> <p>Barvy základní, podvojně a jejich uplatnění při vizuálně obrazném vyjádření, možnost použití redukované barevné škály.</p> <p>Barvy lazurní (řidké)/husté; odstíny, tóny barev.</p> <p>Barevný kontrast a harmonie.</p> <p>Základní kompoziční principy.</p>	OSV 1: <u>Rozvoj schopností poznávání</u> ; rozvoj smyslového vnímání a navazujícího pojmového aparátu.
OVO 2: Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku; v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model.	<p>DV: Ve vlastní tvorbě využívá základní plošné a prostorové tvary.</p> <p>DV: Dovede pojmenovat a charakterizovat základní prvky vizuálně obrazného vyjádření (barva, linie, tvar, objem, objekt, povrch). Intuitivně posuzuje důvod jejich užití a hodnotí je z hlediska výrazu díla.</p>	<p>Zpřesňování vyjádření proporcí lidského těla a hlavy.</p> <p>Rozvíjení prostorového vidění a citění.</p> <p>Řešení barevných vztahů objektu a prostředí.</p> <p>Malba a kresba vycházející ze skutečnosti i z představ.</p>	OSV 5: <u>Kreativita</u> ; rozvíjení dovednosti zabývat se vlastnostmi smyslově poznávané reality, hlouběji je poznávat a vyhledávat odpovídající vyjadřovací prostředky pro jejich vyjádření.
OVO 3: Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinek pro jeho nejbližší sociální vztahy.	DV: Výtvarně vyjadřuje své vjemy a postoje ke skutečnosti na základě vlastního prožitku, dle vyprávění, četby.	<p>Výtvarné vyjádření vztahů a dějů (já a ostatní).</p> <p>Základní malířské techniky (malba vodovými barvami, temperou, suchým pastelem, tuší,...).</p> <p>Netradiční malířské techniky</p>	OSV 2: <u>Sebepoznání a sebepojetí</u> ; další poznávání specifických rysů vlastní osobnosti v interakci s realitou a jejími záznamy.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<p>DV: Při vizuálně obrazném vyjádření využívá a rozvíjí svoji představivost a fantazii.</p> <p>DV: V různých druzích vizuálně obrazného vyjádření využívá vlastní zkušenosti s reálným trojrozměrným námětem.</p>	<p>(malba prsty, houbou, přírodninami,...).</p> <p>Kresba (dřívkem, rudkou, tužkou, rozličnými materiály a nástroji zanechávajícími různou stopu), lavírovaná, kolorovaná,...</p> <p>Zvyky a tradice u nás i ve světě.</p> <p>Výtvarné využití vzniklých náhodností a představ.</p> <p>Otiskování, frotáž, asambláž, vrypy, dotváření a kombinace materiálů a technik.</p> <p>Výtvarné soutěže.</p> <p>Pozorování přírodních útvarů a dějů, lidských výtvorů (tvar, barva, struktura, materiál, textura povrchů, detaily,...).</p>	
<p>OVO 4: Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě.</p>	<p>DV: Využívá rozličné nabídnuté materiály, techniky a formáty.</p> <p>DV: Vyjadřuje se slovy, pohybem, zvukem, přemístěním nebo proměnou objektu.</p>	<p>Vnímání různých typů obrazného vyjádření v životě dítěte – umělecká tvorba, fotografie, film, reklama, xerokopie, tiskoviny, TV, hračky,...).</p> <p>Manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru (plastika, loutka, maňásek, hračky, ilustrace, animovaný film, comics,...).</p>	<p>MkV 1: <u>Kulturní diference</u>: Jedinečnost každého člověka; rozvíjení tolerance a vstřícnosti k odlišnostem a osobním zvláštnostem.</p> <p>OSV 2: <u>Sebepoznání a sebepojetí</u>: Uvědomování si jedinečnosti vlastního osobitého vnímání a vlastní schopnosti vyjádření.</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	DV: Dovede prostřednictvím vizuálně obrazného vyjádření vyjádřit vjem sluchový, hmatový, chuťový, pohybový či citový.	Akční malby, kresby. Zachycuje proměny prostředí i nálady, citlivě naslouchá vyjádřením ostatních, reflexe vlastní práce.	
OVO 5: Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění).	DV: Uvědomuje si specifika vnímání různými smysly, učí se vyhledávat nejpřesvědčivější způsoby vyjádření. DV: Vyjádří situaci, změnu situace, děj, příběh.	Výtvarně vyjadřuje vjemy (malba, kresba, socha, skulptura,...). Náhled do světa moderního malířství, sochařství, architektury (kulturní bohatství naší země,...). Záznamy a obrazy stavů a proměn svého okolí v přírodním i člověkem vytvořeném prostředí. Vyprávíme obrazem; ilustrace, cyklus, příběh,...	
OVO 6: Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.	DV: Uvědomuje si možnost různých interpretací téhož díla, dovede formulovat vlastní názor a vyslechnout a přijmout odlišný.	Jaká díla nás obklopují; rozhovory o konkrétních obrazech, sochách, stavbách, vlastních dílech, užitkových předmětech a předmětech denní potřeby. Prezentace výtvarných prací ve škole a ve třídě.	MkV 1: Kulturní diference; Jedinečnost každého člověka. MkV 2: Lidské vztahy: tolerance, empatie, citlivost vůči jinému.
OVO 7: Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.	DV: Dovede vyjádřit a v debatě obhajovat vlastní názor na konkrétní VOV vlastní či jiného autora.	Hodnocení a úsudky o díle vlastním i díle cizím.	OSV 3: <u>Komunikace</u> : řeč předmětů a prostředí vytvořeného člověkem.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<p>DV: Učí se vysvětlit a obhájit svůj názor na konkrétní ilustrace, animované filmy, hračky, počítačové hry. Vyslechne a toleruje odlišný názor, učí se argumentovat v debatě.</p> <p>DV: Učí se vyjádřit svoji zkušenost ze setkání s uměleckým dílem slovy nebo vizuálně obrazným vyjádřením.</p>	<p>Práce s hračkou, ilustrací, postavou a prostředím z filmů a počítačových her (můj citový vztah,...).</p> <p>Obrazy, sochy, užité umění, architektura, se kterými se setkáváme; vlastní tvůrčí vyjádření prožitku z díla.</p>	<p>MV 2: <u>Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality</u>: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti.</p> <p>OSV 5: <u>Kreativita</u>: tvořivý přístup ke kulturním produktům.</p> <p>OSV 8: <u>Komunikace</u>: dovednosti pro neverbální sdělování.</p>

Český jazyk a literatura

Komunikační a slohová výchova

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty

ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti

ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání

ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním

ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen

ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky

ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby

ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost

ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty

Jazyková výchova

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy

ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky

ČJL-3-2-01p tvoří slabiky

ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky

ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

Literární výchova

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně

ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací

- při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost

Matematika

Číslo a početní operace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20

M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100

M-3-1-02p zná matematické operátory + , - , = , < , > a umí je zapsat

M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20

M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20

umí rozklad čísel v oboru do 20

Znalosti, vztahy a práce s daty

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek

M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20

- zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu

- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Geometrie v rovině a v prostoru

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit

M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují

M-3-3-02p používá pravítko

Člověk a jeho svět

Místo, kde žijeme

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy
ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy
ČJS-3-1-03p uvede nejvýznamnější místa v okolí svého bydliště a školy

Lidé kolem nás

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy

ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování

ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně

ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

Lidé a čas

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase

ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností

ČJS-3-3-02p ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti

Rozmanitosti přírody

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat

ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami

ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu

Člověk a jeho zdraví

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák
ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění
ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla
ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných
ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu
ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Hudební výchova

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák
HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty
HV-3-1-02p správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu
HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny
HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku
- pozorně vnímá jednoduché skladby

Poznámky ke vzdělávacím oblastem

Jazyk a jazyková komunikace

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání
- psaní je součástí Komunikační a slohové výchovy, realizuje se zpravidla v menších časových celcích, než je vyučovací hodina
- vzdělávání v jiném mateřském jazyce než českém se realizuje podle zvláštních ustanovení¹⁶
- vzdělávání žáků-cizinců a žáků s odlišným mateřským jazykem¹⁷ se realizuje podle zvláštních ustanovení¹⁸
- vzdělávací obsah vycházející ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk má týdenní časovou dotaci 3 hodiny a je zařazen povinně¹⁹ do 3.–9. ročníku; s výukou Cizího jazyka je možné začít při zájmu žáků a souhlasu jejich zákonných zástupců i v nižších ročnících
- Další cizí jazyk může být německý, francouzský, španělský, italský, ruský, slovenský, polský, případně jiný jazyk; anglický jazyk jako Další cizí jazyk musí škola nabídnout žákům, kteří nezvolili anglický jazyk jako Cizí jazyk
- vzdělávací obsah vzdělávacích oborů Cizí jazyk a Další cizí jazyk je možné nahradit v nejlepším zájmu žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně dle § 16 odst. 2 písm. b) jiným vzdělávacím obsahem v rámci IVP (podpůrná opatření jsou blíže specifikována v kapitole 8.1)
- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk je možné nahradit v nejlepším zájmu žáka-cizince vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru Cizí jazyk nebo vzdělávacím obsahem Češtiny jako druhého jazyka (lze využít Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání). V těchto případech se nejedná o podpůrné opatření, vzdělávací obsah se nahrazuje bez vytváření individuálního vzdělávacího plánu (IVP).

Matematika a její aplikace

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání

Informatika

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Informatika je realizován minimálně ve čtvrtém a pátém ročníku a ve všech ročnících 2. stupně základního vzdělávání

Člověk a jeho svět

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je realizován ve všech ročnících 1. stupně základního vzdělávání

Dodatek ze dne 1.8.2023

Cizí jazyk a Další cizí jazyk přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry, a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládnutí cizího jazyka⁵. Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2, vzdělávání v Další cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky)⁶.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v mateřském jazyce a v, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

U žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka je důležité rozvíjet jejich jazykové kompetence tak, aby bylo možné je plnohodnotně zapojit do výuky v běžných cizích jazycích třídách. Druhý jazyk se oproti cizímu jazyku liší především významem v životě žáka, neboť jde o jazyk, na kterém je žák závislý z hlediska školní docházky a integrace do společnosti. V souvislosti s tím jsou v případě druhého jazyka také zvýšené nároky na míru rozvoje sociokulturní kompetence. Výuka se zpočátku zaměřuje především na výuku základních jazykových funkcí (pozdravy, poděkování, prosba apod.) a kompenzačních strategií (umí říct, že nerozumí, požádat o zopakování). Z komunikačního hlediska převládá v první fázi vyučování obvykle výuka mluvení a poslechu nad výukou čtení a psaní a výuka základní slovní zásoby nad výukou gramatiky. Specifikem češtiny jako druhého jazyka je především to, že je žák vystaven silné potřebě naučit se už na velmi nízké úrovni pokročilosti specifickou slovní zásobu, která je určující pro školní prostředí. Rozdíl mezi druhým a cizím jazykem je v neposlední řadě také v tom, že žák je velmi záhy vystaven různým variantám češtiny jak na rovině slovní zásoby, tak stylistické a fonetické. Jako podpůrný materiál lze využít Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání.